

V troje bi šlo mnogo laže

Za brežiško občino pomeni kmetijstvo eno temeljnih gospodarskih dejavnosti, saj daje kruh 40 odst. prebivalstva. Mnenja o nadaljnjem razvoju se v razpravah razhajajo. Veliko je očitkov glede pomanjkljivosti srednjeročnega plana, ker ta ne usmerja zasebnega kmetijstva.

Zasebna proizvodnja zastaja zlasti v lakovosti. Zanje imajo kmetje največ možnosti v kooperaciji in specializaciji. Toda z sedanjim obsegom kooperacije niso zadovoljni. Kmetijske organizacije jo širijo samo toliko, kolikor imajo tržišča. Trgovina pa se še ni načrtno navezala na kmetijsko gospodarstvo.

V Brežicah, v Krškem in Sevnici so se v razpravah o kmetijstvu do sedaj v glavnem omejevali na posamezna občinska območja. Zvezni poslanec

inženir Bučar je opozoril na to izolacijo člane konference SZDL v Brežicah. Dejal je, da bi kazalo napraviti študijo o kmetijstvu v Spodnjem Posavju, ki bi vključila ta gospodarsko zaokroženi predel v okviru republiškega plana.

Največ možnosti za razvoj imata na tem območju sadjarstvo in vinogradništvo. V Krškem išče skupščina pomoč za kreditiranje zasebnih vinogradov pri gospodarskih organizacijah. V Brežicah je predstavnik KZ Bezeljsko predlagal naj skupščina sprejme predpis o načrtni obnovi vinogradov in sadovnjakov, ker ozke parcelice, ki jih kmetje prilagajajo strojni obdelavi, niso ekonomične.

Morda pa bi več občin skupaj laže našlo izhod kot vsaka zase?

J. TEPPEY

Nadarjeni smučar mladinec Janez Novinec (SK Rog, Novo mesto), je s svojo odlično vožnjo presenetil na nedeljskem smučarskem tekmovanju v Črmošnjicah. Z doseženim časom bi se zelo visoko uvrstil tudi pri članih. — (Foto: S. Dokl)

Razgibana dolenska smučarska nedelja

Polna smučišča na Dolenjskem — Mladi so tekmovali v Črmošnjicah, na Mirni, v Javorovici, Obrhu, Vavti vasi itd. — Lepa smučarska nedelja je spravila na sneg mlado in staro

Nedeljski vrvež na zimskih poljanah na Dolenjskem je bil takšen, kot si ga želimo. Številni domači obiskovalci, ki so stalni gostje na smučiščih, so imeli to nedeljo možnost, da so primerjali svoje znanje s številnimi gosti iz vse Slovenije. Najbolj živahno je bilo v dolenskem zimskošportnem središču Črmošnjicah, kjer so se smučarji potegovali za pokal Vinke Pačaršiča. Mladi smučarji iz Ljubljane, ki so se prvič podali v turistično neraziskano Dolenjsko, so bili preseñeni nad lepimi smučarski-

mi tereni. Žal so to njihovo prvo veselje nekoliko pokvarili južni sneg in okvare na obeh vlečnicah.

Tekmovalcem v Črmošnjicah so se pridružili tudi smučarji skakalci, ki so na Mirni, v metropoli skakalnega športa na Dolenjskem, tekmovali na 40-metrski skakalnici. Tudi domačini, ki se zelo navdušujejo za ta šport, niso ostali brez zmage. V glavnem pa so prednjačili smučarji s »severaa«, ki so pobrali najboljša mesta.

Številni smučarski tečaji, ki so jih pripravili telesnovzgoj-

ni delavci (Novo mesto, Kočevje), so pokazali veliko zanimanje med mladimi za ta lep zimski šport. Obujanje zimske športne dejavnosti čutimo tudi v Sentjerneju, Vavti vasi itd. Takšen razmah na osnovnih šolah nas veseli in ga morajo odgovorni činitelji podpreti.

Upamo, da pretekla razgibana smučarska nedelja ni bila vrhunec športne razgibanosti v tej zimski sezoni. Nova pošiljka snega, ki jo smučarji pričakujejo, bo pripravila in omogočila še kakšno tako razgibano nedeljo. Smučarski tekmovalni koledar nam obeta številne zanimive smučarske tekme v Črmošnjicah. Podrobne rezultate z nedeljskih smučarskih srečanj berite na športni strani našega tednika.

SLAVKO DOKL

Klubi OZN - opora za mir

V dvorani dijaškega doma »Majda Silca« v Šmihelu pri Novem mestu se je v soboto, 27. januarja, končal štiridnevni seminar za vodstveni kader organizacije klubov OZN. Udeležilo se ga je okoli 60 mladincev in mladink iz vse Slovenije, kjer je že 230 klubov OZN z več kot 7000 člani.

Seminar je pričel predsednik republiškega centra organizacije klubov OZN Ignac Črnič, takoj zatem pa so udeleženci poslušali predavanje o Srednjem vzhodu. S predavanjem se je pričel tudi drugi seminarski dan, in sicer so predstavniki klubov OZN prisluhnili obrazložitvi stališč SFRJ do neuvrščenoosti in aktivnega sožitja. Popoldne je sledilo zanimivo predavanje o socialistični družbi in religiji.

V petek dopoldne so seminaristi delali po skupinah in obravnavali delo klubov OZN v osnovnih, srednjih, višjih in visokih šolah in posebej delo občinskih in medobčinskih centrov. Pomembnejše sklepe so obravnavali in potrdili tudi zadnji dan na razširjeni plenarni seji republiškega centra, s katero se je seminar končal.

Na seminarju so ugotovili med drugim, da so klubi OZN privlačna oblika dela za mladino. To potrjujejo tudi (prej omenjeni) podatki o razširjenosti te organizacije. Zaskrbljivo je le to, da se organizaciji še ni posrečilo pritegniti v klube delavske in kmečke mladine, sklenili pa so, da bodo zamujeno nadoknadili.

Vse štiri dni je bil govor tudi o obogatitvi oziroma izpopolnitvi dela klubov OZN. Razpravljali so o novih in primernejših oblikah in ustrežnejših delovnih metodah. Ni treba pozabljati, je bilo rečeno, da sta volja in celotna dejavnost v teh klubih najboljša opora tistim silam na svetu, ki se borijo za

mir, humanost in enakopravnost med ljudmi.

Tovariš Viktor Avbelj v Krškem

Jutri, v petek dopoldne, bo na sestanku vodilnih političnih in gospodarskih delavcev občine govoril v Krškem član sveta federacije »tovariš Viktor Avbelj. Razprava bo tekla o glavnih gospodarskih vprašanjih, ki ta čas najbolj zanimajo vso javnost.

Nesoglasja in obdavčevanje

Člani kluba republiških in zveznih poslancev na Dolenjskem so imeli 26. januarja v Črnomlju posvet, na katerem so menili, da bi bilo potrebno v občinah uskladiti politiko obdavčevanja gospodarstva in kmetov. Poslanci so se seznanili tudi s problemi, ki jih imajo v občinah pri sestavljanju proračunov. Navzoči predsednik občinskih skupščin so poslancem našli pripombe na osnutke republiških in zveznih predpisov, ki so jih slišali v svojih občinah.

Vlomilec odšel praznih rok

V noči od ponedelja na torek, 30. januarja, je nekdo vlomil v prodajalno kruha v Trebnjem. Vlomljeno je bilo skozi okno, vendar storilec ni mogel odpreti blagajne in je moral oditi praznih rok.

POSEBNO OBVESTILO

Na željo mnogih sodelavcev, ki zbirajo nove naročnike za Dolenjski list, kakor tudi glede na dejstvo, da smo pravzaprav sredi najživahnejšega pridobivanja novih prijateljev in bralcev našega domačega pokrajinskega tednika, podaljšujemo letošnjo akcijo

DO KONCA FEBRUARJA 1968

Vsi pogoji in nagrade, ki smo jih razpisali v začetku decembra 1967 za vse, ki bodo pri tem koristnem delu pomagali, veljajo do 29. februarja 1968, ko bomo zbiranje in tekmovalstvo sodelavcev zaključili.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Jogi

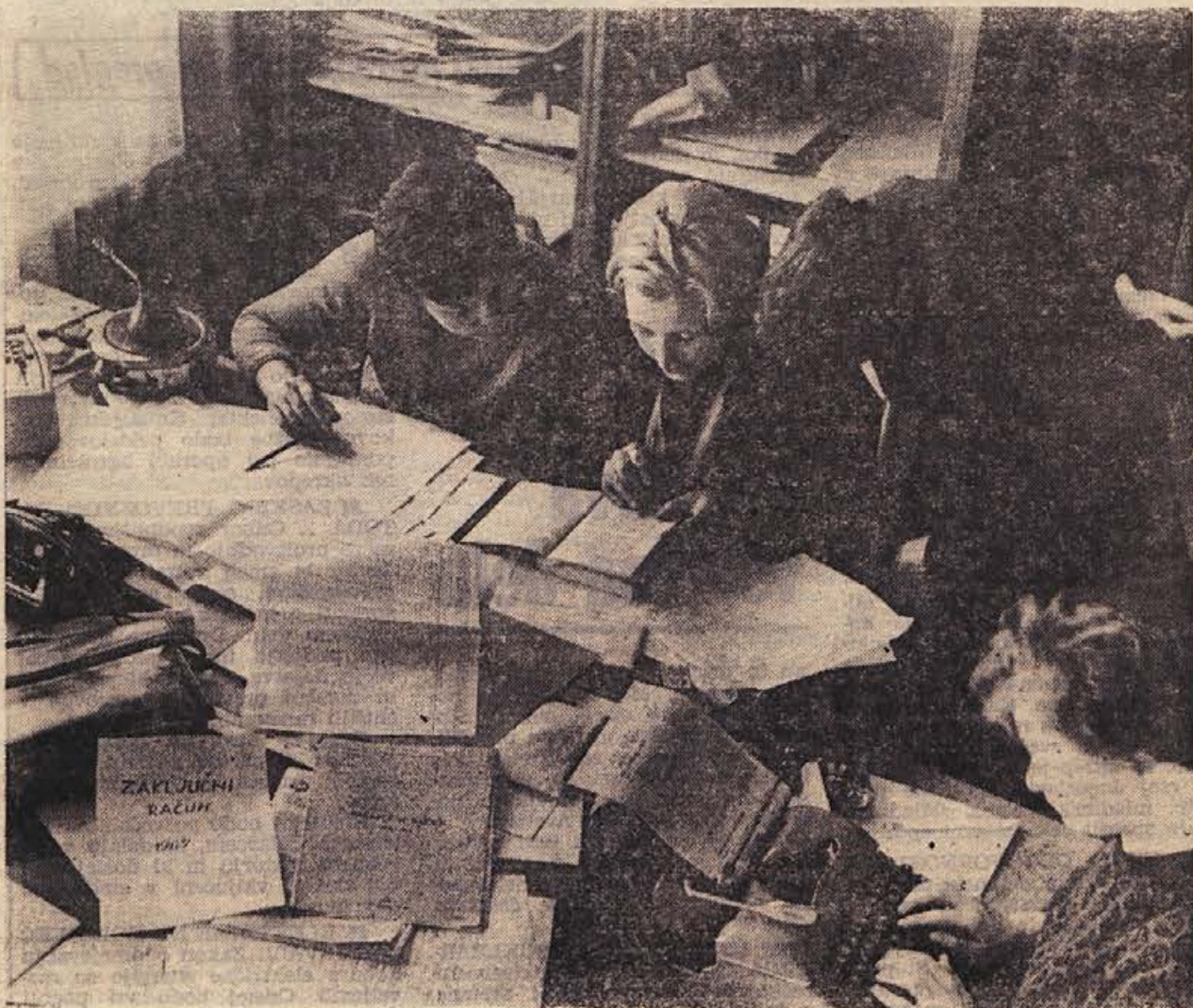
NOVA GORICA

VREME

OD 1. DO 11. FEBR.

Nekako do 8. februarja bo prevladovalo suho jasno vreme z mrazom ponoči, čez dan milo. Okrog 9. februarja ohladiitev s snegom do nižin in burja. Potem razdobje mraza in pogoste snežne padavine.

Dr. V. M.

ZAKLJUČNI RACUN ZA LETO 1967 dela preglavice mnogim računovodjem. Predpisi se namreč vsako leto toliko spremenijo, da je vse spremembe do 5. februarja, ko mora biti račun oddan, težko preštudirati. Zato je pomoč tistih, ki se hitro prebijajo skozi administrativno goščavo predpisov zelo zaželena in takih krožkov, kot je naš na sliki, je te dni dovolj po vsej Dolenjski ... (Foto: Darko Pavlin, Novo mesto, prva nagrada za »Fotografijo tedna«)

V mnogih zahodnoevropskih državah imajo oblasti zadnje čase polne roke dela s študentskimi nemiri. V Španiji kar po vrsti zapirajo fakultete na madridski univerzi, ker študentje demonstrirajo proti Francu. Zda sta že več kot dve tretjini madridskih študentov »brezposelnih«. V Britaniji so neki dan študentje demonstrirali proti premieru Wilsonu in policijo, ki jih je skušala razgnati, napodili s paradižniki in gnilimi jajci. V Belgiji pa so kar sedem dni trajali neredi, ki so izbruhnili na skoraj vseh univerzah, ker so hoteli odpraviti flamski jezik in ga povsod zamenjati s francoščino... V Italiji se je začel proces o poskusu državnega udara leta 1964. Glavni krivec je general de Lorenzo, ki ga obtožujejo, da je skušal s svojimi pristaši prevzeti oblast in odpraviti demokratične institucije. Primer kaže, da generalski apetiti po oblasti niso omejeni samo na nerazvite države v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki... Grški vojaški šefi, ki jim je za razliko od de Lorenza udar uspel, pripravljajo nov »strip-tease«. Vodila četverica polkovnikov je že pred časom slekla uniforme in se prelevila v civiliste, zdaj pa napovedujejo, da bo še devet polkovnikov, ki vodijo razna ministrstva odložilo uniforme. Polem pa naj po svetu še govorijo, da v Grčiji vlada vojska... V Pekingu so v nedeljo organizirali javen proces proti enajstim ljudem, ki so jih obtožili kontrarevolucionarne dejavnosti. Dva so obsodili na smrt in takoj usmrtili, dva druga, ki so ju tudi obsodili na smrt pa so kazen odložili za dve leti. Javnemu procesu je prisostvovalo 10 tisoč ljudi, prenašala pa ga je tudi televizija. Tokrat se je v Pekingu prvič zgodilo, da je bil proces javen, medtem ko so v Šanghaju že nekajkrat sodili »kontrarevolucionarjem« pred veliko množico in televizijskimi kamerami. Na nekem lepaku v Pekingu je bilo rečeno, da je sam Mao Ce Tung rekel, da so prenosili takih sojenj »zelo vzgojno«...

Notranji natečaji v delovnih organizacijah

Stvar je že dolgo jasna: na mnogih stoli v gospodarskih in drugih delovnih organizacijah ne sedijo pravi ljudje. Prišlo je tako daleč, da tega ne moremo več dovoljevati. Zlasti se zato ne, ker imamo »pravi« ljudi čedalje več (če niti ne upoštevamo tistih, ki odhajajo z diplomami v tujino).

NOVOST O KADROVSKI POLITIKI

Začelo se je nekako sramežljivo: v nekaterih delovnih organizacijah so bili razpisani interni natečaji za izpopolnitev nekaterih delovnih mest. Vesti o tem so bile bolj skope. Bralci so imeli vtis, da so prišle v časopise skozi »stranska vrata«. Povrh so

bile še precej nejasne: interni natečaj — kaj to pravzaprav je?

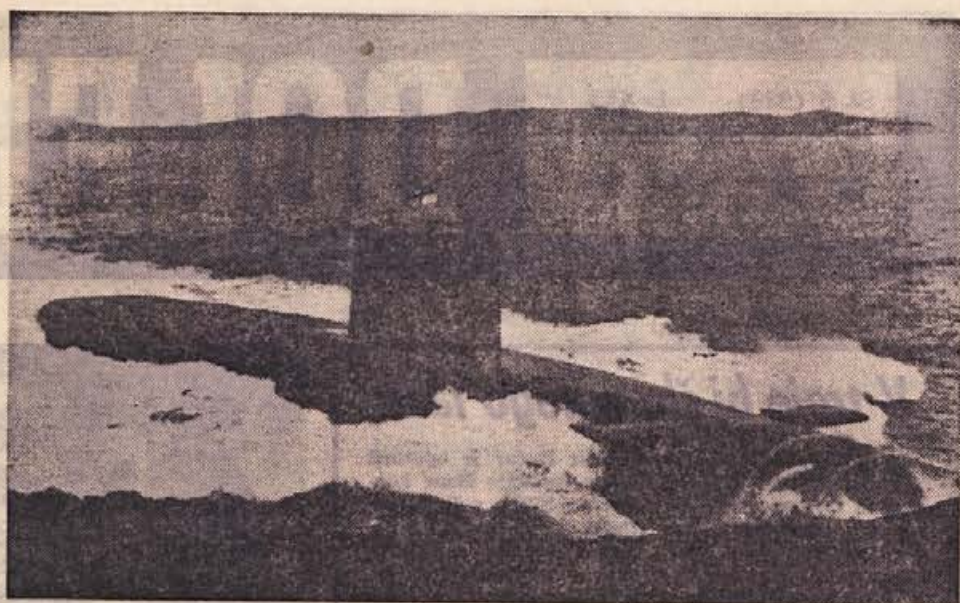
Slo je v bistvu za pravcato majhno revolucijo v kadrovski politiki. Nekateri so jo sprejeli z nerazumevanjem, celo z odporom, češ ti interni natečaji so že vnaprej obsojeni na polom. Ali ni to smešno igranje s samoupravljanjem? so tarnali drugi. Mar nimamo operativnih vodstev in strokovnih služb, ki so dolžne ocenjevati kvalifikacije in sposobnost ljudi, ki pridejo na ustrezna mesta?

Vendar interni natečaji niso doživeli poloma, kot so si nekateri obetali. Nasprotno. Nedavno so se v tisku, čeprav spet precej plašno, pojavile novice o razpisu internih natečajev celo za dva tisoč delovnih mest v nekaterih podjetjih (»Pretisa« v Vogošči in »Energoinvest« v Sarajevu). Praksa torej kaže, da so taki razpisi mogoči.

RAZLOGI

Pravico do udeležbe v notranjem natečaju imajo seveda vsi delavci, katerih delovna organizacija je natečaj razpisala. Ta praksa se uvaža predvsem zato, da se primerneje razporedijo moči delovnega kolektiva — da pridejo pravi ljudje na prava mesta! Že to je vsekakor zadosten razlog, jih je pa še več. S temi natečaji je dana priložnost tako rekoč vsem članom delovnega kolektiva, da pridejo tudi na odgovorna delovna mesta v podjetju. Tako priložnost pa seveda spodbuja člane kolektiva k pridobivanju in širjenju strokovne in splošne prakse.

Res pa je v tej stvari neka nevarnost: praksa notranjih natečajev se lahko uporabi tudi za to, da se delovni kolektivi zapro vase, zlasti tam, kjer posamezniki in skupine »držijo vajete« v svojih rokah. Tej nevarnosti se je mogoče izogniti le tako, da notranji natečaj postane samo del enotnega procesa kadrovske politike (drugi je javni natečaj). Kajti ko delovna organizacija na najboljši možni način razporedi lastne kadrovske moči, potem lahko bolj

NAVZLIC SKRIVNOSTNEMU IZGINOTJU ene francoske in ene izraelske podmornice v Sredozemlju ni promet pod morsk gladino nič manj živahen in nič manj — nevaren. »RESOLUTION« prva angleška podmornica tipa Polaris nalaga te dni v vojaški bazi v Charlestonu tovor 16 raket Polaris. Podmornica bo jutri izplula proti Cape Kennedyju (ZDA), kjer bo operirala ta mesec. Na sliki: »RESOLUTION« v Charlestonu.

Telefoto: UPI

in stvarneje oceni, katere svoje potrebe bo morala kriti s kadri zunaj kolektiva.

Nevarnost zapiranja kolektivov vase pa nikakor ni zadosten vzrok, da bi do notranjih natečajev zavzeli odklonilno stališče. Ta metoda namreč najbolj ustreza razvoju samoupravnega socializma. Predvsem zato, ker ljudi, ki na ta način pridejo na delovno mesto, prisili, da imajo odgovornejši odnos do dela. V tem primeru pridejo na delovno mesto, ki je za njih bolj odgovorno, kar pomeni pot, s katero se samoupravljanje uveljavlja in utrjuje.

M BABIČ

Sto let tiskarske organizacije

9. februarja letos bo poteklo 100 let, odkar so slovenski tiskarji ustanovili svojo grafično organizacijo, ki je bila hkrati prva delavska organizacija na naših tleh. Takrat se je zbralo na ustanovni občni zbor 32 tiskarskih delavcev, zdaj pa je v grafični organizaciji okoli 2500 članov. Visoki jubilej bodo praznovali z vrsto prireditvev, avgusta pa bodo letne igre grafičarjev, tokrat v Celju.

tedenski zunanjepolitični pregled

Prejšnji teden so severnokorejski patrolni čolni blizu obal Severne Koreje zajeli ameriško vojaško ladjo »Pueblo«. ZDA trdijo, da je njihova ladja plula v mednarodnih vodah, Korejci pa trdijo, da je kršila njihove ozemeljske vode. Naj bo tako ali tako, nastala je ostra kriza, ki je celotni položaj v vzhodni Aziji še bolj zaostila. V ZDA ni malo takih, ki menijo, da bi moral Washington kar najodločnejše reagirati, če ne gre drugače tudi v vojaško silo, kar bi seveda pripeljalo do nove vojne v Koreji. Slišati je tudi bolj razumne glasove, ki se zavzemajo za to, da incidenta ne bi dramatičili in se igrali z ognjem. Naj omenimo, da je tako stališče zavzela tudi Sovjetska zveza, ki je preko svojega premiera Alekseja Kosigina pozvala ZDA, naj incidentu ne pripisujejo prevelikega pomena.

Zaenkrat še ni jasno, kako se bo zadeva razpletla. Američani pošiljajo okrepitve v Južno Korejo, blizu severnokorejskih obal pa plovejo njihove vojaške ladje. Ozračje je torej močno napeto, čeprav je morda dobro znamenje, da se v prvih dneh po incidentu še ni zgodilo nič usodnega. Vendar je to le delna tolažba, posebno ker je položaj v tem delu sveta tak, da vedno lahko pride do eksplozije že ob najmanjšem povodu. Tudi če se bo primer s »Pueblom« razpletel brez najhujšega, bo še vedno obstajala stalna nevarnost, da se ob kakšni podobni priložnosti stvar konča slabše.

Vprašanje je, komu ozračje stalne napetosti koristi in zakaj so incident s »Pueblom« napihnil do takšne mere. Prvič je res, da ZDA stalno izzivajo s tem, ko pošiljajo svoje vojske in vojne ladje v skoraj vsa svetovna morja in k obalam drugih držav. Po drugi strani je res, da tudi korejski akciji ne manjka določene izživalnosti, posebno če prištejemo sem še naraščanje incidentov v demilitarizirani coni med Severno in Južno Korejo. Večina komentatorjev meni, da incident ni bil slučajen in da so tako ZDA kot Severna Koreja imele pri tem še posebne smotre. ZDA zdaj ob korejskih obalah znova demonstrirajo svojo moč in znova dajejo vedeti vsem, posebno pa Kitajski, da ne mislijo odstopiti od svojih interesov in v tem delu sveta za nobeno ceno. Severni Ko-

rejci pa so s tem hote ali nehoti storili močan pritisk na Američane v Vietnamu, saj morajo del svojih vojaških sil zdaj uporabljati za nadzorovanje položaja v Koreji, razen tega pa so povzročili napetost tudi v Južni Koreji in jo prisilili, da ponovno razmisli ali lahko pošlje še več svojih čet v Vietnam. Vsa stvar v zvezi z zaplembom »Puebla« je gotovo več kot le incident — je politična igra (ki se kaj lahko spremeni tudi v voja-

Nevarna igra okrog Koreje

sko) v kateri gre za širše stvari, kot le za vprašanje kršitve ozemeljskih vod.

Te dni se nekoliko nenavadne in nevesele stvari dogajajo tudi pri naših sosedih Bolgarih. Blizu se 90. obletnica osvoboditve Bolgarije iz turškega suženjstva. V pripravah na to proslavo prihajajo pri naših sosedih na dan težnje, ki so vse prej kot koristne za dobre odnose med Jugoslavijo in Bolgarijo. Znova se namreč zastavlja tako imenovano »makedonsko vprašanje«, katerega smisel je v tem, da Bolgari ne priznajo, da so Makedonci suveren narod s lastnim jezikom, zgodovino in kulturo. Znova se v bolgarskem tisku množijo trditve, da so Makedonci Bolgari, da je makedonski jezik le zahodno bolgarsko narečje itd. Še več: znova govorijo o »veliki Bolgariji« to je o Bolgariji, ki je nastala po sanstefanskem miru leta 1878 in ki je obsegala tudi ozemlje današnje Makedonije in dele Srbije. Ta »velika Bolgarija« je obstajala vsega tri mesece, vendar očitno mnogi v Bolgariji še do danes niso pozabili apetitov, ki so se tedaj zbudili. Priprave na bližnjo obletnico nosijo zaskrbljujoče veliko znakov bolgarskega nacionalizma in šovinizma, velikodrjavne obsedenosti in ozemeljskih zahtev. Tako počenjete je v hudem nasprotju s politiko dobrega sosedstva in v zgodovinskih dejstvi in nauki. Vsekakor zbuja v Makedoniji in vsej Jugoslaviji upravičeno zaskrbljenost in ogorčenje. Zbujanje nacionalizma gotovo ne prinaša koristi nikomur, tudi Bolgarom samim ne.

ENOTE FNO V SAIGONU — V glavnem mestu Južnega Vietnama so se pojavili letaki, ki pravijo, da so se v mesto vthotapile enote južnovietnamske osvobodilne armade, ki pripravljajo napade na agencije v katerih so nastanjene ameriške vojske.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **PLENUM CK ZMS O PRAVAH NA KONGRES.** Udeleženci so ocenili dosedanje priprave in predloge kongresnih dokumentov, ki bodo v oporo slovenskim delegatom na februarjskem kongresu Zveze mladine Jugoslavije. Tam se bodo zavzemali za nova programska načela, pa tudi za novo vsebino dela. Zveza mladine naj ne bi bila le nekakšna kopija drugih družbenih in političnih organizacij, temveč organizacija, ki bo odražala politična stremeljenja in interese mlade generacije.

Na plenumu so ovrgli nekatere težnje po zvezi mladine kot nekakšnem sodobnem SKOJ ali, kar je druga skrajnost, kot zvezi mladinskih organizacij. Zavzeli so se za to, naj bi se zvezno vodstvo oblikovalo po republiškem načelu.

Plenum CK ZMS je podprl odklonilno stališče mladinskega komiteja mesta Maribor do odloka o javnem redu in miru, ki ga je konec lanskega leta sprejela mariborska skupščina. Kakor je znano, odlok določa, da mladi do 16. leta po devetih urah zvečer ne smejo na ulico. Ta ukrep je izzval pri mladih po vsej Jugoslaviji ogorčene proteste, mladinski časnik »Mladost« pa je sprožil celo ustavni spor.

■ **VEČJA ODGOVORNOST NA OBČINAH.** Trije zakonski predlogi s področja zdravstvenega zavarovanja, ki jih je te dni sprejel izvršni svet, precej povečujejo vlogo občin na tem področju. Stopnje prispevkov za zdravstveno zavarovanje, dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki ga plačujejo

zavarovanci od dopolnilnega dohodka, in dodatni prispevek, ki ga plačujejo zavarovanci — člani gospodinjstev, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, naj bi po novih predpisih določale skupščine komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja s soglasjem občinskih skupščin.

■ **AKTIVNOST IZVRŠNEGA KOMITEJA CK ZKS.** Izvršni komitej je na svoji ponedeljkovi seji razpravljal o stikih s komunistični-

Nova vsebina dela

mi in drugim strankami v sosednjih deželah. Med drugim je poudaril nujnost, da bi odnose Slovenije z zamejstvom širše preučili, tako tudi vzroke, zakaj niso bolj izrabljene možnosti za gospodarsko sodelovanje z obmejnimi pokrajinami v Italiji in Avstriji.

Na seji so govorili tudi o tem, da bodo v razprave o aktualnih problemih mednarodnega delavskega gibanja vključili vse članstvo ZKS.

■ **USPEH NAŠEGA NUKLEARNEGA INŠTITUTA.** V nuklearnem reaktorju inštituta »Jožef Štefan« v Podgorici pri Ljubljani so uspešno prikazali delovanje novega re-

gulacijskega sistema za krmiljenje reaktorja. Ta zapletena elektronska naprava je naš domači proizvod, plod sodelovanja z zagrebškim podjetjem »Rade Končar«.

■ **TEKMOVANJE KOOPERANTOV ZA PRIDELKE PŠENICE.** V tekmovalju kooperantov za bogate pridelke pšenice bo sodelovalo letos kakih 100.000 gospodarstev iz 200 združenj in obratov za kooperacijo. Na njihovih posestvih računajo s pridelki nad 40 metrskih stotov na hektar. Kmetijske strokovne službe bodo pridelovalcem pomagale pri uporabi agrotehničnih ukrepov.

■ **ZASEBNI PREVOZNIKI DA, TODA...** Odbor republiškega zbora za proizvodnjo in promet meni, da ne bi smeli zatrei zasebnega prevoznništva, samo ga je treba spraviti v sklad z našimi načeli o osebnem delu. Družbena prevozniška podjetja imajo sedaj precej večje dajatve, zato zahtevajo, naj bi zasebni prevozniki poslovali v enakih razmerah z družbenimi.

Svet za obrt pri gospodarski zbornici meni, da sedanji davčni sistem ustreza, le izvajati ga je treba.

Sindikati bodo posvečali več pozornosti delavcem, ki delajo v zasebnem sektorju in ki doslej niso bili dovolj vključeni v sindikalno dejavnost.

■ **ELEKTRIKE NE BODO VEČ OMEJEVALI.** Zakon o omejevanju dobave električne energije so razveljavili. Odslej bodo vsi pogoji dobave določeni s pogodbami med elektrogospodarstvom in porabniki.

Delovne enote med predpisi in prakso

Delovna enota se je močno uveljavila ponekod bolj na papirju, drugod pa bolj v praksi. Prav gotovo ni delovne skupnosti, ki ne bi v svojem statutu opredelila vloge, mesta in fizionomije delovne enote in točno določila njenih pravic in dolžnosti. O njih se pogosto razpravlja na sestankih delovnih skupnosti, v političnih krogih in na znanstvenih sestankih.

V praksi pa je z vsemi temi stvarmi vendarle precej drugače.

DELOVNE ENOTE NISO »PREHODEN POJAV«

Ko smo pred desetimi leti pričeli uvajati delovne enote, je vse kazalo, da je to prehodni pojav, pa so zato nanje gledali kot na modo. Medtem pa se je kasneje pokazalo, da delovne enote zagotavljajo večjo proizvodnjo in storilnost, pomagajo razvijati samoupravljanje in izpodbijajo delitev po delu.

Delavci so dobili možnost, da več zaslužijo, podjetja pa so znižala proizvodne stroške, hkrati s tem pa so se vključevala v mednarodno

delitev dela. Delavec je bil živo zainteresiran, bolj kot kdaj prej, da več in čim boljše in cenejše proizvaja.

IZMISLJENE DELOVNE ENOTE

Delovne enote se navadno oblikujejo kot organizacijsko samoupravni deli podjetja, ki predstavljajo zaokroženo celoto, sposobno za oblikovanje in delitev dohodka in za uresničevanje neposrednega samoupravljanja. Vendar pa so v mnogih organizacijah na izumetničen način pristopili k ustanavljanju delovnih enot tako, da so v glavnem sedanje organizacijske oblike enostavno preimenovali v delovne enote. To je bila najlažja pot in zato je večina podjetij ubrala to pot. Ponekod so jih ustanovili zaradi ustanavljanja samega. Tako so se pojavile prav majhne in nabrekli delovne enote, ki zaposlujejo od treh do več sto delavcev.

SLUŽBE V ZATIŠJU

Ne glede na to, kako so delovne enote ustvarjene, se

v delovnih skupinah že dolgo kaže bolj za zaslužek, za trg, za mesto v podjetju in za obstanek celotne delovne organizacije. Vendar pa v tem boju ne sodelujejo vsi enako. V zelo velikem številu delovnih organizacij je najpogostejša praksa v tem, da vse strokovne službe tvorijo eno delovno enoto.

To praktično pomeni, da v teh delih podjetja ni pogojev niti za uporabo sistema delitve dohodka. Tako stanje pa pogosto povzroča razprtje

med delavci v proizvodnji in uslužbenci v skupnih službah.

Do take pisanosti in lahkonnega pristopanja k ustanavljanju delovnih enot pride tudi zato, ker obstaja mnenje, da so delovne enote »politična akcija in stvar sindikatov«. Posledica tega pa je, da so ponekod delovne enote še vedno samo na papirju oziroma v normativnih aktih, nikakor pa ne v praktičnem vsakdanjem poslovanju.

B. L.

Najnovejše: deset tisoč ameriških zdravnikov ne kadi več

Danes posebej poročamo na reportažni strani o nevarnih posledicah kajenja. Tik pred zaključkom številke pa smo zvedeli, da je po cenitvah državnih organov za zdravstveno varstvo v ZDA kakih 10.000 zdravnikov prenehalo kaditi cigarete — potem ko so pred meseci objavili poročilo zvezne ameriške agencije za zdravstveno varstvo,

kako nevarno je kajenje cigaret.

Agencija je s pomočjo posebne ankete ugotovila, da približno 35 odst. zdravnikov nikoli ni kadilo, 36 odst. jih je prenehalo kaditi, 29 odst. zdravnikov pa še vedno kadi cigarete. — V Ameriki, tako sodijo tamkajšnji strokovnjaki, kadi 52 odst. odraslih moških in 34 odst. odraslih žensk.

— Bodimo odrasli! Proč z zastarelo dudo — cigareto v usta!

Vendarle: ukinitve omejitev!

Izvršni komite CK ZKJ je podprl težnje po ukinjenju omejitev na zvezni ravni in krepitevi vloge samoupravne baze

Konec lanskega leta je zvezna skupščina sprejela resolucijo o temeljnih ekonomskih politiki v letu 1968. Pred tem in med samim zasедanjem je potekala burna razprava, ko so nekateri trdili, da je resolucija vnovič uzakonila omejitve skupne prispevne stopnje, medtem ko so spet drugi takšne trditve zavračali. V teh razpravah se je zaostrovalo vprašanje funkcije in pristojnosti organov federacije in načina, kako sprejemajo za vso jugoslovansko družbo usodne in pomembne odločitve.

Te dni je spregovoril o tem tudi izvršni komite CK Zveze komunistov Jugoslavije. V svojem sporočilu za javnost je jasno in odločno povedal, da je ukinjanje omejitev skupne prispevne stopnje na zvezni ravni v duhu sklepov 8. se je CK ZKJ. Takšne omejitve je nujno odpraviti, ker ovirajo nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov, integracijo in funkcionalno povezanost gospodarske dejavnosti.

Izvršni komite CK ZKJ podpira tiste težnje v naši družbi, ki terjajo hitrejši napredek v razvoju metod dela or-

ganov federacije, demokratičnejši postopek pri sprejemanju odločitev na zvezni ravni. Ta proces mora iti hitreje v prid krepitevi vloge samoupravne baze, republik in drugih samoupravnih skupnosti. V uresničevanju funkcije federacije mora priti do izraza skupen interes republik in obeh skupnosti. Pristojnost organov federacije naj bi se omejile le na tisto, kar je neogibno potrebno zato, da zagotovimo enotnost sistema in zadovoljevanja skupnih družbenih potreb. Le tako se bo mogoče izogniti nevarnosti, da bi posegali tudi na tista področja, kjer na zvezni ravni ni mogoče dovolj upoštevati posebnosti razmer in različnosti konkretnih problemov.

Izvršni komite poudarja nujnost adekvatnejših odnosov med federacijo in republikami. V tej zvezi opozarja na potrebo po izpopolnjevanju metod dela zvezne skupščine in njenih organov, zveznega izvršnega sveta in organov zvezne uprave. Precejšen poudarek je tudi na strokovnih službah, njihovih nalogah in odgovornosti v pripravljaju

nju analiz in predlogov za zvezne organe.

Izjava izvršnega komiteja CK ZKJ je dovolj zgovorna, zato ni treba posebej poudarjati njenega pomena za nadaljnji razvoj federacije kot skupnosti enakopravnih narodov. V njej je jasno prisotna težnja po nadaljnjem še hitrejšem razvoju samoupravnih odnosov. Očitno je, da so nasprotne težnje, ki so odkrite ali za kulisami izpričevale centralistične, birokratsko-etatistične težnje, doživele še en hud poraz.

F. SETINO

Slovenske kuharice se bodo spet pomerile

Kakor lani, pripravljajo v ljubljanskem hotelu SLON tudi letos tekmovalje gospodinje, ki bodo pripravljale do slej še neznane slovenske narodne jedi. Kakor lani, bodo tudi letos najboljše jedi nato uvrstili v jedilnik »narodne kuhinje« hotelu SLON. Tekmovanja se bodo lahko udeležile gospodinje iz vseh krajev Slovenije.

Pred VIII. kongresom ZMJ

Od 8. do 10. februarja bo osmi kongres Zveze mladine Jugoslavije. Pripravljen je že osnutek novega statuta mladinske organizacije ter drugi organizacijsko politični programi za delo mladih.

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih! Razprodajte jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste dobili na ta način! Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zaloga! Pri tem Vam najbolj učinkovito pomaga oglas v lokalnem tedniku!

Postopno ozdravljenje republiškega proračuna

Predlog izvršnega sveta SRS: prispevna stopnja iz osebnih dohodkov naj bi letos znašala 27,5 odstotka — Glavni del povečanih sredstev bo šel za pokojninsko zavarovanje

Prejšnji teden se je v Ljubljani nadaljevala seja izvršnega sveta, ki jo je vodil predsednik Stane Kavčič. Sprejeli so oceno razvoja SR Slovenije za 1968, ki temelji pred-

V maju: 150-letnica Postojnske jame

Na pomemben in lep jubilej so se začeli pripravljati v Postojni: v maju bodo proslavili 150-letnico Postojnske jame. Pomagale bodo vse naše jamarske organizacije in specialni instituti, v Postojni pa bo takrat tudi razstava »150 let jamarskega raziskovanja na Slovenskem«. Pripravljajo tudi poseben propekt, ki ga bodo tiskali v nakladi četrte milijona izvodov in v 11 jezikih.

vsem na možnostih razvoja, ki je pogojen s predvidenimi gibanji povpraševanja in potrošnje na domačem trgu kot tudi na tujih tržiščih.

Izvršni svet je obravnaval tudi predlog zakona o proračunu SRS za 1968. Na osnovi razgovorov s predsedniki občinskih skupščin in s predstavniki gospodarstva je bila pred kratkim dogovorjena prispevna stopnja iz osebnih dohodkov v višini 27,5 odst. Pretežni del povečanja bo šel za kritje potreb pokojninskega zavarovanja. Predlog proračuna kaže močna prizadevanja, da bi dosegli v Sloveniji ustrezno proračunsko gospodarjenje in da se začne proračun postopoma sanirati. Vsi koristniki proračunov bodo morali v primerih, če ne pride

do uresničenja predvidenih dohodkov, pravočasno uskladiti obseg potrošnje z dejanskimi sredstvi oz. dohodki.

Kaj pričakujejo lahko občani v zvezi s proračuni za 1968? Predvidene so nekatere nove obdavčitve, tako od — povečane stopnje od zaposlenih upokoencev, — povečanih taks na potne liste, — predlagane pa so tudi posebne nove takse na lastnino osebnih avtomobilov in kamionov.

Delovne organizacije družbenega sektorja bodo razen polodstotnega povečanja prispevne stopnje iz osebnih dohodkov plačevale tudi prispevek od uporabe skladov skupne porabe delovne organizacije z izjemo sredstev, ki bodo

porabljeni za stanovanjsko graditev. To pomeni hkrati za delovne organizacije, ki so lani prispevale za strokovno šolstvo, 1 odst. zmanjšanje skupnih davkov. Že po zveznem zakonu je predvideno, da lahko znaša obremenitev teh skladov do 8,2 odst., republike pa lahko zdaj po posebnih predpisih uvedejo zvišanje stopnje za tiste delovne organizacije, ki imajo monopolen položaj v družbi.

Ena streha za slovenske elektrarne?

V Dravskih elektrarnah se pogovarjajo o združitvi s termoelektrarnama Soštanj in Brestanica. Po tej združitvi bi morda združili še dravske, savske in soške elektrarne v enotno republiko podjetje. Čas bi bil, da bi zagotovili gospodarskejši razvoj in bolj ekonomično poslovanje naših elektrarn!

NOVOST V ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

Kakšno zavarovanje?

Načrt predloga za novi sistem socialnega zavarovanja je te dni v odboru zvezne skupščine sprožil veliko polemik, nič manj kot lani, ko je bil ta sistem predstavljen v obliki te zveznega izvršnega sveta. Načrt je sedaj rezultat skupne komisije zvezne skupščine. V njem se predlaga jamstvo za osnovno zdravstveno varstvo vsem državljanom, popolno zdravstveno varstvo pa samo za otroke do sedmih ali morda do petnajstih let.

Vsi drugi naj bi se vključili v varstvo po svojih delovnih organizacijah, ki bi se včlanile v skupnosti zavarovanj, za katere bi se izrekla večina kolektiva. Te skupnosti bi se oblikovale na teritorialni ali proizvodni osnovi. Predvideno je posebno zavarovanje za primer poškodbe pri delu in za poklicna obolenja, pa tudi kmečko zavarovanje.

PRIPOMBE

Poslanci socialno-zdravstvenega zbora so imeli v debatah tudi tokrat vrsto pripomb. Predvsem so kot splošno zagovarjali načelo, da se to varstvo osnuje na teritorialni osnovi, proizvodno osnovo pa smatrajo za dopolnilno. Na tej osnovi bi si posamezne delovne organizacije lahko zajamčile višjo raven zdravstvenega zavarovanja. Pudarjali so posledice, ki bi lahko nastale, med njimi tudi politične, saj bi nekatere skupnosti bile »bogate«, druge pa »revne«, odvisno od akumulativnosti posameznih gospodarskih panog in dejavnosti. Teritorialna osnova pa postavlja široke meje delavski solidarnosti.

Druge pripombe, ki jih je bilo slišati v odboru socialno-zdravstvenega zbora, so se nanašale na tako imenovano poklicno zavarovanje, katerega, po njihovi sodbi, ne smemo ločiti od delavskega zavarovanja. Navajali so primere nizko akumulativnih podjetij, rudnike, kakor tudi različna poklicna obolenja, ker bi te delovne organizacije spravilo v še težji položaj.

Odbor za zdravstveno varstvo tega zbora sploh ni sprejel predlaganega načrta, sodeč, da o njem ne more povedati svojega mnenja, ker načrt ni podprt z materialnimi podatki.

KOMISIJA

Debata o predlaganem načrtu se je končala s skupno sejo treh odborov socialno-zdravstvenega zbora, kateri so se kasneje priključili še člani zveznega sveta. Dosegli so sporazum. Nova skupna komisija bo predlagani tekst dopolnila s pripombami in nasveti, ki so bili dani, oziroma bo enakopravno razločila predlagane alternative, da bi oba zbora zvezne skupščine lažje povedala svoje mnenje in bi šel tekst lahko že februarja v javno razpravo.

Naloga skupne komisije vsekakor ne bo lahka. Od njenega uspešnega dela bo odvisna tudi debata na bližnjih sejah zbora. Tedaj bodo besedo dobili državljani.

S. T.

Bo res manj menjalnic?

Narodna banka je pred svoje dosežanje menjalnice tu kratkim znižala provizijo menjalnicah v državi dela kakih 5000 uslužbencev, menjalnic pa je v državi glede turističnih organizacij za namena razmišljati, da bi zaprli ko premalo.

VOTEL ZVOK KAŠLJA NA POKOPALIŠČU

Lani septembra smo brali v slovenski številki »PROSVETE«, ki je izšla 28. avgusta v Chicagu, da je »vladni urad za javno zdravstvo v ZDA« malo prej objavil oporočilo o posledicah kajenja, ki povzroča raka in rakasta obolenja. Že 1964 je 10-članska uradna Terryjeva komisija, ki jo je postavila ameriška vlada, ugotovila, da so med kajenjem in pljučnim rakom tesne vzročne zveze. V lanskem avgustu pa so v najdražjem hotelu sveta tri dni kovali načrte za boj proti »najdražji in najbolj škodljivi zabavi na svetu«: 450 zdravnikov, sociologov in psihologov iz 35 dežel se je posvetovalo v hotelu Waldorf-Astoria v newyorški četrti visoke družbe, kako odrediti človeštvo te »ogromne količine cigaretne nesnage«, kakor se je glasilo eno izmed poročil posvetovanja.

Obseg »grmade cigaret« so pokazali nato tudi vsej ameriški javnosti. 22. avgusta je zvezni zdravstveni urad ZDA poučil kadilce cigaret o strahotnih ugotovitvah: objavil je povzetek najnovejših spoznanj o posledicah kajenja, ki ga je zbral gremij strokovnjakov pod vodstvom dr. Alberta C. Kolbyja. Ugotovitev je strahotna:

vsakih 105 sekund umrje en državljani ZDA za posledicami kajenja.

Da ne bo med kadilci prehude zamere, kratko pojasnilo: objavljamo prevod razprave o kajenju, ki je izšla tani 11. septembra v nemški reviji DER SPIEGEL. Radi bi verjeli našim najstrastnejšim kadilcem, da »podatki iz drugih držav najbrž ne veljajo za naše razmere« — a jim ne moremo. Raje seznanjamo s posledicami kajenja vse kadilce in nekadilce, zlasti pa mladino, ki ima žal povsod toliko slabih zgledov, kar zadeva kajenje.

Pameten in trezen človek bo znal presoditi, kaj mu koristi in kaj škoduje; če mu s temle prevodom pri tej odločitvi lahko kaj pomagamo, bo naša naloga opravljena.

Strokovnjaki so pregledali več kot 2000 znanstvenih raziskav, ki so izšle od Terryjevega poročila iz začetka 1964

»V začetku je Bog ustvaril Adama. Potlej se mu je Adam zasmilil in ustvaril je Evo. Zdaj šele se je Adam Gospodu smilil in za tolažbo mu je ustvaril tobak...«

(Iz nekega ameriškega Svetega pisma za črnce)

na temo »kajenje in zdravje«. Izid teh ponovnih temeljitih raziskav je, kot je ugotovil »New York Times«, še osupljivejši kot Terryjevo poročilo:

■ Glavni vzrok pljučnega raka je cigareta — to ugotovitev Terryjevega poročila je Kolbyjeva komisija mogla popolnoma potrditi.

■ Kajenje cigaret lahko privede do srčnega infarkta; za to v Terryjevem poročilu je kot sumljivo nakazano medsebojno zvezo obstajajo zdaj otipljivi dokazi.

Usodne posledice modrih hlapov cigarete...

Smrt zaradi srčnega obolenja se je pokazala celo kot glavni tveganje za kadilce cigaret. Sicer narašča verjetnost obolenosti za pljučnim rakom pri hudih kadilcih (20 in več cigaret na dan) za več kot desetkrat v primerjavi z nekadilci, medtem ko narašča smrt zaradi srčnih obolenj le za dva-ali trikrat. Ker pa podleže skoraj vsak tretji Američan zaradi okvare srca, je to številčno razmerje v prid srčnih obolenj, in ne v prid pljučnega raka, ki je manj čest.

Pri cigaretah je vzrok škode nikotin, ki vstopi v kri pri pljučnih mehurčkih. Draži delovanje srca in povzroča dvig krvnega pritiska. Zato potrebuje srce več kisika, vendar je ravno dovajanje kisika med kajenjem zmanjšano: ker se z dimom vdihani strupeni ogljikovi monoksidi veže na del krvnih teles, ker jih ovira pri donšanju kisika.

Komisija je ugotovila, da kadilec cigar in pipe tak dodaten tveganje infarkta skoraj ne grozi, ker dima večinoma ne inhalirajo. Pri potrošnikih cigaret lahko pride do obremenitve srca čez mnoga leta, če je srce kadilca popolnoma zdravo. Toda že pri najmanj-

ko pospeši cigaretni dim: rak v ustih, na žrelu, požiralniku, grlu, na mehurju, napenjanje pljuč (emfizem), kronični bronhitis, želodčne in črevesne težave, kap, bolezensko razširjanje glavne odvodne žile, vnetje čelnih in čeljustnih votlin.

300.000 vsako leto prezgodaj umrlih Američanov

Ta mozaik rizikov raznih bolezni so strokovnjaki zveznega zdravstvenega urada ZDA na 200 straneh poročila povzeli v strašno bilanco skrivnega množičnega umiranja in množičnega bolehanja:

■ Trenutno je kronično bolnih enajst milijonov Američanov, ki bi bili brez cigaret zdravi.

■ Vsako leto umre 300.000 državljanov ZDA, ki bi brez cigaret ostali živi.

■ Na leto izgubi gospodarstvo ZDA 77 milijonov delovnih dni zaradi bolezni, ki jih povzroča kajenje, ostalih 307 milijonov dni pa delajo cigaretni vdani državljani le s polovico svoje sile.

Dan po izidu Kolbyjevega poročila je združenje cigaretne industrije ZDA očitalo avtorju »netočno razlago« znanstvenih dognanj in »razlago, ki zavaja v zmotno«. Tovarnarje skrbi, da ne bodo upoštevali nekaterih študij, ki niso našle nobene zveze med kajenjem cigaret in katerokoli boleznijo: učinka kajenja na nastanek bolezni — tako trdijo oni — ni mogoče dokazati z vso gotovostjo.

»New York Times« pa je nasprotno temu pripomnil, da ima standardni komentar cigaretne industrije (»netočen in v zmotno zavajajoč«) — spričo znanstvenih dokazov — le še svotel zvok kašlja na pokopališču.

Nižje premije za nekadilce oz. za kadilce pip in cigar!

Vsaj ena skoraj nič manj računanja zmožna panoga v ZDA pa je drugače kot cigaretna industrija iz odkritij znanstvenikov že izvedla poslovne ukrepe: ameriška življenjska zavarovanja zahtevajo zdaj manjše premije od nekadilcev, kadilcev pipe in kadilcev cigar, kot od kadilcev cigaret.

Vsi poskusi, da bi cigarete napravili nenevarne, doslej niso bili skoraj nič več kot le glavne napovedi.

Z »glasnimi fanfarami« (New York Times) je na primer sredi julija napovedala

ugledna Kolumbijska univerza v New Yorku dozdevno senzacionalni cigaretni filter kemika Roberta L. Strickmana, ki naj bi filtriral 70 odstotkov katranske in nikotinske snovi iz dima.

Vendar so strokovnjaki z dvomi sprejeli optimistične napovedi univerze, ki je pričakovala letni dohodek 100 milijonov dolarjev od pristojbin za licenco. V nekem senatnem zagovoru je predsednik Kolumbijske univerze Grayson Kirk končno priznal, da je bila razglasitev filtra »prenagla in obžalovanja vredna«. Lahko bi minili še meseci ali leta, dokler ne bi iznajdba vzdržala vseh potrebnih testov.

Ugotovitve drugih raziskovalcev pa nam vzbujajo dvom, če je sploh možna nenevarna cigareta s filtrom.

Primerne filterje in izboljšane vrste tobaka bi sicer lahko omilili nevarnost inhaliranja. Kot je pojasnil vodja ameriške zdravstvene službe William H. Stewart, pa bi tudi taki filterji v cigaretnem dimu vsebovane pline neovirano prepuščali, med njimi tudi strupeni ogljikov dioksid, ki je velikega pomena pri nastanku pljučnega raka in pljučnega emfizma.

DIM, MODRIKASTI DIM

Sredi 15. stoletja so v Evropi samo odličniki uporabljali žilce pri mizah. Evropa je imela kulturo, bila pa je brez tobaka. Tobaka dotle tu še niso odkrili. V Nemčiji je takrat živele 12 milijonov ljudi, med njimi pa ni bilo niti enega kadilca!

Vendar: »kar ni, se še lahko zgodi«. In zgodilo se je. Kolumb se je pred malo manj kot 500 leti podal na pot, da bi odkril zapadno pot v Indijo. Trgovina je mikala, daljne dežele so vabile s svojimi zakladi in dišavami. 2. novembra 1492 sta Rodrigo de Xeres in Lojzek de Torres, oba Kolumbova služabnika in vojščaka, na otoku Guanahani namesto na zlato našli na ... mnoge moke in žene, ki so nosile s seboj ogenjček, skrit v listju nekega zelišča, katerega dim so vdihavali.

Bahamsko otočje je sprejelo podoba sveta: Kolumb je po sedmih mesecih prinesel v Španijo zlato, srebro, sifilis in tobak. Sto let kasneje je bilo v Evropi tudi tobakovo seme. Najprej so proti kajenju grmeli duhovni, nato kralji in cesarji. A nič ni pomagalo — tobak je bil najprej zdravilo! Z njim so zdravili kar vse od kraja.

Od zdravlila do užitka pa je bilo le nekaj korakov: prišla je pipa, cigara, njuhanec in mnogo kasneje tobakove klobase za čikanje. Njuhanli so cesarji in papeži, emancipacija je prinesla pipe in cigarete tudi da mam. Kaditi so začele vojaške kantinerke, končale gospe na dvorih in v palačah. Dandanes kadijo povsod in premnogi. Cigareta je zdravilo in užitek, beg iz nerazne vsakdanjosti v »pomiritev« in »rešitev«. Cigareti dim morajo vdihavati dojenčki in otroci, s njim nas posiljujejo v avtobusih in vlakih, na cestah in v (skoraj že vseh) javnih prostorih.

Živimo v stoletju dima, modrikastega tobaknega dima...

Kaj vse škodljivega se vrtniči v cigaretnem dimu?

Ustvariti učinkovite filtre je toliko težje, ker doslej še niti niso dognali, katere so vse škodljive sestavine dima. Samo v zadnjih treh letih so na ta seznam na novo prišle naslednje sestavine:

— nikelj, ki dozdevno preprečuje človeškemu organizmu »vtraliziranje« benzapirena, tj. sestavnega dela cigaretnega dima, ki povzroča raka;

— svinec, strupena kovina, ki se počasi nabira v telesu;

— radioaktivni polonij, za katerega še ni jasno, kakšne so posledice njegovega vpliva na organizem;

— mirsticin, ki je strup za živali;

— selendioksid, ena najstrupenejših snovi na svetu — njegove sledove dobimo pri upepeltvi cigaretnega papirja.

Iskanje činiteljev v cigaretnem dimu, ki pospešujejo boleznijo, je šele pričelo. Dve najbolj presenetljivi odkritji izvirata iz najnovejšega časa: cigarete so najbrž tem nevarnejše, čim manjšje in čim daljše so. Mile cigarete sestoje skoraj popolnoma iz tobaka, ki se ne suši počasi na odprtem zraku, ampak hitro, pri umetni vročini. Tobadni listi, ki so jih obdelali na tak način, vsebujejo posebno mnogo cukrovine.

Londonski zdravnik profesor Richard Passey je ugotovil, da je v deželah, kjer dajejo prednost milim vrstam cigaret, več obolenj za pljučnim rakom kot v drugih predelih, kjer kadijo počasi sušen tobak.

Katrana z žlico ne jemo, s cigareto pa...

Podobno kot s sladkorjem prebogat mleto vrsto cigaret so nedavno prišli pri zdravnikih na slab glas tudi predolge cigarete. Tako je najvišji ameriški zdravstveni vodja Stewart svaril zlasti pred 10 centimetrom dolgimi cigaretami (»Super-Size«), ki so pred kratkim v Ameriki in tudi v Zahodni Nemčiji prišle na trg z veliko reklamo. Kdor jih kadil, inhalira pri istem številu pokajenih cigaret znatno več katrana, če pusti enako dolg ogorek, kot pri krajših vrstah: čim daljša je cigareta, toliko bolj koncentriran je koncentrat dima, ki se zbere na koncu ustnika in ki ga kadilec vsrka z zadnjimi potegi.

In vendar vsa strašna poročila o posledicah kajenja cigaret očitno ne morejo privedi strastnih kadilcev do abstinence. Ameriški in evropski kadilci prepuščajo ta čas skozi svoje bronhije še več dima, kot pred Terryjevim poročilom. Skrivni motiv te vztrajnosti — prepričanje, da pekel obstaja le za druge — drži ujetje celo najboljše poznavalce medicinskega dejanskega stanja.

Od treh kadilcev v desetčlanski Terryjevi komisiji, ki je zasedala 1964, sta dva člana cigaretne tako: opustila. Eden, profesor kemije Louis F. Fieser, je kadil dalje še poldrugo leto.

V septembru 1965 so ugotovili pri njem začetnega pljučnega raka. Fieser pravi: »Statistika me je pustila hladnega. Ko pa nekoga zadene osebnost — potem je drugače.«

M. V.

Si utrujen, živčen, te tarejo skrbi?

Kvalitetna cigareta...

...te pomiri!

Prava zgodba o deželi čokolade

Kdo ve, morda so bajke na-
stale prav tako. Pomorščaki
so jadrili že od nekdaj po
svetu in pripovedovali, kaj so
videli in doživeli na različnih
celinah. Morda je tako nastala
zgodba o deželi, kjer so hi-
še iz slaščic in strehe iz čoko-
lade. Dežela, ki bi to res
lahko bila, je Gana, zlato ob-
režje zahodne Afrike, kot so
jo imenovali Ves svet uživa
čokolado, ki raste v tej pre-
lepi zeleni deželi afriškega
ekvatorja.

Čokolada ne raste, boste
rekli. Seveda ne raste: kuha-
jo jo v tovarnah, mešajo, pol-
nijo z mandlji, lešniki, z raz-

ličnimi sladkimi dodatki. V
velikih tovarniških kotlih vre
rjava, dišča gmota, ki člo-
ve, ki ga pridobivajo iz ka-
kav, najfinejši prah lepe bar-
ve, ki ga pridobivajo iz ka-
kavovca, ta pa raste po vsej
Gani, nad samim afriškim
ekvatorjem, ob Atlantiku.

Ganski otroci pomagajo
svojim materam in očetom
pri nabiranju kakavovca. To
je težko delo, pod zmeraj
vročim afriškim nebom. Son-
ce neusmiljeno pripeka. Zo-
rijo sadeži kakavovca, podobni
podolgovatim orehom. Ko
je sadež suh, je pravcata ro-
potulja, polna zrnja.

Poslovni ljudje kupčujejo s
to dragoceno surovino, kate-
re največji izvoznik na sve-
tu je prav Gana. Kadar cena
kakava raste, si proizvajalci
na daljnih afriških plantažah
veselo manejo roke — delo
se je izplačalo. Kadar pa ce-
na kakava na svetovni borzi
pade, nastanejo za državo, ki
ga izvaža, velike skrbi. Plače
delavcev se znižajo, cene dru-
gemu blagu naraščajo. Toda
na poljih pod vročim afriš-
kim soncem raste kakavo-
vec, brezbrizen za borzna po-
ročila, mirnodušen za veselje
in žalost svojih pridelovalcev.

In slednjič še grenka bese-
da o deželi čokolade. Ganski
otroci gojijo in obirajo ka-
kavovec. V rodovitna tla te
čudovite dežele posadijo ve-
jico, ki hitro požene liste, na-
to pa se stebelce razraste v
grm. »Ko si raztrgaš slam-

Ganski plemenski
poglavar s perjanico

nate sandale, grm že daje
sad,« pravijo v Gani.

Pa vendar ganski otroci
skoraj ne vedo, kaj je čoko-
lada, kakor tudi ne poznajo
mleka. Čokolado dobijo na
pultih trgovin v mestih. Tudi
v košarah branjev, ki jim
tukaj pravijo »mamik«. Toda
na poljih, kjer raste kakavo-
vec, čokolade skoraj ne poz-
najo. V veliki vročini niti ne
obstane — spremeni se v
pravo brozgo. To je tudi
eden imed vzrokov, da bra-
njevke nerade nosijo čokola-
do v svojih velikih košarah,
polnih vsakršnega blaga.

BLAZENKA STEJIC

Smeh pred petdesetimi leti

DOBRA RAZLAGA

»Kako e morate vendar
vsak večer napiti?«
»Vidite, to je tako. Ko
sem izpil pet, šest vrčkov,
pa postanem kar drug človek.
No! In ta drugi človek mora
tudi nekaj dobiti.«

BAHARIJA

Študent dobi priporočeno
pismo od svojega očeta. Drug
njegov ga vpraša: »Kdo ti je
pisal?«

»Moj oče.«

»Ali ti pošilja tudi kaj de-
narja?«

»Da, pet kron!«

»Prava beračija! Kadar mi
moj oče piše, mi pošlje kar
sto kron.«

»In ti pogosto piše?«

»Nikoli.«

MODROST BOZJA

Učenjak pride na svojem
izprehodu na planjavo, kjer
so se krave pasle. Medtem,
ko živino ogleduje, leti nad
njim ptiček in nekaj nepo-
voljnega od sebe izpusti, kar
učenjaku ravno na ramo pa-
de. Ko tisti odpadki briše,
misli sam pri sebi:

»Kako je pač bog modro
uredil, da krave ne letajo po
nebu.«

Ljudska modrost

V mlinu in od otrok se
vse izve.

Voda in ogenj nimata
duše.

Voda kamenje ogladi.

Voda ni nikoli tako či-
sta, da se ne bi skalila,
pa tudi ne tako kalna, da
se ne bi očistila.

Voda veliko prinese, pa
tudi veliko odnese.

Sablja tvoja, roka moja.
Voda vse opere, samo
sramote ne.

Volk dlako premeni, a
narava nikdar.

Volk že ve, s čim si
zobe iztrebi.

Upil je od bolečin kakor
ptič v precepu.

V pregovorih leži zaklad
modrosti preprostega mo-
ža.

V premislekih bodi po-
doben polžu, v dejanju
ptiču.

Vreme nikogar ne čaka.

Art Buchwald:

Vse za reveže

WASHINGTON. — Imam
nekaj najboljših prijate-
ljev, ki so revni. Zanjic
sem naletel na Slatteryja,
ki je ravno žulil pivo v
gostilni na vogalu.

»Kako ti kaj gre, Slat-
tery?« sem ga vprašal.

»Precej slabo,« je za-
lostno dejal Slattery. »To
leto ni nič kaj dobro za
reveže.«

»Za reveže ni bilo še
nobeno leto dobro.«

»O, imeli smo nekaj do-
brih let, ko se je vsakdo
zanimal za reveže in so
vsi govorili o tem, kako
premagati revščino. Ven-
dar sem vedel, da to ne
bo dolgo trajalo.«

»Zakaj ne?«

»Kaže, da se človek ne
more zanimati za reveže
kdove kako dolgo. Nekje
sem čital, da so se v Kon-
gresu ukvarjali s proble-
mi, ki tarejo reveže, na-
tančno 84 sekund. Tega
jim seveda ne zamerim,
saj imajo veliko važnejših
stvari, s katerimi se mo-
rajo ukvarjati, kot so vo-
litve, kriminal na cestah
ali koliko bombaža pri-
haja iz Hong Konga. Po-
leg tega reveži ne morejo
dosti prispevati za pred-
volilno kampanjo, le za-
kaj bi jim torej kandidati
posvečali kaj dosti časa?«

»Mislim, da pretiravaš,
Slattery. Saj vsak član
Kongresa, s katerim sem
se do sedaj pogovarjal,
pravi, kako se zanima za
reveže.«

»Seveda, zato so bili te-
daj, ko so povišali plače
zveznim uslužbencem, iz-
recno izvezeti tisti, ki se
ukvarjajo s programom
boja proti revščini.«

»Prepričan sem, da v
tem ni bilo ničesar osebn-
nega, Slattery. Kongres
je verjetno čutil, da ljud-
je, ki se ukvarjajo s tem
programom, lahko shaja-
jo z manj denarja, ker
vedo, kako žive reveži. Ne
pozabi, Kongres je pač
moral neke neke odkri-
titi in najbolj primerno
je bilo, da je to storil pri

revščini. Saj menda ne
misliš, da bi to lahko
storil pri vsoti, ki je na-
menjena za črpanje naj-
te.«

»Seveda ne,« je dejal
Slattery. »Glede tega ni-
sem noben fanatik. Toda
ne morem si kaj, da ne
bi pomislil na to, kako bi
reveži lahko dobili ves de-
nar, ki ga potrebujejo, če
bi le mogli podkupiti čla-
ne Kongresa.«

»Presenečen sem, Slat-
tery, da te obhajajo take
zle misli. Ne spomnim
se niti enega samega pri-
mera, da bi se na kakega
člana Kongresa dalo pod-
talno vplivati. Kakšne
predstavniške pa, misliš,
da imamo?«

»Najbrž imaš prav,« je
priznal Slattery. »Morda
so nam otežili življenje
samo zato, ker nas ne ma-
rajo.«

»No, to se sliši malo
bolj pametno. Nihče ne
mara revežev, Slattery. V
ljudih vzbujajo občutek
krivde, in odkrito poveda-
no, zaradi revščine pride
lahko dežela na slab glas.
Kongres verjetno čuti, da
se jim zato, ker so omrt-
vili program boja proti
revščini letos, ne bo tre-
ba več ukvarjati s tem
problemom drugo leto.
To bo prav gotovo poeno-
stavilo naše življenje.«

»Moje že ne.«

»Ti nikoli ne gledaš
stvari na splošno, kajne,
Slattery?«

»Saj noben revež ne,«
je dejal in še vedno žulil
svoje pivo. »To je ravno
tisto.«

»Dobro misel imam,
Slattery, čeprav se morda
zdi malce divja. Zakaj
reveži ne začno izdelovati
obrambnega orožja?«

»Le zakaj neki?«

»Poglej, kakor hitro bo-
ste začeli izdelovati oro-
žje, se lahko premenujete
v ministrstvo za ekonom-
sko obrambo in Kongres
vam bo dal dvakrat to-
liko denarja, kot ga po-
trebujete.«

Misli o ljubezni

LAMARTINE:

Samo dve čustvi bi zadostovali člove-
ku, pa čeprav bi doživel Metuzalemovo
strast: zamaknenje in ljubezen.

REGNARD:

Ko si v oblasti ljubezni, se ji zama-
n upiraš.

Ali bo mogla njegova hči biti
kdaj vesela? Uboga Jerica, ubogi Matija! Poleg tega
je bil tudi prijatelj mlademu Brezjarju, ki je snubil
Sódnikovo Ano. — Ne, to ne sme in ne more biti! Ta
strašna nesreča se mora odvrti, ali kako? Ukrepal
je na vse strani: najkrajša pot je bila pač naravnost
k Sódniku povedati mu, kaka nevarnost mu preti. Ali
ta pot mu je bila pretežka, prezopna. Govoriti z
njegovo ženo? Prebridko! Najraje bi se bil obrnil na
njegovega sina, toda kje je bil ta? Povedati Brezjarju?
Ta bi se morebiti sam ne bil upal pred Sódnika. Sled-
njič je šel, kakor smo slišali, dobrega sveta ali vsaj
tolažbe iskat h Korenu. Kaj je tam zvedel? Zdaj je
še prav videl in čutil, kaka velika je nevarnost in
kako blizu. Da bi le ne bilo že vse prepozno! Njemu
na čast moramo pristaviti, da ga je pač obšla tudi
misel, da bi bila pravzaprav njegova dolžnost iti na-
ravnost h gosposki ter ji razodeti, kar je bil tako
nenadoma slišal. Da se mu je zdela ta misel pregroz-
na, da ni čutil v sebi dovolj moči zvršiti jo; kdo ga
bo obsojal zaradi te slabosti? Ali mu je bilo mogoče
kaj takega storiti v njegovem stanju? Ni čudno torej,
da je imel mož nemirno, težko noč po teh zgodbah.
Danilo se je že, ko ga je slednjič premagal spanec.

Ko se je zbudil malo časa po tem, so bili čudo-
ma izginili vsi dvomi iz njegove glave. Mahoma mu
je bilo jasno, kaj naj stori, četudi si ni bil v svesti,
zakaj.

Nekoliko časa po tem ga vidimo, ko korači kol-
kor moči praznično oblečen proti Sódnikovim. Čud-
no! Pot se mu ni zdela tako težka, kakor se je prej
bal. Miren je bil, še mislil ni mnogo, ena sama misel
mu je bila jasno pred očmi: Tako mora biti!

Prijazni bralec! Morebiti se ti zdi to čudno; ali
pomisli, spomni se, kako ti je bilo, ko si ti moral iti
prvič k izpovedi. Ali se ti ni zdelo, da ni nič strašnej-
šega na svetu, da tega ne moreš in ne moreš! Ali
slednjič, ko si videl, da ni drugače, ojunačil si se,
nastopil si svoj križev pot, šel si tako rekoč miže v
nevarnost, da celo nekako lahko ti je bilo pri srcu.

Tako nekako se je godilo našemu Seljanu. Ko
pride pred Sódnikovo hišo, zagleda malega Andrej-
čka, ki se je že na cesti igral. Veselo ga ogovori de-
ček:

»Kaj pa vi, stric, tako zgodaj pri nas?«
V srce je starega moža zabolelo to otrokovo vpra-
šanje. Odgovori mu:

»Očeta iščem; ali so že vstali?«
»Kajpada so, na dvorišču jih menda najdete ali
pa na vrtu.«

Seljanu ni bilo treba moža iskati po vrtu. Na
dvorišču ga sreča, ravno je hotel z doma. Molče se
gledata moža nekaj časa. Potem reče Seljan:

»Nekaj bi rad s tabo govoril, Sódnik.«

Te besede so bile govorjene s tako nenavadnim,
skoraj skrivnostnim glasom, da so Sódnika čudno
zadele. Na misel mu ni prišlo, da bi se obregnil nad
možem, kakor je bila sicer njegova navada. Mirno
ga vpraša:

»Kaj takega? Govori, meni se mudi na polje.«
»Malo morda, tukaš že potrpeti, tako hitro ni, da bi se
to povedalo, morda že celo ne; sama morava biti.«

Molče gre Sódnik gor v svojo sobo, Seljan pa za
njim. Ko bi bil v tem trenutku kdo Sódniku roko na
levo stran prsi položil, čutil bi bil, da mu srce hitreje
utripa.

Ko sta bila v sobi, sname Seljan ključ od zuna
iz vrat ter sobo od znotraj zapre.

Sódnik ga gleda in pravi:

»Kaj pa to? Menda vendar nisi prišel iz slabega
namena? Dobro, da nimaš sekire pri sebi.«

Nato Seljan, kakor da bi ga ne bil slišal:

»Sódnik! Tvoj sin in moja hči se rada imata; zato
sem prišel — «

Sódnik si oddahne pri teh nenadnih besedah, češ:
to je torej in jaz sem mislil, bogve kaj bo! Celo se
mu zvedri, veselo mu reče:

»In za to je bilo treba vrata zaklepati? Toda kaj
pravim? Prav si storil, Seljan; kaj takega res ni da
bi svet slišal. Saj vendar nisi tako neumen, kakor
sem mislil, Seljan. Snubit si torej prišel? Ali to je
nekaj novega; prej se je hodilo dekleta snubit, ti pa
si staro navado obrnil narobe. Vendar preden dalje
govoriva, povej mi, Seljan, ali si bil že pri Žitniku
tako zgodaj? Koliko kozarčkov si ga pozobal? Hude-
ga, pravijo, da ima Žitnik, takega, ki po grlu praska
in v lase leze.«

To je starega moža vendar malo zbudilo, žganja
ni pil, dasi je bil drvar. Precej ostro ga torej zavrne:

»Sódnik, ko bi vedel, po kaj sem prišel, premislil
bi malo bolj, kaj govoriš. Ali povedal ti še nisem,
ker si mi besedo prestrigel.«

»Kaj nisi dejal, da zato, ker se, kakor praviš, moj
sin in tvoja hči rada imata? Ali za to se jaz ne me-
nim, kaj moj sin rad ima. Vrata sem mu pokazal, šel
je po svetu; pojdi ga iskat, in kadar ga najdeš, nare-
dita, kakor se vama vidi. Mene ni treba vprašati.
Zastran mene naj vzame beračico, ciganko ali še kaj
hujega; njegova volja, njegova pokora. Če pa si pri-
šel, Seljan, ali te je pa morda Matija sam poslal,
pogajat se z menoj, naj privolim v ta beraški zakon,
naj mu prepustim svojo domačijo; rečem ti, in ti si
dobro zapomni, da iz te moke ne bo kruha; dokler
bom jaz gibal. Matija ne bo prestopil s tvojo hčerjo
Sódnikovega praga. Tako, zdaj sva pri kraju. Pojdi in
odkleni vrata!«

TRIDESET LET S TITOM IN PARTIJO

Cvrste vezi so spletene med državami, ki aktivno delajo za miroljubno sožitje med vsemi narodi sveta: tovariš Tito s predsednikom Naserjem, v sredini pokojni predsednik Indije Nehru (19. novembra 1961)

3. nadaljevanje

Brez zaupanja v ZKJ in delavski razred – pot nazaj!

Ze v letu 1954 so se pojavile pri nas politične tendence, katerih osnovna značilnost je bila ta, da so njih nosilci izgubili vero v učinkovitost in sposobnost sploh Zveze komunistov, da bi gradila ter idejno-politično usmerjala demokratično, socialistično družbo pa v delavski

razred kot temeljno družbeno silo.

Glavni utemeljevalec teh nazorov je bil Milovan Djilas. Iz teh osnovnih napačnih izhodišč je kmalu pristal na stališču, da socialistična družbena ureditev sploh ne ustvarja možnosti za svoboden razvoj osebnosti in družbe; zahteval je v bistvu likvidacijo Zveze komunistov kot organizirane politične sile ter uvedbo večstrankarskega načina organizacije našega političnega življenja. Najbolj značilno pa je, da v svojem pozivanju za demokracijo sploh ni opazil rasti samo-

upravne demokracije in se ni zanj opredeljeval. Zato je razumljivo, da ni mogel za taka stališča pridobiti nikogar niti v vrstah delavskega razreda niti med inteligenco (za katere reprezentanta so ga predvsem slikali na zahodu). ZK je odločno odklonila ta poizkus svoje likvidacije; nadaljnji razvoj je pokazal, da je bila tako odločitev pravilna.

Tito pa je že takrat upravičeno opozarjal na pojave razraščanja birokratizma, posebno še v centralizirano organiziranem ter vodenem gospodarstvu (s centralnim za-

jemanjem akumulacije ter centralnim razdeljevanjem sredstev za razširjeno reprodukcijo).

Nov program na VII. kongresu ZKJ v Ljubljani

Glavne teoretične ploskovitve za nadaljnji družbeni razvoj je Zveza komunistov povzela na VII. kongresu v Ljubljani – v novem programu. V njem je ZKJ tudi teoretično utemeljila našo samoupravno družbeno strukturo, položaj proizvajalca, delovne organizacije in komune kot osnovnih nosilcev republik (narodov) in zveze. Ze v njem so zasnovana glavna načela socialistične tržne proizvodnje, pravica neposrednih proizvajalcev, da razporejajo ustvarjalna sredstva v enostavno in razširjeno reprodukcijo. Skratka, ogromna večina načel, ki jih je kasneje uzakonila nova ustava (leta 1963). Posebno pomembno je, da že program opozarja na veliko nevarnost, ki preti našemu demokratičnemu notranjemu razvoju, kolikor bi prihajalo do zraščanja državnega aparata z vodstvi ZK.

VIII. kongres ZKJ, ki je odločno podprl praktične napore za uresničevanje teh programskih načel, je sprožil burne notranje procese. Tito se je v uvodnem refera-

tu kakor tudi zaključnem govoru na kongresu odločno zavzel za to, da se naj ti progresivni sklepi tudi uresničijo. Gospodarska reforma je bila največji korak v tej smeri. Tito se je najodločneje zavzel zanj.

Državna administracija ne more biti »varuh« socialistične države!

Konservativne sile so kmalu začutile, da pomeni to ostro spodrezovanje materialne osnove in moči državni administraciji, katero so očitno smatrale za poglavito »silo« in »varuha« socialistične družbene graditve. Tito se je s celotnim CK ZKJ in ob podpori vsega ljudstva zoperstavil tem silam in tendencam. Uresničevanje gospodarske reforme, ki je bila in je še tudi globoko družbena, je s tem slavilo pomembno zmago nad silami, ki niso bile pripravljene več sodelovati v naši demokratični socialistični graditvi; še več – hotele so jo zavirati oz. usmeriti nazaj. Zloraba organov javne varnosti za razne nečedne namene proti mnogim občanom in celo proti tovarišu Titu so ogorčile široke množice naših ljudi.

Tovariš Tito – resnični borec za mir

Pomembna dejavnost, ki je ne moremo zanemariti v tem zapisu, čeprav je kratek, je Titovo delo pri graditvi politike neuvrščanja in miro-

ljubne koeksistence, prek katere se je Jugoslavija vključila v široko areno mednarodnega dogajanja. Iz skoraj popolne mednarodne osamljenosti po spopadu z Informbirojem leta 1948 se je pričelo na Titovo pobudo in z njegovo osebno angažirano obdobje vsestranskega povezovanja Jugoslavije z vsemi miroljubnimi državami sveta ne glede na njihovo družbeno ureditev. Jugoslavija se je združevala predvsem z državami v razvoju iz Azije in Afrike v mnogih akcijah velikega mednarodnega pomena v boju za mir in mednarodno sodelovanje, za pomoč nerazvitim itd. (konferenci neangažiranih v Beogradu in Kairu; svetovna gospodarska konferenca v okviru OZN itd.). Mnoge mirovne pobude (ob trojni agresiji na Suez, spopadu na Bližnjem vzhodu itd.) in druge diplomatsko-politične akcije so v sklopu take politike ne le ponesle ugled in vpliv tovariša Tita v svet, ampak tudi povečale pomen in vpliv Jugoslavije daleč prek okvirov njene »fizične moči« (ki po pravilu igra v svetu glavno vlogo).

Obiski tovariša Tita, ki jih je prav v teh dneh opravljal v vrsti prijateljskih azijskih držav, so ponoven prispevek k utrjevanju položaja in ugleda Jugoslavije v svetu; žalostno pa je, da država, kot je Kitajska, ki se tudi deklarira za socialistično, spremlja to pot s sovraštvom in zločinsko avanturističnimi poizkusi, kakršne bi sicer pričakovali od CIA kje v Teksasu.

TITO: „Brez partije in ljudstva ne bi mogel ničesar narediti“

Ze v uvodu sem nekajkrat omenil, da je težko opisovati pomen Titovega dela v zgodovini tega dela Evrope zadnjih trideset let, razsežnost njegove osebnosti, vpliv in priljubljenost pri vseh naših narodih, spoštovanje in občudovanje – neredko celo pri nasprotnikih. To ni težko le zaradi veličine tega dela, za katerega opis bodo potrebna prav gotovo še spretnejša peresa in podrobnejše ocene, kot so pričujoče, ampak tudi zato, ker za vrsto najpomembnejših odločitev v naši zgodovini ostaja njegovo ime in prispevek skromno, enakopravno v vrsti njegovih soborcev. Nikdar se pri nas ni uveljavila praksa, da bi delo, zasluge partije pripisovali njemu; nasprotno: tudi on je svoje delo in uspehe vedno pripisoval partiji in ljudstvu, ki mu pripada. Tudi to njegovo lastnost naše ljudstvo pozna in zelo ceni.

Za vseh teh trideset let pa velja, da se je v najkritičnejših trenutkih naše družbe vedno oglasil tovariš Tito z odločnim in v prihodnost usmerjajočim stališčem in idejo; vedno se je zvrstil na čelu najnaprednejših sil in tendenc naše družbe. In v tem je njegova največja zasluga.

L. SKOK

Tovariš Tito v domači delovni sobi: vsaka ura mu je dragocena, s številnimi dolžnostmi je izpolnjen vsak njegov delovni dan

Prešeren bi zapel tudi proti surovemu nogometu

Pred letošnjim kulturnim praznikom slovenskega naroda objavljamo odlomek iz odgovora, ki ga je na vprašanja revije TEORIJA IN PRAKSA o »Problemih kulture v naši družbi« poslala uredništvu tega časopisa pisateljica Mira Mihelič (štev. 1-68). Zgočeno in zaskrbljujoče so besede, s katerimi naša ugledna književnica razvija svoje misli o kulturi kot vsenarodnem dejavniku — prav nič manj zgočeno pa niso razmere v naši družbi, ki se nekulturno ponaša do premnogih vprašanj kulture in prosvete, vzgoje ter izobraževanja!! Boli nas, da ob našem kulturnem prazniku spet ponavljamo besede, kaj vse bi bilo treba narediti za razvoj kulture, pri tem pa žal spet ostajamo le pri besedah... Mar nam ne manjka novi Prešeren, ki bi zapel tudi proti surovemu nogometu in vsem drugim nekulturnim pojavom v družbi? Brez splošne izobrazbe in kulturne ravni vseh delovnih ljudi kot narod ne bomo napredovali. Družba, v kateri kultura »zaostaja«, se lahko razvija le nekulturno in brez »upa zmage« v svetlo bodočnost!

»Tržni imperativ« je postal bog, s tem se družijo hlastanje za vsako ceno po materialnih dobrinah, po najboljši nepotrebnosti in prostostem razkošju. Hkrati s tem pa ugotavljamo, kako se kultura umika korak za korakom, kako je v defenzivi, namesto da bi bila v ofenzivi, kako so se pri gospodarski reformi, kjer je bilo le mogoče, pristigla sredstva za kulturo, čeprav številke na papirju morda niso manjše, so pa zaradi ogromnega zvišanja cen, plač in izdatkov dejansko veliko manjše. Sprito tega je zaleglo prav malo ali nič, da smo v teh letih napravili toliko in toliko dobrih programov za kulturo, tolikokrat in tolikokrat na raznih forumih razpravljali o kulturi, sestavljali teze, načrte in predloge. Ostalo je večidel pri besedah. Usmerjevalna in usklajevalna vloga

republike kot nacionalne skupnosti s posebnim poudarkom na tem, naj bi kultura postala dostopna vsem družbenim plastem in naj bi se zanjo ustvarili pogoji, da bi v najboljšem pomenu besede lahko postala množična, se pravi demokratična, in bi kot taka opravljala svojo družbeno in nacionalno tako pomembno vlogo, se ni doslej niti idejno niti ekonomsko realizirala.

Najboljši pokazovalec za to je stanje slovenske knjige, ki res ne bi smela biti odvisna od tržnih zakonov in od večje ali manjše, včasih samo navidezne poslovne spretnosti založb. Toda če omenjamo slovenske založbe — to je vprašanje, ki je sicer v tesni zvezi z razpravljanjem o naši kulturi, hkrati pa tako obsežno, da ga ne bi smeli tukaj samo mimogrede obravnavati. Naj samo ugotovimo,

da so pod pritiskom tržnega imperativa tudi mnoge naše založbe postale trgovine z mešaním blagom, kjer je slovenska knjiga najmanj cenjena rtikel, da ne govorimo o raznih Buffalo Billih, Winnetoujih in Tarzanah, ki naj rešujejo situacijo. Stalno se sklicujemo na prioriteto, ker kot majhen narod s razmeroma skromnimi sredstvi vsaj za zdaj še ne zmoremo vsega.

Toda ali se vam ne zdi, da bi se bilo treba glede na prioriteto zamisliti ob sredstvih, ki jih dajemo na primer za nogomet, ki pravzaprav ni v nikakršni zvezi s pravo fizično kulturo, to je z množično telesno kulturo našega naroda; saj ne prispeva k plemenitju človeka, temveč ga »vzgaja« k surovosti, k hazardiranju in ustvarja med nami navade, kot so kupovanje belih sužnje, pretepi med gle-

denci in surovo poškodovanje nasprotnikov pri sami igri? Ta veja pa ne samo da je pri nas deležna takšne pozornosti in publicitete vseh množičnih občil, kakršne nikoli ne posvečajo na primer slovenski knjigi, temveč tudi skoraj neomejenih sredstev. Na primer: za letni proračun je dobil neki naš klub 280 milijonov starih dinarjev plus sto milijonov za nakup igralcev iz drugih republik. Medtem ko so matične knjižnice dobile od sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti dotacijo 25 milijonov starih dinarjev za enako participacijo občin, torej je šlo v Sloveniji v enem letu 50 milijonov za te knjižnice, tako važne za osnovni razvoj knjižničarstva pri nas, 380 milijonov pa za potrebe enega samega kluba. Očitno je nogomet važnejši za naš obstanek kot knjiga.

Vladimir Stoviček: FRANCE PRESEREN (1947)

Tatjana pred novomeškim občinstvom

Na dobrodelni prireditvi za mladinski klub sta pela tudi Pandur Rasim in Ivica Antončič, ki sta pri vojaki v Novem mestu

Novomeščani so z zanimanjem pričakovali prvi nastop Tatjane Gros po njenih velikih uspehih na zadnjih festivalih zabavne glasbe. Zelja se jim je izpolnila v sredo, 24. januarja, ko je Tatjana pela na koncertu zabavne glasbe v Domu JLA. Na tej dobrodelni prireditvi za mladinski klub, ki jo je organiziral občinski komite ZMS v sodelovanju z garnizijo JLA, sta pela še vojaka Pandur Rasim, pevec sarajevskega radia in televizije, in Ivica Antončič, mladi pevec radia Rijeke. Pevec je spremljal zabavni orkester novomeške garnizije, imenovan tudi »Majcnovi zmagaji«.

Tatjanin nastop na novomeškem odru je občinstvo burno pozdravilo. Zapela je nekaj najboljših skladb z zadnjih festivalov. Poslušalci so najtopleje sprejeli Koračevo »Ne obtožujte mladega vojaka«, najboljšo skladbo na armijskem festivalu zabavne glasbe, ki jo je zapela Tatjana. Pevka je morala to skladbo dvakrat zapeti.

Pandur Rasim in Ivica Antončič sta posamično in v duetu zapela vrsto skladb z zadnjega opatijskega, krapinskega (»Vužgi, vužgi«) in drugih festivalov zabavne glasbe. S

temperamentnim nastopom sta kmalu pridobila občinstvo.

Zabavnemu orkestru »Majcnovi zmagaji« je dirigiral kapetan I. klase Resman. Orkester je sestavljen iz odličnih posameznikov. Zal, da zaradi motenj v ozvočenju in nea-

kustične dvorane izvajanje orkestra za uho ni bilo vselej prijetno.

Prireditve, katere dohodek so namenili za ustanovitev mladinskega kluba v Novem mestu, so občinski predstavniki občinske skupščine, garnizije JLA, družbeno-političnih organizacij, mladine, kulturne javnosti in drugi občan. Za prireditve je bilo tolikšno zanimanje, da je v dvorani zmanjkalo sedežev.

Prireditve je podobno uspešno popoldne, ko so jo organizirali za mladino.

Krško v Prešernov spomin

Vsako leto v Krškem zelo dostojno počastijo slovenski kulturni praznik, obletnico smrti velikega pesnika Franceta Prešerna. V torek, 6. februarja, bo ob 18.30 v dvorani doma Svobode na Vidmu koncert KUD »SLOVENSKI DOM« iz Zagreba, ki bo pod vodstvom prof. Rudolfa Rajnerja zapel vrsto pesmi v izvedbi moškega, ženskega in mešanega zbora. Nastopili bodo tudi solisti: tenorist Milan Sterle, baritonist Franjo Bošnjak, tenorist Franc Skof in sopranistki Anica Verenek ter Anica Starman.

Uvodno besedo o največjem slovenskem poetu bo spregovoril prof. Plestenjak iz Krškega. Na proslavo, kjer bo pelo nad 40 pevcov slovenskega zbora iz Zagreba, vljudno vabljeni!

Franjo Roš – sedemdesetletnik

Mladinski pesnik in pisatelj Franjo Roš je sredi januarja praznoval sedemdesetletnico rojstva v krogu upokojenih prosvetnih delavcev v Celju. Kot priznan učitelj in vzgojitelj je napisal več mladinskih del, med njimi tudi praviljčno igro Desetnico Aienčico, ki so jo igrali tudi po naših krajih. Jubilar je rad nastopal v sevnjski občini, kjer je mladini bral svoje mladinske pesmi.

Zelimo mu še mnogo plodnih let pri ustvarjanju književnih del za mladino, ki jo ima tako rad! S. SKOCIR

Knjižnica in podeželje

Zakaj so nekatere ljudske knjižnice zapuščene? Kaj se zgodi, ko prebivalci nekega kraja preberejo vse knjige, ki jih ima na voljo ljudska knjižnica? V študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu menijo, da utegne potujoča knjižnica izboljšati dosednji položaj. Na kovčkih s knjigami potujoče knjižnice bodo imena množičnih in gospodarskih organizacij, ki so omogočile nakup knjig

Tako je bilo na Otočcu pa v Prečni, Žužemberku in še kje. Tam, kjer so res zgrabili za knjižničarsko delo, so se knjige na knjižnih policah tudi množile, druge pa je število ostalo neizpremenjeno, knjižnica je kmalu zastarala, ostala je sama, brez obiskovalcev in bralcev.

V zadnjem času kažejo krajevne skupnosti večje zanimanje za ljudske knjižnice ter teže za tem, da bi vsaka ime-

la svojo ljudsko knjižnico. Zelo razveseljuje zanimanje krajevnih skupnosti za ljudske knjižnice pa ne sme ostati samo pri zanimanju zanje. Treba jih je vzdrževati v taki meri, da bi vsaka knjižnica v manjših krajih narasla letno vsaj za 100 do 200 knjig. Toda ni povsod tako. »Marsikje ni ljudska knjižnica niti knjižne prirastke in tako kmalu zastari, je prebrana,« je povedal v pogovoru o ljudskih knjižnicah upravnik študijske knjižnice Mirana Jarca Bogo Komelj. Zato bo matična knjižnica v Novem mestu uvedla potujočo knjižnico. Zaprošila bo množične organizacije, da bi vsaka izmed njih kupila kovček, nalašč narejen za knjižnico, in ga napolnila s knjigami. Ti kovčki knjig bodo potovali povsod tja, kjer bi našli prostor zanj in knjižničarja. Kovček potujoče knjižnice vsebuje 100 knjig in vsak mesec bi ga bilo treba menjati. Če bodo množične organizacije priskočile na pomoč, bodo tudi najbolj oddaljene vasi prišle do lepega čtiva. Prav bi bilo, da bi akcijo podprle tudi delovne organizacije; iz njihovih sredstev bi kupili vsaj pet kovčkov knjig. Ti bi krožili po delovnih organizacijah, ki bi poskrbele za postavitve take potujoče knjižnice. Tako bi naši delovni ljudje zlahka prišli do knjig. Izvedba obeh akcij bi stala štiri milijone starih di-

dinarjev in matična knjižnica je že prosila sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti za pomoč. Ob tem bi morali 2 milijona starih dinarjev zbrati sami. Strokovno bo potujočo knjižnico vodila študijska knjižnica Mirana Jarca, razvažanje kovčkov s knjigami pa bo prevzel Zavod za kulturno dejavnost ozioroma njegov potujoči kino.

Ko bo potujoča knjižnica začela krožiti po naših krajih, bo narejen precejšen korak. Tudi najbolj oddaljeni kraji bodo prišli do lepe knjige. Iz napisov na kovčkih pa bodo tudi zvedeli, kdo skrbi zanje.

PETER BREŠČAK

Komorni koncert

S petnajstim februarjem se bo znova začela vrsta komornih koncertov, ki jih organizirata novomeška koncertna poslovalnica pri glasbeni šoli in zavod za kulturno dejavnost.

Delovni program Odra mladih

Novomeška gledališka skupina Odra mladih je izdelala delovni program za prvo polletje tega leta. Predvideli so naslednje uprizoritve: Satirčni kabaret »Sviga švaga čez...«, Tajnica (Glen Patrick) ter komorne večere: Prešernov večer, Integrali Srečka Kosovela in Poezija slovenskih modernistov. Za ponovno uprizoritev pa bodo pripravili tudi Lepoto in Zver (s to nameravajo gostovati na republiški reviji amaterskih dramskih skupin).

Pred nami je slovenski kulturni praznik

Se nekaj dni nas loči od 8. februarja, slovenskega kulturnega praznika. Prešernovo ime bo v Novem mestu počaščeno z več prireditvami. V Dolenjskem muzeju pripravljajo gradivo o Juliji Primc. Razstavili ga bodo v kratkem. Na predvečer slovenskega kulturnega praznika bo Zavod za kulturno dejavnost priredil Prešernov ve-

čer. Clani gledališke skupine bodo recitali umetniške pesmi, literarni zgodovinar Alfonz Gspan pa bo spregovoril o Linhartu, slovenskem dramatik, ki ga bo Novo mesto 8. februarja počastilo z odkritjem plošče njegovega odrskega delu Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Tudi prvič bo zapel tudi pevski zbor Dušan Jereb.

LOJZE ZUPANC

Ob Dularjevem romanu

(Založba OBZORJA, Maribor 1967 – Dolenjska založba Novo mesto, opremil Uroš Vagaja)

(Nadaljevanje in konec)

Pisatelj Dular je prišel po osvoboditvi kot profesor v Metliko. Po nekaj letih učiteljevanja na tamošnji gimnaziji je z mladostnim žarom posvetil vse svoje delo ustanovitvi Belokranjskega muzeja, ki so ga že leta prej zamenj klicali v življenje pisatelj Engelbert Gangl in še nekateri ugledni Metličani. Ljudska oblast pa je pravilno vrednotila Dularjevo vlogo za oživitve te kulturne ustanove in imenovala pisatelja Dularja za direktorja novoustanovljenega Belokranjskega muzeja. Na tem mestu je Dular v celoti opravičel zaupanje in že v prveh desetih letih ustvaril tako rekoč iz nič zaviralca vredno kulturno ustanovo, ki je Metliki in vsej Beli krajini v ponos. Na tem mestu pa ni zbral samo muzejskih eksponatov, ki so zlasti v

etnografskem oziru verna slika preteklosti Bele krajine, ampak je z vso zavzetostjo in umetniškim poslušom preštudiral zgodovinski arhiv mesta Metlike in arhiv metliške komende, ki je v srednjem veku ugnatela življenje mesta. Uspeh teh prizadevanj je na dani; zgodovinske in narodopisne prvine sončne Bele krajine, ki je bila v predvojni letih zapostavljena slovenska deželica med ponosnimi Gorjanci in zeleno Kolpo, so v vsej elementarnosti in lepoti zaživele v romanu UDARI NA GUDALO, JANDRE! Poklicni kritiki Dularjevega romana ne bodo mogli molče mimo pisateljevih zaslug, ki jih je zamešil v zanimivo fabulo romana. Takšno delo zahteva dolgoletnega študija in Jože Dular, ki živi že dvajset let v osrčju Bele krajine, ga je opravil čestno in hvalevredno. Prav zaradi tega je Du-

Udari na gudalo, Jandre!

larjeva epska moč tako sugestivna in v odliko njegovi ustvarjalnosti, prav zaradi živopisnega ljudskega izražanja nekoč odmaknjenih Belokranjcev je jezik tega romana sočen, krepek, in četudi obarvan z belokranjskimi lokalizmi in besednimi okameninami, nadvse prikopen. Prepričan sem, da je Dular podaril s svojim najnovejšim romanom Beli krajini tekst, kakršnega so Belokranjci in vsa slovenska kulturna javnost že dolga leta zamažali pričakovali.

Dularja smo doslej poznali kot pesnika in pripovednika, ki je obogatil slovensko književnost z deli, ki jih je snovno in fabulativno rojevala pokrajina ob Krki. Tu mišlim predvsem na njegovo zbirko črtic Ljudje ob Krki in na roman Krka umira, ki je izšel že pred vojno, a ga je pred leti ponatisnila mariborska založba Obzorja. Ko pa se je pisatelj preselil iz rodne Dolenjske v Belo krajino in si v Metliki ustvaril dom in družino, se je trdno

zasidral v nov svet, kjer ljudje govore in čustvujejo drugače kot ljudje ob Krki, kjer so v preteklosti doživljali drugačne usode kot junaki Dularjevih prvih pripovednih del. Nekoč pozabljena Bela krajina ga je navdušila s svojo romantično lepoto in z ljudmi, katerih srca so uglašena zgolj na dobroto, in pisatelj je upravičeno zaslužil, da je to svet, ki je bil v kulturnem oziru v preteklosti slabo obravnavan. Skoraj deviško nenačeta belokranjska kultura s svojimi narodopisnimi značilnostmi ga je prevzela in za srčno dobre Belokranjce je omočil ustvarjalno peró v kri lastnega ljubečega srca, se oddolžil Beli krajini za vse lepo, kar je preživel in doživel tamkaj lepega, ter ustvaril roman, s katerim se je uvrstil med barde sončne Bele krajine.

Vržen v areno belokranjskega življenja, Jože Dular pač ni mogel kot umetnik storiti drugega, ko ustvariti delo, ki je Beli krajini v čast in ponos.

Pred zborom v Šalki vasi

Na bližnjem zboru občanov Šlake vasi bodo razpravljali predvidoma največ o ureditvi kanalizacije in rekonstrukciji ceste skozi vas ter o krožni vodovodni povezavi: Stara cerkev—Klinja vas—Zeljne—Šalka vas. Občani se bodo morali odločiti, katero izmed naštetih komunalnih del naj bi izvedli najprej in koliko bodo za ta dela prispevali sami. Načrti za kanalizacijo in krožno vodovodno povezavo so že naročeni.

Šoferji na tečaju

45 poklicnih šoferjev obiskuje tečaj za pridobitev višje kvalifikacije, ki se je začel 16. januarja, trajal pa bo do 15. maja. Organizirala ga je kočevska podružnica združenja šoferjev in avtomobilistov. Tečaj je vsak dan, tudi ob nedeljah. Precej šoferjev pa se vanj ni moglo vpisati, ker vozijo zunaj naših meja. Prav zato bodo zanje kasneje organizirali še en tečaj. Šoferji pridno obiskujejo predavanja, čeprav so pogosto utrujeni od voženj.

—ko.

V kratkem zbor TD

Na zadnji seji upravnega odbora turističnega društva Kočevje so sklenili, da bo občni zbor 17. februarja. Na seji so se pogovorili o pripravi za občni zbor, pregledali letošnje delo društva in sklenili, da prospekta Kočevske ne bodo izdali letos, ampak šele prihodnje leto.

Nagrade KB Ljubljana

Pri nagradnem žrebanju raznih vlog pri Kreditni banki in hranilnici v Ljubljani, ki je bilo 22. januarja, je odšlo nekaj dobitkov tudi na Kočevsko. Eno izmed glavnih nagrad, motorni čoln LIBIS, je dobila lastnica hranilnice knjižice 432. Lastnica hranilnih knjižic številka 680 in 913 sta dobila garnituro kuhinjskega orodja, lastnik hranilne knjižice številka 664 pa hranilno knjižico z 200 Ndin. Kreditna banka je že razpisala novo nagradno žrebanje vezanih vlog in obljubila vlagateljem 100 lepih nagrad.

Tovornjak v drevo

26. januarja se je ob 11.50 tovornjak s prikolico, ki ga je upravljal šofer »Avtas« iz Kočevja Ignac Hudoklin, zaletel v vasi Breg v drevo ob cesti. Do nesreče je prišlo, ko se je tovornjak srečeval z avtobusom. Šofer tovornjaka je zaviral in ga je zaneslo s ceste v drevo. Na vozilu je bilo za okoli 9000 novih dinarjev škode. Poškodovan ni bil nihče.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ ADAPTACIJA TRGOVINE »PREHRANA« napreduje počasi. Izvajalci bi morali imeti več volje za hitro izvršitev takih del, posebno še, ker so nujna.

■ ■ ■ NOVEGA DROBIŽA JE VEDNO VEČ. Ko so pričeli jemati iz prometa stare 100-dinarne bankovce, so dali v promet precej dinarskih kovancev. Tudi ostalega novega drobiža je vedno več v prometu, tako da sedaj ni stiske zanj. Ljudje se tudi polagoma že privajajo na novo nominalno vrednost bankovcev in kovancev.

■ ■ ■ V DVORANI HOTELA PUGLED je imelo društvo knjigovodij enodnevni seminar. Na njem je predaval o zaključnih računih za lani predavatelj sveske knjigovodij iz Ljubljane tovarš Klemenčič. Seminarji jih je v vsaki pripravi in novostni. Obisk je bil izredno dober, kar dokazuje, da se knjigovodje zanimajo za predavanja iz svoje stroke. Društvo

OD PRAVLJIC DO ATOMSKE VOJNE. Polovica teh šolarjev iz Knežje lipe bere še pravljice, druga polovica pa ve že vse o prvi pomoči v sodobni atomski vojni. Ti učenci so tudi najboljši podmladkarji Rdečega križa v kočevski občini, saj imajo prehodno zastavico občinskega odbora Rdečega križa. (Foto: Primo)

Od pravljic do atomske vojne

Najmlajši učenci berejo pravljice, nekoliko starejši pa se uče o prvi pomoči v sodobni atomski vojni — Učenci, podmladkarji Rdečega križa iz Knežje lipe, so prejeli prehodno zastavico občinskega odbora Rdečega križa

V nedeljo, 21. januarja, je opravljalo 11 učencev-podmladkarjev Rdečega križa iz Knežje lipe izpite o prvi pomoči. Pred izpitom so obiskovali 20-urni tečaj, ki ga je vodila njihova učiteljica Sonja Gabrič.

Učenci-podmladkarji so dobro odgovarjali na vprašanja, čeprav včasih malo po svoje, okorno, vendar pristrano.

»Če ni vode, si razkužim roke... z enim takim... doma smo tisto imeli... je smrdečo... Aha, dezol!«

»Opekline lahko dobimo od vroče vode... pare... masti... Sem si vse zapisal.«

Izpit so vsi uspešno opravili. Učiteljica jim je nato podelila izkaznice o opravljenem izpitu in mi povedala:

— To so učenci od četrtega do osmega razreda. Učili smo se tudi o prvi pomoči v sodobni atomski vojni...

Potem so se med večje učence pomešali še manjši, tisti od prvega do četrtega razreda. Skupaj obiskuje to šolo 23 učencev. Posedli so po stolih, klopih in v naročja starejših sošolcev ter čakali spričovala. Učiteljica je izkoristila priložnost in vprašala nekaj manjših pionirjev, če kaj berejo pravljice, ki so si jih sposodili v šolski knjižnici.

»Jaz sem že eno prebrala.«
»Jaz bom že skoraj vse prebrala.« so odgovarjali.

Tako morajo mali šolarčki danes vedeti vse: od pravljic

do prve pomoči v atomski vojni. Takih učencev je danes na milijone, po vsem svetu so. Zakaj je nekaterim odraslim v raznih državah več za denar, oblast in vojne kot za svoje otroke, vse otroke? Ni najboljši in najlepši miroljubno sožitje med narodi in državami, za katero se zavzema Jugoslavija?

Pa se vrnimo spet k učencem Knežje lipe in povejmo še kaj o njih.

Podmladkarji Rdečega križa iz Knežje lipe so dosegli, da je njihova organizacija najboljša v občini Kočevje. Za svoje lanske delo so prejeli prehodno zastavico občinskega odbora RK, ki jo bodo imeli vse letošnje šolske leto. Dobili so jo, ker so imeli precej predavanj s področja zdravstvene prosvete, skrbeli so za vzorno higieno v šoli, organizi-

rali več proslav, poskrbeli za dobro prehrano v svoji mlečni kuhinji in olepšali okolico šole.

Lani so učenci, ki jih je komaj 12 sposobnih za delo (ostali so premajhni), pridelali za svojo kuhinjo 1800 kg krompirja, precej drugih kmetijskih pridelkov in sadja v skupni vrednosti okoli 300 tisoč S din.

Šolarjem po svojih močeh pomagajo tudi odrasli. Knežja lipa in Spodnji log imata svojo organizacijo Rdečega križa, iz katere da vsako leto kri od 11 do 13 krvodajalcev. Prav na slovesnosti ob izpiti podmladkarjev je prejela srebrno značko krvodajalca članica RK Vida Grabrovec. Podmladkarji imajo tako lep zgled v svojih starših

Jože Primo

V kočevski trgovini »Tehnika« so začeli prodajati tudi osebne avtomobile Zastava 750 in 1300, Skoda in Wartburg. Interesentov za nakup je precej. (Foto: Primo)

So dotacije koristno porabljene?

Sekcija za družbene organizacije in društva naj bi pregledala delo društev in predlagala, kdo naj dobi letos dotacijo in koliko

Na zadnji seji konference SZDL občine Kočevje so bile imenovane razne sekcije in komisije, med njimi tudi sekcija za družbene organizacije in društva, ki bo imela težko in dolgotrajno delo, če bo hotela zbuditi marsikatero društvo iz dosedanjega mrtvila.

V Kočevju je precej dru-

štev in organizacij, ki v glavnem živijo ali životarijo z dotacijami iz občinskega proračuna. V minulemu letu je bila za te potrebe v občinskem proračunu precejšnja postavka, vendar se je vse premalo nadziralo, kakšno bil ta denar porabljen, kakšen uspeh so društva dosegla in kakšne koristi imamo od

INTERVJU Z ODBORNIKOM Pri cenah mleka in mesa še ni soglasja

KGP ima posluh za reševanje zadev družbenega standarda — Nujno je zgraditi še plavalni bazen — Če bi pametno gospodarili, bi lahko zaposlili vse nezaposlene

Miran Smola, vodja komerciale KGP Kočevje in predsednik zbora delovnih skupnosti občinske skupščine, je hkrati tudi tisti mož v občini, ki podpisuje vloge KGP, naslovljene na občinsko skupščino, za podražitev mleka, razen tega pa sodeluje pri razpravah in odločanju o cenah mesa. Tako je razpet med interesi svoje delovne organizacije, občinske skupščine in občanov.

V: Kako usklajujete vse te različne interese?

O: Minili so časi, ko občinska skupščina in delovne organizacije niso imele enakih teženj. Vendar smo včasih še različnega mišljenja glede cen mleka in mesa, se pravi na področju, kjer je treba zaščititi potrošnika. Menim, da bi cene mleku in mesu lahko tudi sprostili. Če jih pri mesu še ne bi, pa bi lahko skupnost določila le najvišjo poprečno ceno mesa. Potem bi mi lahko boljše kose prodajali še dražje, slabše pa obcutno ceneje. Tako bi zaščitili tiste potrošnike,

upravni organi ne gledajo z odporom na akcije zbiranja denarja za financiranje zadev, ki so pomembne za družbeni standard. Tako smo prispevali za gradnjo šole, pošte, zdravstvenega doma, skupno z občinsko skupščino vzdržujemo ceste četrtega reda, razen tega pa smo dajali zadnji dve leti po 10 milijonov S din za financiranje ostalih skupnih potreb. Vendar pa v zadnjem času vedno bolj prevladuje mišljenje, naj družbeni standard napreduje v okviru gospodarske moči občine. Menim, naj bi tudi ostale gospodarske organizacije imele tak posluh za financiranje skupnih potreb, posebno še pri gradnji plavalnega bazena. Ta bazen je za rekreacijo delovnih ljudi na Kočevskem, ki nimajo avtomobilov, izrednega pomena, druge možnosti za kopanje trenutno ni.

V: Kako bi po vašem mišljenju lahko zmanjšali nezaposlenost v občini?

O: Precej podjetij v občini dela le v eni izmenj.

kar pomeni, da svoje zmogljivosti izkoriščajo minimalno. Kjer je le mogoče, bi morali organizirati delo vsaj v dveh, če ne v treh izmenah. Seveda pa to zahteva precej dela, reorganizacijo proizvodnje, več obratnih sredstev, nekaj investicij za odpravo ozkih grl, več dela in sposobnosti tehničarjev in komercialne službe in podobno. Vendar je to najlažja pot do večje ekonomičnosti in rentabilnosti brez navijanja cen, česar smo se doslej pogosto posluževali. Občinska skupščina bi morala ugotoviti, katera podjetja imajo pogoje za delo v več izmenah, in potem skupaj z odgovornimi v teh delovnih organizacijah najti možnost za uvedbo več izmen in hkrati za zaposlitev novih ljudi.

ki imajo malo denarja in vedno kupujejo cenejše meso. Razen tega bi bila v maloprodaji večja ponudba boljših vrst mesa. Zdaj pa dosegamo v prsti prodaji za boljše vrste mesa višje cene v trgovini na debelo kot v prodajalnah na drobno. Kot dober gospodar zato raje prodaja meso tja, kjer več zaslužiš.

V: Imajo samoupravni organi vaše delovne organizacije posluh za občinske potrebe: za reševanje komunalnih zadev, zdravstvo, šolstvo itd.?

O: Naše podjetje je nizko akumulativno, poprečni osebni dohodki so majhni in le počasi naraščajo, kar močno vpliva na staljšee samoupravnih organov do občinskih potreb. Vendar naši samo-

Ni pomoči za stare

Občnega zbora krajevne organizacije Rdečega križa Predgrad, ki bi moral biti

21. januarja, ni bilo, ker so prišli na sestanek le člani odbora, člani organizacije pa ne. Kljub temu so se na sestanku dogovorili, da bodo pridobivali za organizacijo nove člane, da bodo morali biti poverjeniki RK po vaseh bolj delavni in da bodo začeli zbirati krvodajalce. Predgradska organizacija RK je lani padla med najslabše v občini, saj edino iz te organizacije ni ob lanskem krvodajalski akciji nihče oddal krvi, organizirali niso nobenih predavanj, pa tudi sosedske pomoči starim in onemoglim niso organizirali, čeprav imajo nekaj občanov, ki bi bili take pomoči potrebni.

—ko.

Bo karneval ali ga ne bo?

Vse kaže, da je reforma ribniške humoriste zresila, zato letos s pustnim karnevalom ne bo nič. Pri nekaterih odgovornih turističnih delavcih smo namreč zvedeli:

1. da Turistično društvo za organizacijo karnevala nima denarja,
2. da Turistično društvo pustnega karnevala nima v svojem programu,
3. da je glavni organizator pustnih karnevalov umrl in
4. da Turistično društvo predlaga, »naj vzame organizacijo pustnega karnevala v roke občinski komite ZK, ker brez njega tako ni nič«.

Po drugi strani pa smo zvedeli, da le obstaja skupina Ribničanov, ki ni izgubila smisla za humor in pod vodstvom Lojzeta Gelze že kuje načrte za ponovno ožvitev ribniških pustnih karnevalov.

Občani ribniške občine so se množično odzvali referendumu o samoprispevku za dograditev šol. (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

INTERVJU Z OBČINSKIM ODBORNIKOM

Predpise je treba pravično tolmačiti

Gozdarji so zakon tolmačili po svoje in niso lastnikov gozdov opozorili na njihove pravice — Vsak želi prodati tja, kjer bo več zaslužil

Ivan Kovačič iz Sodražice je bil izvoljen v skupini kmetijstva za občinskega odbornika. Prav na območju Sodražice je veliko lastnikov gozdov, ki jim je že leta 1965 vihar podrl precej drevja. Vendar pa lastnikom podrtih gozdov še danes ni povsem jasno, kakšne prispevke bi morali za ta les plačati in kako je z davki. Prav zato je razumljivo, da se je v razgovoru z nami dotaknil predvsem te zadeve.

»Vihar nam je podrl drevje julija 1965. Po takrat veljavem zakonu o gozdovih bi lastniki lahko prodali po-

drti les komurkoli. Kmetje se ne razumejo na zakone, zato jih je večina verjela tolmačenju gozdarjev, ki so trdili,

da podrti les lahko prodamo le KGP ali INLES.

Se večjo zmedo pa je napravil novi zakon o gozdovih, ki je izšel novembra 1965 in je določal, da kmetje lahko prodajajo les le gozdnim organizacijam na svojem območju. Nihče nam namreč ni vedel povedati, če moramo les, ki ga je podrl vihar (a ga do novembra še nismo prodali), prodati KGP (kot določa novi zakon) ali ga lahko prodamo komurkoli (kot je določal stari zakon, saj je bilo drevje podrti še, ko je veljal stari zakon).

Takrat sem tudi sam prodal nekaj lesa Hrvatom. Inšpekcija KGP me je dala zato sodniku za prekrške, vendar do danes nisem oti kaznovan.

V: Razumem vse, pa tudi KGP in INLES. Vendar ste bili vi tudi občinski odbornik, ne le kmet. Kako ste gledali na dejstvo, da bi INLES moral odpustiti delavce ali bi morda zašel v druge resne težave, če ne bi dobil lesa?

O: Že, že. Vendar bo vsak dober gospodar prodal tja, kjer bo več zaslužil. Če so bile na Hrvaškem in v Sloveniji različne cene za les, tega nismo krivi kmetje, ampak kdo drug. Sicer pa ne vem, zakaj je INLES lahko v naši sosednji občini plačeval les približno po isti ceni kot Hrvatje, nam pa je ponujal manj.

V: Kaj pravite o odnosih kmet-odbornik-občinska skupščina?

O: Prav pri tej zadevi so bili odnosi zelo nerodni, ker nihče, niti predstavnik občinske skupščine, ni vedel, kako naj si predpise o gozdarstvu razlaga. Nerodno je tudi, ker občinska skupščina šele po dveh letih izterjava davke za les, ki ga je podrl vihar, ko so kmetje denar že zapravili in vsak težko plača.

Zaradi nepravilnega tolmačenja predpisov nekateri kmetje niso dovolj zgodaj pospravili lesa in ga je nekaj celo segnilo. Lastniki podrtih gozdov, ki se niso znašli, so imeli dvojno škodo: prvič zato, ker jim je vihar uničil gozd, drugič pa zato, ker lesa niso prodali. Da bodo odnosi kmet-odbornik-občinska skupščina boljši, bo morala v bodoče občinska skupščina v takih in podobnih primerih hitro in pravično tolmačiti predpise.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SPREJELA MERILA

Na seji temeljne izobraževalne skupnosti v Ribnici so posvetili največ časa razpravi o določitvi meril za financiranje izobraževanja in vzgoje osnovnošolskih zavodov. Po ugotovitvah o stroških cene razrednega pouka šol v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku so določili enotno višino cene pedagoške ure, ki znaša za vse šole 2786 Sdin. Prav tako so določili enotno ceno ure za predmetni pouk. Za financiranje šolstva ter delavske univerze, glasbene šole in prevoz otrok bo potrebno okrog 233.000.000 Sdin, vendar pa so to samo okvirne številke, ki temeljijo na izračunih lanskega leta.

Temeljna izobraževalna skupnost je prevzela sofinanciranje glasbene šole in delavske univerze Ribnica. Razpravljali so o položaju v šoli v Sodražici, ker mora kolektiv šole plačevati dva direktorja šole in bo baje tako stanje trajalo do konca avgusta letos. Na seji so razpravljali o nedeljskem referendumu in angažiranosti šolnikov za uspešno izvedbo referenduma. Izglasovali so predlog o začasnem financiranju šolstva do 31. marca letos. Za novega predsednika so izvolili dosedanjega začasnega predsednika izobraževalne skupnosti Mileno Borovac, direktorico osnovne šole Ribnica.

Volivci so „ZA“

Zaradi izredne politične razgibanosti, ki je bila opazna v pripravah na referendum, so se volivci odločili za samoprispevek — V Loškem potoku najboljši izid — Otroci bodo vsem, ki so glasovali za ureditev šol, še dolgo hvaležni

Negotovosti, kako bo uspel referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v ribniški občini, je konec. Nedeljski referendum je pokazal, da je bilo več tistih, ki so bili za uvedbo krajevnega samoprispevka, kot tistih, ki so bili proti. Na referendumu je sodelovalo 6.337 volivcev, za uvedbo prispevka pa je glasovalo okrog 52 odstotkov. (V prihodnji številki našega lista bomo ponovno poročali o rezultatih iz posameznih volilnih enot in celotne občine.)

Med prvimi so zaključili z referendumom v vasi Zadolje, nato v Sajevcu in Grčaricah. Na vseh voliščih je bilo pravo volilno razpoloženje. Volišča so bila primerno okrašena. Bil je tudi lep zimski dan, kar je vse po svoje vplivalo, da so se ljudje v velikem številu udeležili referenduma.

Brez dvoma pa gre največja zasluga, da je referendum uspel, razen volivcem iz ostalih delov občine, ki so glasovali, volivcem iz Loškega potoka. V tem kraju je velika večina glasovala za uvedbo prispevka in tako pripomogla, da se je tehtnica za uvedbo krajevnega samoprispevka nagnila na stran tistih, ki so glasovali za predlog.

Zahvala za uspeh referenduma pa naj velja tudi vsem krajevnim in občinskim družbenim činiteljem ter vsem tistim aktivistom, ki so na sestankih in v posamičnih razgovorih utemeljevali potrebo po uvedbi prispevka.

Občani bodo s prispevkom zbrali letno okrog 60 milijonov starih dinarjev. S tem denarjem in krediti bo zagotovljeno, da bodo šole v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku v nekaj letih dokončno dograjene in urejene. Naši otroci bodo vsem, ki so glasovali za ureditev šol, hvaležni.

Prizadevni gasilci z Vinice in Zapotoka

28. januarja so imeli člani gasilskega društva Vinice-Zapotok letni občni zbor. Predsednik društva Lojze Pakiž je imel kaj poročati. Upravni odbor gasilskega društva je organiziral akcijo za nakup motorne brizgalne in gasilske opreme. Zbrani prispevki v denarju in lesu so vrgli nad 2.200.000 Sdin, obč. GZ pa je prispevala 200.000 Sdin. Na zboru so posebej pohvalili za prizadevnost pri zbiranju prispevkov Lojzeta Pakiža in Jožeta Zlindra iz Vinice ter Janeza Goršeta iz Zapotoka. Letos bo društvo slavilo 45-letnico delovanja, kar bodo lepo proslavili. Ob tej priliki bodo izročili v uporabo novo motorno brizgalno. Govorili so tudi o gradnji novega bazena v Zapotoku in drugih stvareh.

Ivan Kovačič

Preverili bodo, če so govorice resnične

Pogosto se sliši, da posamezniki bogatijo zaradi pomanjkljive davčne politike, da nekatera podjetja izplačujejo previsoke osebne dohodke in da osebni dohodki v gospodarstvu in družbenih službah niso v pravilnem sorazmerju

Po reorganizaciji ZK v ribniški občini se je zelo izboljšala delavnost komunistov. Posebno pa je delavna komisija za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri občinski konferenci ZK, ki je pred kratkim sprejela tudi program dela. Ta komisija pripravlja tudi analizo gospodarskih gibanj v občini, o kateri bo razpravljala občinska konferenca na svojem drugem zasedanju, ki bo predvidoma v drugi polovici tega meseca.

Člani komisije so sklenili, da mora biti vse gradivo, o katerem bodo razpravljali, natančno in strokovno pripravljeno, ker bodo le tako lahko opozorjali na najpomembnejše naloge pri izvajanju reforme. Menili so tudi, da so komunisti dolžni predvsem obravnavati zadeve, ki najbolj zanimajo občane, o katerih občani pogosto razpravljajo, žal pa ne strokovno, ker ni nikjer zbranih res zanesljivih podatkov. Take zadeve so: davčna politika, osebni dohodki v gospodarstvu, družbenih službah in državni upravi ter delitev dohodka v delovnih organizacijah.

Cene v Kočevju in Ribnici

Protokoli ponedeljk so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
	(cena v Ndin za kg)	(cena v Ndin za kg)
krompir	1,08	1
svetle zelje	2,50	2,70
kislo zelje	1,72	1,90
kisla repa	1,95	1,90
fižol v zrnju	4,84	4
čebula	2,30	2,50
česen	13	14
solata	7,70	4,20
	in 7,70	
korenje	1,96	2,20
peteršilj	5,10	—
ohrovt	2,50	—
radič	—	7,20
cvetača	4,40	4,50
spinacea	6,40	—
tabolka	1,30	1
	in 3,18	
bruška	4,35	4,50
pomaranče	4,40	4,60
mandarine	—	5,50
limone	4,85	5
banane	5,50	5,10
	in 6,70	
grozdje	5,40	5,80
ribe	8,55	—
jajca	—	—

Še enkrat: zametena Travna gora

Od gozdnega obrata Grčarice smo na sestavek »Zametena Travna gora«, ki je bil objavljen v januarški številki, prejeli odgovor, ki ga v celoti objavljamo:

»Nikakor se ne strinjamo z nekaterimi trditvami, objavljenimi dne 11. jan. pod naslovom »Zametena Travna gora«, zato smatramo za potrebno, da bralci slišijo še drugo plat zvona. Ni res, da se je Turistično društvo Sodražica dogovorilo z gozdnim obratom Grčarice za pluzenje čiste na Travno goro, kadar bo potrebno — še manj je resnice o kakšnem izrecnem dogovoru za pluzenje za novo leto.

Res pa je, da je zastopnik omenjenega obrata obljubil upravniku doma na Travnici gori tov. Kordišu, da bo obrat poskrbel, da se bo ob pluzenju ceste Jelenov žleb-Velika gora-Zadolje-Ribnica pluzila tudi cesta na Travno goro. O izrecnem dogovoru za pluzenje ceste za novo leto ne vemo ničesar.

Pripominjamo, da ima ta obrat lesen snežni plug in

traktor Zadrugar za pluzenje manjšega snega. Ko se razpluzeni sneg ob straneh strdi, je nadaljnje pluzenje z omenjeno pripravo nemogoče, kar se je zgodilo v obravnavanem primeru. Specialni stroj za odpiranje prometa v zimskem času je samo eden za celotno podjetje KGP — Kočevje; nanj pa čaka 375 km kamionskih cest, med katerimi — Ribnica—Travna gora. Zato ni nič čudnega, če je bila čez novoletne praznike Travna gora zametena, saj so tudi delavci in konji v Rogu, Glažuti in Jelenovem žlebu čakali na vrstni red — kdaj jim pride rola na pomoč. Zdi se nam, da je pisec članka premalo seznanjen s težavami, ki nastopajo v gospodarstvu, posebno še tam, kjer imajo močan vpliv vremenske razmere.

Iz že objavljenega članka ugotavljamo, da nam ne bo mogoče zadovoljiti potreb Travnice gore glede pluzenja ceste, in prosimo, če se za to obrnejo kam drugam. Pisec članka pa želimo, da

ga opis stvarnih dogajanj ne bi presenetil, kot ga je presenetila »zametena Travna gora« v zimskem času.

KGP KOČEVJE
GOZDNI OBRAT GRČARICE

Parkiral sredi mostu

»Prazen avto stoji na sredini mostu čez Rinko na Roški cesti,« je nekdo 27. januarja ob 4.30 zjutraj obvestil postajo milice v Kočevju. Miličnik je avto res našel na mostu, vendar ne praznega. V njem je lepo spal — bil je celo sezut — F. G. iz ribniške občine, ki je sezonsko zaposlen v tujini. Spal je tako trdno, da ga je miličnik komaj zbudil. Ko mu je dal pihati balonček, je alkoskop pozelenel čez polovico. F. G. se je izgovarjal, da je peljal nekoga v Salko vas, ob povratku pa mu je avto »crknil«.

Tragičnih devet dni svobode

27-letni Gregor Brajdič si je med begom iz zapora sezul čevlje, da bi lažje tekkel po snegu in v mrazu -20° C v svobodo(?)

13. januarja ob 14. uri je iz kazensko-poboljševalnega doma na Dobu, kjer je prestajal kazen, pobegnil 27-letni Gregor Brajdič. Brajdič je bil lani zaradi tatvine obsojen na dve leti in osem mesecev strogega zapora. Do tega dne je »odslužil«
že enajst mesecev.

Pri begu je Gregorju pomagala Matilda Zupančič — Valčka iz Smihela pri Novem mestu. Skupaj sta bežala in se naslednjih devet dni skrivala po gozdovih v trebanjski in novomeški občini. Gregor si je sezul čevlje, da je lažje tekkel.

Vse to se je zgodilo v dneh, ko je živo srebro večkrat zdrknilo pod -20° C. Gregorju so kmalu omrzle noge in se je od enega do drugega ciganskega naselja vlekel le s pomočjo Valčke. Noge si je

povijal v krpe in s prijatelji iškal zavetišče v oddaljenih ciganskih šotorih in gozdovih. Nihče od Gregorjevih prijateljev, niti Valčka niti on sam, ni vseh devet dni pomislil, da potrebujejo ubežnikove noge predvsem zdravnika, saj ima Gregor po odsluženih kazni — če bo le hotel počisto živeti — še vse življenje pred seboj.

V ponedeljek, 22. januarja zvečer, ko sta bila Gregor in Valčka prijeta, ubežnik sploh

ni mogel več hoditi. Valčka ga je na hrbtnu, zavitega v odejo, da ne bi opazili, kaj prenaša, nosila po odpužnem snegu, ga vsakih nekaj deset metrov odložila, si ga spet naprtila in nadaljevala pot.

Ko so Gregorja pripeljali v zapor, so se začele strašne muke. Ozebljih nog se je lotila gangrena. Naslednje jutro so ga odpeljali na operacijo v zagrebško bolnišnico.

Tako se je za Gregorja končalo tragičnih devet dni, ki mu bodo nedvomno pustili posledice za vse življenje. Ali se njegovi prijatelji zavedajo, da bodo deloma tudi oni krivi, če bo Gregor ostal brez nog?

PRED SOBOTNIM NOVINARSKIM PLESOM NA OTOČCU

Zaigrajte, fantje, nam - deho

Luči v veliki otoški restavraciji so bile že zvečina pogasnjene. Pri štirih ali petih mizah so še sedeli gostje. Nad orkestrom sta gorela dva reflektorja — moder in rumen... St. Louis blues...

Ob nedeljah ponoči, ko večina ljudi že misli na zgodnji ponedeljkov začetek, še posebno v zoprnem zimskem vremenu, restavracija ni nikoli polna. Orkester pa vseeno igra. Orkester, za katerega ni nobenega dvoma, da je daleč pred vsemi na Dolenjskem. Ko so pred dobrim letom in pol prvič uglasili instrumente na skupni a, jih še nihče ni poznal, danes pa mimo dobre hrane in postrežbe marsikdo tudi zaradi dobre muzike rad pride na Otočec. Kdo so fantje, ki iz tedna v teden z milimi (in precej glasnimi zvoki) tako učinkovito razgibljejo mlado in staro?

Domačinom najbolj poznan je Jože Dobovšek-Joe, basist ansambla, ki je 20. januarja 1968 z odličnim uspehom diplomiral za inženirja elektrotehnike. Stiri leta je vodil znani novomeški dixieland ansambel »Dizzy Combo«, ki pa je pred nekaj leti razpadel zaradi prodora beat glasbe in odhoda članov na univerzo v Ljubljano. Tudi Joe je zamenjal klarinet, saksofon in očetovo pastirsko piščalko ter se posvetil kitari, še posebej basu. Hkrati je postal še električar ansambla »Dehors«, saj je vse naprave za ozvočenje, ki bi sicer stale težke stotisočake, sam naredil.

Rajko Gorenc, vodja ansambla »Dehors«, igra električno kitaro. Doma je iz Novega mesta in pred desetimi dnevi se je poročil z Marjetko Marijo Barbaro-Boni, ki je tudi zrasla v glasbeni družini. Rajko sicer pravi zase, da je »zapoznavel odkriti talent«, čeprav je igral že v ansamblu na vrtu hotela Kandija. Pa je bilo takrat prepozno, da bi šel v šolo, in je pravzaprav čisti samouk.

Bojan Lavrič iz Novega mesta se je začel učiti harmoniko že s petim letom. V glasbeni šoli ga je vzgajal prof. Rajšp, sedaj pa študira fagot in klavir na glasbeni šoli v Ljubljani. Igral je tudi klarinet in bobne v številnih orkestrih po vsej Sloveniji, pri »Dehors«
pa se hkrati ubada kar z dvema instrumentoma: z električnimi orglami in električnim klavirjem (klavirsetom). Bojan je tudi komponist in aranžer za večino skladb, ki jih ansambel igra.

Tudi Marko Lednik iz Zalcice se je pred kratkim poročil, igra pa klarinet, katerega mu se je posvetil na srednji šoli. V raznih ansamblih, s katerimi je nastopal, je igral še saksofon, tamburin in kla-

vir. Te dni je sodeloval pri snemanju na radiu Ljubljana v združenem orkestru Boris Frank z Zadovoljnimi Kranjci.

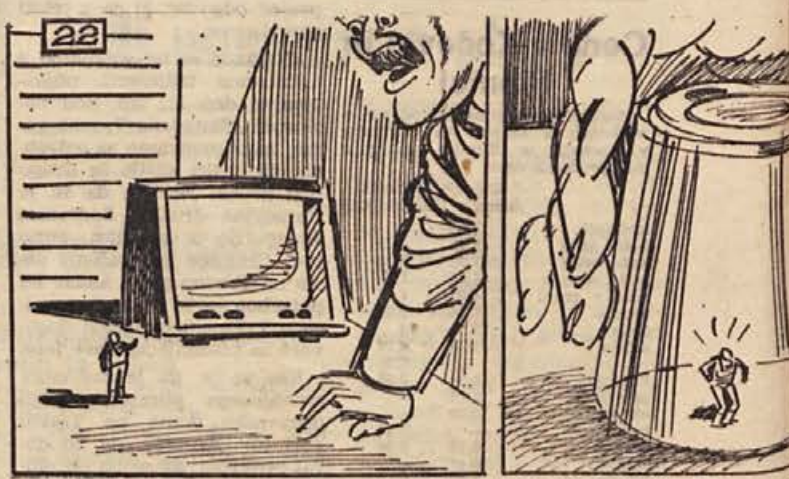
Andrej Arnol iz Radovljice je igral violino že, ko je bil star štiri leta. Najprej ga je učil oče, potem je hodil v glasbeno šolo. S 14 leti je igral kontrabas in bobne, nato pa se je navdušil za jazz in saksofon. Zdaj študira klarinet na srednji glasbeni šoli pri prof. Vebletu, v orkestru »Dehors«
pa igra saksofon. Nastopal je po Italiji in v Avstriji ter po vsej Gorenjski z ansambli za domače in modne viže.

»Načelno: žele ljudje. Valčka in pcha in seš takim izboru vpije le, naj tihem. No, d najraje boss le, da jih jo znajo zap V nedeljo igral še 18-let Brataševic no je bilo ki se je s skladbami i greeni, navi fantje prvič tem sestavu, stila v harm zacijo pravi maloštevilni vdušeno ple sami niso krepko pote no uro.

»In kaj b boto zvečer?«
»Obljubim res pa bo od tempera loženja publi da publika drugega spo nemu navdu bodo lahko gli tudi peve Nino Robič

»Kaj igrate najraje in kaj publika najraje posluša?«

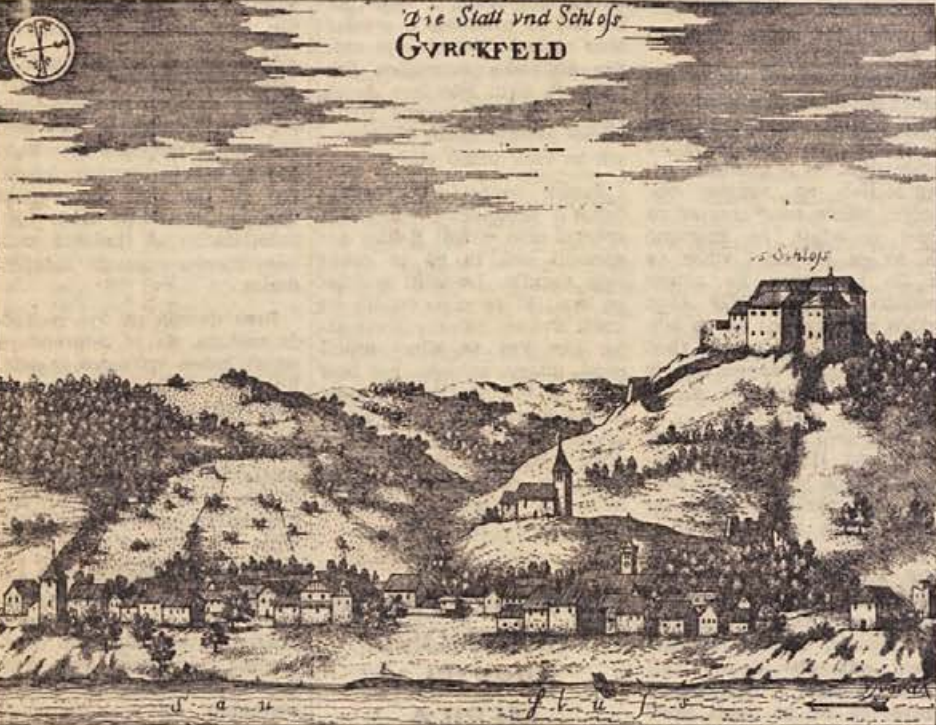
POLJE »OMEGA«

22. Načelnik je pograbil kozarec na mizi in ga poveznil čez osuplega vesolca. Nato je odšel iz pisarne. Vrnil se je z gručo policistov. Hrup njihovega razgovora je udarjal pod kozarec. Nihče od prisotnih se ni domislil, da bi spustil vesoljca iz nezasluzene ječe. Peter je še vedno krillil z rokami v upanju, da ga bo kdo vendarle hotel poslušati. Slednjič je pritekel v sobo civilist. Po krajšem razpravljanju so dvignili kozarec. Pred Petra so porinili mikrofona. Zatulil je vanj: Sem iz Evropskega vesoljskega centra. Doživel sem nesrečo v vesolju. Moj ko-

lega je v Može je precej je moral Privlekl iz njega Je Očitno da imajo ne z žužel cem frenil

Valvasor o naših trgih in gradovih

KRŠKO

Vzrok za nastanek imena Krško. Prijetna lega tega kraja. Vinogradi. Krško polje. Veliko starin. Rimski novci. Napisi na kamnih. Je li stalo tu mesto Quadrata? Tu je stal stari Nevidodunum. Rezidenca cesarja Konstancija. Gospodje Krški. Na krškem gradu napravijo kapelo. Krško gospostvo pride na Avstrijsko hišo. Gospostvo kupi eden gospodov Valvasorjev. Današnji lastnik. Turški vdor na Kranjsko. Katoliški župnik prežene luteranskega pridigarja s prižnice. Puntarski kmetje si podvržejo Krško. Smrt stotnika iz Bihača. Zgradištev kapucinskega samostana. Gospod iz Zadra obleži v dvoboju mrtev.

Ime Gurckfeld zajema mesto in grad in del imena je temu kraju dala reka Krka (Gurk), ki se miljo od tod izliva v Savo, za drugi del imena pa se ima zahvaliti polju (Feld), ki je tu povsod zelo ravno. Od imena reke Krke pa izvira tudi kranjsko ime Krško, saj je beseda pridevnik od besede Krka.

Mesto leži na Dolenjskem ob Savi in nad njim se razteza visok hrib, oddaljeno pa je od Ljubljane enajst milj. Precej nad mestom stoji na hribu grad. Mesto stoji torej na prijetnem kraju in je posebno zaradi omenjene reke ogleda vredno, ker po njej ladje neprestano plovejo gor in dol ter tu tudi pristajajo. Na griču pred mestom so tla porasla s samimi vinogradi. Brž ko pridemo iz mesta, se gorovje porazgubi ter se razširi v lepo, ravno in prostorno polje, ki ga na splošno imenujemo Krško polje ter je za obdelovanje odlično.

Da je tu v starih časih stalo zelo veliko mesto, vidimo iz mnogih starin, ki jih najdemo v zemlji na celo miljo daleč: star rimski in to povečini poganski denar, ki sem ga sam nekaj tisoč kosov dobil, velike kamne z napisi, kakor tudi kamnite stebre, prav tako s spominskimi napisi popisane, in kar je drugih podobnih ostalin iz starega veka.

Lazius trdi, da je na tem mestu stalo staro rimsko mesto Quadrata, in ker Merian na avtoriteto tega pisca preveč da, tudi on postavlja to mesto na ta kraj. Lazius je zapeljal Meriana, zmotil pa se je eden kakor drugi, zakaj tu ni nikoli stala Quadrata, ampak stari Nevidodunum ali vsaj del njega, kakor sem o tem poročal več na kraju pete knjige, kjer se lahko bere o starih mestih na Kranjskem. Menijo, da je na tem kraju imel svojo rezidenco cesar Konstancij, sin Konstantina Velikega.

Po tem kraju so se nekaj pisali njegovi gospodarji gospodje Krški, ki so ta grad kot svojo dedno hišo skupaj s krškim gospostvom pred mnogimi leti nekaj časa imeli v lasti. Tako je bil leta 1248 njegov lastnik gospod Bertold Krški. Po njem pa ga je nato leta 1284 podedoval njegov sin, ki se je tudi pisal Bertold Krški. Poslednji te družine, ki sem ga zasledil in ki je leta 1322 še živel, se je imenoval Herman Krški. Bil pa je ta junaški bojevnik, ki se je prav viteško držal. Nisem pa mogel dognati, ali je bil tudi zares lastnik krškega gospostva. Vso to plemenito družino pa je smrt z rodom in imenom vred iztrebila že pred mnogimi leti.

(Konec prihodnjič)

Prišel iz zapora in spet kradel

Stanislav Meserko iz okolice Trebnjega obsojen na 10 mesecev zapora, ker je zagrešil dve navadni in eno veliko tatvino

Ko je lani poleti ljudem iz okolice Mirne zmanjkovalo to in ono, so takoj osumili Stanislava Meserka, ki je malo pred tem prišel iz zapora in se potikal naokrog. Doma je iz okolice Trebnjega, po poklicu priložnostni delavec, vendar brez zaposlitve.

16. avgusta je obiskal Migolico. Iz nezaklenjene hiše Antona Sebanca je vzel 500 N din in ročno uro. 6. septembra se je prav tako na Migolico lotil lastnine Zofije Rus. Skoz okno je prišel v hišo ter v predalčku šivalnega stroja in v omari našel 26 N din. Plen ni bil bogat, zato je že čez 5 dni poizkusil znova, tokrat na Selski gori.

Ker je poznal razmere v hiši, kjer je nekoč stanoval, je vedel, da se okna slabo zapirajo. Zlahka je prišel noter in vzel Antetu Komljenoviču pištolo s 26 naboji, njegovemu sestanovalcu Blažku

Marjanoviču pa je vzel 160 N din.

Ko so ga dobili, je vse brez pridržkov priznal in se izgovarjal, da je kradel zato, ker ni dobil dela, ko je prišel iz zapora. Okrožno sodišče pa je menilo, da bi se lahko preživljal z delom pri kmetih, če službe ni mogel dobiti in ga obsodilo na 10 mesecev zapora ter na povrnitev škode.

Lisica padla v Veliki Loki

En strel – dve žrtvi, važne pa so predvsem točke!

Pred kratkim se je v vas zatekla lisica. Čeprav si je v hudih zimskih dneh, ko se živo srebro ni ganilo iz bunčice toplomera, poiskala zavetišče pri ljudeh, nevaležna tatrica ni utajila svoje narave. Gnidovčevi mami je mimogrede pomorila v eni sami noči enajst kokoši!

Človek bi tako na prvi pogled rekel: no, to še ni največje hudo! Toda zvitoropka se je – kot da bi se zavedala svojega hudodelstva – zatekla »pod zaščito« k hiši dveh članov zelene bratovščine. Eden izmed njih, Lojze Slajpah pa se je prav tiste

dni odločil ustreliti svojega zvestega enajstletnega psa Lorda.

Težko mu je bilo pri srcu, saj sta z Lordom nemalokrat skupaj oprezala za divjadjo, toda Lord je pač svoje že odslužil. Lojze je dvignil puško in strel je počil. Lahko si mislite, kako je bil lovec presenečen, ko je ugotovil, da je z istim strelom pogodil tudi zvitoropko, ki je že nekaj časa prenočevala pod njegovim poslopjem...

Kakšen plen je lisica za lovca, bi bilo odveč pripovedovati. Če ni koža dobra, so pa točke, ki jih je treba zbrati do obnove zbor. Točk bi bilo še več, če bi namesto na Lorda meril na kakšnega psa klateža in če lisica ne bi bila tako garjeva, da niti njen rep ni bil podoben lisičjemu. Lovcu Lojzetu kljub temu želimo, da bi srečno dobil tistih 10 točk za lisico in ker je Neža že za nami se bo gotovo tudi kakšna gospodinja oglasila pri njemu s košarico jajčk!

Sejmišča

S sejmišča v Novem mestu

29. januarja je bil v Novem mestu sejem, na katerem je bilo na prodaj 691 prašičkov, prodali pa so skoraj vse – 651. Kupci, ki so prišli predvsem iz oddaljenih krajev, so plačevali mlajše pujske po 12.000 do 16.000 Sdin, večje pa po 17. do 26.000 Sdin.

Na sejmu v Brežicah

27. januarja so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem 405 prašičkov, prodali pa so jih 324. Mlajše so prodajali po 650 do 700 Sdin za kilogram, večje pa po 510 do 550 starih dinarjev kilogram.

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

ZIMA IN MRAZ sta prignala divjad v bližino človeških bivališč. Ne samo volkovi in prašiči, tudi srnice so postale manj boječe. – Na naši sliki je srnica, ki je pretekli teden prišla v Grmovlje na malico... (Foto: S. Dokl)

ors!

gramo tisto, kar to pa je vse, odlike do cha-cha-cha. Publika je s m zadovoljna in igramo bolj po- sami urežemo noyo – škoda tako malo, ki lesati...

večer je z njimi ni trompetist Vid Kopra. Prijet- poslušati muziko, tarimi dixieland drugimi ever- te temu da so stopili skupaj v nemalokrat spu- mijo in improvi- ga jazza. Sicer poslušalci so na- kali in fantje vedeli, kdaj so snili čez določ-

ste igrali v so-

lahko vse! Za- rogram odvisen nenta in razpo- ke. Drži namreč, n orkester drug abujata k skup- senju. V soboto veliko pripomo- Marjana Držaj, n Tatjana Gros- M. MOSKON

vašem sesalcu za prah. Prosim, pomagajte! o se nadvse začudeno spogledali. Preteklo asa, preden so doumeli, za kaj gre. Peter e dvakrat ponoviti: Prosim, rešite kolega! so sesalec, iztresli prah po tleh in izgubili na. Omamljenega, toda živega! e policisti še vedno niso mogli živeti v to, pravka z živimi ljudmi in ne s prikaznimi, ami z Marsa. Načelnik je namreč z mezin- nezavestnega Jeana na košček papirja in ga

nerahločutno stresel na mizo poleg Petra. Peter je pokleknil k ranjenemu tovarišu. Jean je bil blede, vendar ne močno poškodovan. Njegova obleka je bila na mnogih mestih strgana. Prah iz sesalca se je zaje- del v gube. Zdravnik, ki je bil med prisotnimi poli- cisti, Jeanu ni mogel kdove kaj koristiti. Sam se je čez čas prebudil iz omedlevice. Opri se je na komolce in zaprosil za vodo. Nastal je nerešljiv problem: v vsej ogromni načelnikovi pisarni ni bilo predmeta, ki bi lahko prevzel vlogo kozarca.

Odprtina je bila ozka. Toliko da ni zakričal, ko je za- čutil, da ga spodnja ostra prepilena konca železnih palic parata po trebuhu in skrčenih prsih. S poslednjimi močmi je zlezel ven pa na kolena in na roke padel na mokro travo. Pridušeno je zastokal. Srajco je imel spredaj vso v cunjah. Iz dveh brazd, na prsih in trebuhu, mu je tekla kri. Vstal je, si popravil srajco in stekel. Dobro si je za- pomnil smer, ki mu jo je bil povedal šerif. Noge so ga hitro, kolikor so mogle, nesle po mokri travi. Zunaj, na svobodnem prostoru, je začutil novo moč. Nikoli dotlej ni premišljal o svobodi, saj mu je pomenila nekaj, kar nam je zajamčeno. Sedaj pa je mislil, na kakšne muke je človek pripravljen, da bi si priboril izgubljeno svo- bodo.

Najprej je moral zaviti na jug, do ceste, ki je tekla ob močvirju. tam pa se obrniti v močvirje. Ko je pustil za seboj cesto, je zaslišal kruljenje prašičev. Stekel je čez

polje, nato pa po prečnici v močvirje. Prvič po dolgih letih se je sedaj spomnil, da je bil nekoč skavt. Spomnil se je, kako po zvezdah, po Velikem in Malem vozu in Severnici, lahko določi strani neba. To mu je pomagalo, da ni izgu- bil smeri proti jugu.

Na mesečini je videl, kako se mu za petami dviga ra- hel prah. Nato je opazil meglice nad močvirjem in kar naprej se mu je zdelo, da od tam nekdo prihaja. Skril se je in počakal, vendar ni bilo žive duše. Videl je le mezza in svinjo, ki je rila ob poti.

Hotil je hitro, na pol tek, dokler ni zagledal treh velikih cipres, ki jih je obsevala mesečina. Zagazil je v močvirje, da bi prišel do njih, ker mu je šerif rekel, da bo tam našel čoln. Voda skrije sledi, v mestu pa lahko zdaj zdaj spustijo za njim pse.

Cedalje globlje se je umikal v močvirje in po nogah so ga praskala stebelca ostre trave. Lačni komarji so ga napa- dali v črnih rojih. Opohtel se je v blatu, se mučil skozi gosto podvodno rastlinje. Zavrisnil je, kadar se mu je ne- kaj velikega, ploskaste in spolzkega dotaknilo roke. Po- mislil je na vodne kače. Bal se je aligatorjev, katerih gla- sove je slišal iz mraka. Bile so še druge strahote, na katere je mislil: drobne ribe ljudjožerke in pijavke. To je bilo nji- hovo kraljestvo. Brez moči je bil pred njimi, lahko je šel samo naprej in zaupal v svojo srečo. Moč mu je dajala mi- sel, da bo le tako ušel vislicam.

Čoln z ravnim dnom je našel privezan za cipresne ko- renine, ki so kot kačje leglo štrlele iz črne vode. Počasi je zaveslal po prekopu. »Tok te bo nesel,« se je spomnil šeri- fovih besed, »in ko boš na levi strani zagledal dve rumeni svetilki, pojdi iz čolna. Potem je do moje lovske kočice samo še nekaj korakov.«

Bil je neznansko utrujen. Zdelo se mu je, da je izgubil precej krvi. Toda kaj je mogel sedaj? Samo bežati naprej in se skriti še pred svitom. Naslonil je vesla ob stranici in malo počival. Pustil je, da ga je nesel tok, potem pa je čoln nenadoma zavil v ozek rokav, nad katerim so visele veje močvirskega grmovja. Udarile so ga po ramah. Čoln je ko- maj odploval med velikimi kupi trhlega lesa, ki je bilo zlo- ženo na robu prekopa.

Včeraj je bila seja skupščine

Včeraj dopoldne je v Sevnici zasedala občinska skupščina, ki je imela na dnevnem redu kar 16 točk. Med pomembnejšimi so bile predvsem: informacija o stanju v delovnih organizacijah po sprejetju novih gospodarskih predpisov, podražitev dimnikarskih storitev, določitev območja, kjer je dovoljeno gojiti ribez, informacija o asfaltiranju zasavske ceste ter odlok o javnem redu in miru. Več bomo s seje poročali v prihodnji številki DL.

Samoprispevek že daje rezultate

Na območju krajevnega skupnosti Sevnica so že leta 1966 uvedli samoprispevek v vaseh Drožanje, Zabjek, Konjska glava, Mestni vrh, Kumen, Sv. Rok, Lamperče in Brezje. Čeravno predvidenega prispevka še niso vsi plačali, je krajevna skupnost popravila že precej vaških poti.

DVE VESTI IZ LISCE

■ SPET 30 TECAJNIC. Pred kratkim so v konfekciji LISCA spet sprejeli v uk 30 tečajnic, ki se bodo 6 mesecev priučevale za delovna mesta. Tečajnice, ki bodo uspešno naredile preizkušnjo, bo tovarna sprejela na delo.

■ NIHCE SE NI JAVIL. Na nedavni razpis, objavljen v DELU, se ni javil niti en ekonomist ali pravnik, čeprav bi Liscia sprejela tudi začetnike. V podjetju se sprašujejo, kje so tisti nezaposleni absolventi visokih šol, o katerih je toliko slišati, in kako naj podjetje izboljšuje sestavo zaposlenih, če hočejo šolani ljudje ostati le v največjih mestih.

NOVICI IZ LOKE

■ ZE MARCA GRADNJA VODOVODA? Pred kratkim je loška krajevna skupnost znova obravnavala gradnjo vodovoda v Loki. Dopoldne tistega dne so zajetje in zemljišče pregledali strokovnjaki iz Zalca, ki so menili tudi, da bi se dal predračun s prostovoljnimi delom občutno zmanjšati, najeti posojilo tudi med občani, tako da bi z gradnjo povečanega vodovoda lahko začeli že marca.

■ OBČNI ZBOR GASILCEV. Na nedavnem občnem zboru gasilskega društva iz Loke je bilo med drugim poudarjeno, da je društvo lani doseglo nekaj lepših uspehov. Pionirska skupina je na tekmovanju na Planini dosegla v občinskem merilu drugo mesto. Za prihodnje so gasilci sklenili, da bodo pridobili še več mladine, skrbeli pa bodo tudi za izobraževanje starejših članov. Na zboru so izvolili odbor društva, ki ga bo še naprej vodil M. Kuleto.

Pojasnilo

V letošnji drugi številki našega glasila smo pisali, kako je krajevna organizacija SZDL na Pokleku oskrbela Francu Vršču enomesečno zaposlitev in kako so člani te organizacije nato mesec dni izmenoma delali namesto njega, da je lahko uveljavil pravico do invalidske upokojitve. Franc Vrščec pa nam v obširnem pismu piše, da mu je enomesečno zaposlitev oskrbel s posredovanjem oddelka za socialno skrbstvo pri občini Sevnica v odločbo krajevnega urada na Blanci. Piše nam, da je od 15. oktobra do 15. novembra delal sam, da ni nihče delal namesto njega in da si s takim hvalisanjem krajevna organizacija samo kvari ugled.

Pripominjamo, da smo podatke za naš prvi sestanek o Francu Vršču dobili na sežu občinske organizacije SZDL v Sevnici.

UREDNIŠTVO

Novi predpisi so potuha slabim gospodarjem

Kritične pripombe sevnških gospodarstvenikov na nove predpise o deviznem poslovanju

Znano je, da je zvezni izvršni svet tri mesece prekasno objavil predpise o letošnjem deviznem poslovanju. S tem je bil prekršen zakon, škoda pa trpi gospodarstvo, ki je v zastoju z izvoznimi in uvoznimi posli. Su hujša pa je za slovensko predelovalno industrijo ponovna široka uvedba uvoznih dovoljenj in uvoznih kontingentov, kar podpira slabe gospodarje in zavira sposobnejše, ki so že prodrli na svetovno tržišče. Najmanj, kar je mogoče reči: novi predpisi so slaba usluga gospodarski reformi!

Te misli so bile v središču pozornosti nedavnega posveta direktorjev v sevnški občini. Najbolj so novi predpisi prizadeli konfekcijo LISCO,

občutila pa jih bodo tudi druga podjetja: Kopitarna, Metalna-Krmelj in Jutranjka. Kaj pravijo k temu prizadeti? Vinko Božič, direktor LIS-

CE: »Z naročili smo čakali do oktobra, vendar novih predpisov ni bilo od nikoder. Reprodukcijski material smo naročili pod starimi predpisi, ker smo računali, da nas novi ne bodo močnejše prizadeli. Naše podjetje bo dobivalo le 72 odst. zasluženih deviz, razen tega Narodna banka zahteva, da moramo plačati blago iz uvoza mesec dni vnaprej, to pa pomeni, da moramo banko kreditirati.«

Maks Bilc, direktor Kopitarne: »Novi predpisi, ki

predvidevajo kontingentiran uvoz plastičnih mas, bodo pri nas povzročili, da se bodo skladi našega podjetja zmanjšali za 40 milijonov S din, naprave za izdelovanje predmetov iz plastičnih mas pa bodo stale neizkoriščene. Novi devizni režim bo podprl podjetja, ki slabo gospodarijo.«

Franc Molan, predsednik ObS: »Z nastalim stanjem je treba seznaniti odbornike in poslance, zahtevati pa tudi odgovor od pristojnih ljudi.«

Misli k razpravi so prispevali tudi drugi udeleženci. Vatem so predstavniki delovnih organizacij obravnavali reelekcijo v delovnih organizacijah, program stanovanjske izgradnje, financiranja šolstva druge stopnje ter modernizacijo zasavske ceste.

M. L.

Inž. Albin Ješelnik novi sekretar ZK

V sredo, 24. januarja, so na seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Sevnici izbrali za novega sekretarja občinskega komiteja inž. Albina Ješelnika, agronoma iz Kmetijskega kombinata Zasavje. Dosedanji sekretar Jože Bogovič je prevzel mesto pomočnika ravnateljice osnovne šole v Sevnici.

50 novih naročnikov

Občinski odbor Prešernove družbe v Sevnici sporoča, da se je v letu 1967 dvignilo število naročnikov zbirk za okoli 50. V tem času sta se prijavili dve novi poverjenici: na Studencu učiteljica Brinarjeva, v konfekciji LISCA pa tov. Lisceva. Značilno je, da so dodatne knjige, ki jih je bilo treba izbrati, že vse posle, izjema so le »Kmetijski stroji«.

S. SK.

JOŽE PAVČEK

Ob zvokih pevskega zbora in železničarske godbe se je v nedeljo popoldne, 28. januarja, Sevnica poslovila od Jožeta Pavčka, nekdanjega šefa postaje v Sevnici in družbenega delavca.

Rodil se je 1901 v Cegelnici pri Novem mestu. Po maturi se je zaposlil na železnici, kjer je delal do upokojitve 1961. Med zadnjo vojno je bil na prisilnem delu v Nemčiji. Po osvoboditvi je kljub težkemu delu in bolezni našel čas za sodelovanje v društvi. Delal je kot član ZB in predsednik nadzornega odbora gasilskega društva, sodeloval pa je tudi v akcijah turističnega društva in postal znan tudi po tem, kako lepo je znal urediti vrt in okna v svoji hiši.

Kako je bil med ljudmi priljubljen, njegovo delo in prizadevnost pa spoštovana, je pokazal tudi njegov pogreb, ki se ga je udeležilo veliko ljudi.

Arto: Čoln je treba popraviti

Z Arta se morajo otroci s čolnom voziti v šolo na Blanci, ki je na drugi strani Save. Čoln pa je že tako dostlužen, da je prevoz zelo nevaren. Na vseh sestankih v tem kraju ljudje opozarjajo, da je že čas, da bi ga usposobili za varno vožnjo.

M. L.

Zabukovje: Načrt je narejen

Pred kratkim je bil narejen načrt za gradnjo vodovoda v Zabukovju. Svet krajevnega skupnosti je sklenil, da bo še letos začel napeljevati vodo iz višje ležečega zajetja, ki bo napajal več vasi pod seboj. Pri delu bodo morali največ narediti vaščani sami.

Priprave za stoletnico

Maja bo minilo sto let, odkar je bil sevnški tabor, proslava stoletnice pa bo avgusta

Sestega maja 1868 je bil v Sevnici eden prvih slovenskih taborov, ki so bili v tistem času pomembna oblika narodnega prebujenja. Na tem zboru so sodelovali tudi ansambel Kolo iz Hrvaške in gostje iz Bolgarije. Kot zanimivost je vredno omeniti tudi, da je tabor zavrnil predlog o gradnji mostu čez Savo v Sevnici, češ da bo preveč ogrozil splavarstvo, ki je bilo takrat še močno razvito in je ljudem ob Savi prinašalo lepe zaslužke.

V kratkem bodo v Sevnici ustanovili poseben odbor za pripravo prireditve, ki bo v letošnjem avgustu. Na bližnjem sestanku se bodo pogovorili, kako bodo prireditve pripravili in kako bodo zbrali čimveč gradiva o zgodovini Sevnice in okolice. Rojak Zoran Pišl, knjižničar ekonomske fakultete v Ljubljani, ki ima precej gradiva, je pred nekaj dnevi že obljubil pomoč. Organizatorji prireditve so navezali stike z muzeji in zbirkami, med njimi tudi z muzeji iz Gradca, kjer so shranjene izkopanine iz rimske dobe, ki so bile najdene v Vranju.

Leta in leta so ob poletnih sušah vaščani Studenca sanjali o dobri in zanesljivi studenčnici pod vasjo, letos pa so se odločili in začeli kopati. Zimski čas je kot nalašč za tako delo, ki ga pri njih vodi predsednik vodovodnega odbora Jože Stojš. Kot je izračunal vodovodni mojster Anton Zupančič iz Dol. Boštanj, ki je v življenju načrtoval in vodil gradnjo že 34 vodovodov (na sliki zgoraj), bo gradnja vodovoda veljala približno šest milijonov starih dinarjev, od tega pa bo treba samo za cevi odšteti tri milijone Sdin. Kljub nekaterim začetnim težavam so ljudje zdaj složni, saj si želijo, da bi čimprej dobili v hiše tekočo vodo. (Foto: Legan)

Kje ste zdaj kmečki fantje?

Na mnogih sestankih po vaseh slišimo pripombe: kaj ste naredili za izobraževanje kmečkega človeka? Zakaj ničesar ne organizirate? Ozrite se na rajno Avstrijo in njeno nižje kmetijsko šolstvo!

Delavska univerza v Sevnici se je odločila organizirati zimsko kmetijsko šolo. Kljub večkratnim pozivom se je zanj prijavilo le nekaj nad 20 kmečkih fantov, predavanj pa jih v januarju ni redno obiskovalo niti 10.

Tak odziv jemlje organizatorju vsako veselje do dela. Čeprav so bile težave zaradi mraza in prevoza, je delavska univerza

za pričakovala več dobre volje tudi od ljudi, ki jim je šola namenjena. Da le ne bi bilo treba komaj začete šole že ukinjati, se je delavska univerza odločila za zadnji korak: vsi slušatelji bodo oproščeni šolnine.

Ko se bo 5. februarja pouk spet nadaljeval, bi morale biti šolske klopi polne. Če je bil doslej opravičljivi razlog prispevek za plačilo stroškov, v prihodnje tega razloga ne bo več. Če fantov kljub temu ne bo, na kaj bomo kazali na sestankih krajevnih organizacij in koga krivili za tako slabo pospeševanje napredka na vasi?

SEVNIŠKI PABERKI

■ PUSTNA MASKARADA. Ze nekaj let so v Sevnici organizirali na pustni torek maskarado. Turistično društvo je sestavilo tudi letos poseben odbor za organizacijo maskarade. Ker je le še malo časa na voljo, bodo morali člani odbora pohiteti s pripravi. V Sevnici naj bi maskarada postala tradicija, vendar bo treba zagotoviti tudi denarna sredstva, ki jih doslej ni bilo.

■ PERSPEKTIVNI RAZVOJ TURIZMA. Včeraj popoldne je bil na občini v Sevnici sestanek, na katerem so razpravljali o programu perspektivnega razvoja turizma v

občini. Na sestanku so bili poleg predstavnikov občinske skupščine in nekaterih svetov ter turističnega društva povabljeni tudi predstavniki društev, družbeno-političnih organizacij. Dolenjske turistične zveze in Zavoda za spomeniško varstvo SRS z željo, da bi skupaj proučili vse možnosti, ki so na voljo v sevnški občini za razvoj turizma. Pri tem ne bi smeli pozabiti na lovstvo, ribištvo in planinstvo, saj bi tudi tu lahko pridobili precej denarja.

■ PREHOD NA 42-URNI DEL. TEDEN. Pred nedavnim sta Goslinsko podjetje Sevnica in Kovinsko podjetje Sevnica predložili v pregled načrte za postopen prehod na skrajšani delovni teden. Goslinsko podjetje bo vsakega pri tem imelo težave, o čemer je direktor tega podjetja že govoril na seji direktorjev minul teden, saj bi morali dodatno zaposliti še 5 gostinskih delavcev. Oba projekta bo pregledala posebna komisija občinske skupščine in bo o njih dala svoje mnenje.

S SOBOTNE SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Težave so večje kot prejšnja leta

Veliko ljudi potrebuje socialno pomoč, občina pa jim vse težje pomaga

Reforma ne pomeni prepuščati ljudi samim sebi, nasprotno: družba je dolžna zagotoviti varstvo socialno ogroženim ljudem, pri tem pa morajo izdatneje pomagati tudi svojci, ki se žal velikokrat javljajo šele ob zapuščinskih razpravah. Tako mislijo v sevnški občini, ki ima glede na število prebivalcev zelo veliko število socialnih podpirancev.

Socialno varstvo zajema zdaj 270 ljudi brez sredstev za preživljanje, 158 ostarelih kmetov, 81 alkoholikov, 131 duševno ali telesno zaostalih ter 44 ljudi, ki so v domovih počitka. Za te namene je dala občina lani 76 milijonov S din ali 15 odst. proračuna.

V občini je 126 osebnih invalidov in 213 družinskih upravičencev, za invalidnine pa je bilo porabljenih 85 milijonov S din.

Socialni podpiranci dobivajo povprečno 4080 S din na mesec, razen tega so tudi zdravstveno zavarovani. Ker je to zelo malo, občini pa denarja primanjkuje, bodo ob letošnjem pregledu socialnih podpirancev dolžni skrbeti tudi po zakonu. Obsodbe vredno je, da se svojci pojavijo šele takrat, ko gre za zapuščino, prej pa se za svoje starše kaj malo brigajo.

Glede na veliko število alkoholikov so na seji konference sklenili pristojnim predlagati, naj predpise čim prej uredijo tako, da bo mogoče ljudi hitreje pošiljati na zdravljenje, ker je pri tem čas zelo pomemben.

Vse večje so tudi potrebe po posebnem šolstvu. V Sev-

nici se domova specializirala, ker bi tako še uspešneje delovala. Impoljca naj bi imela dva oddelka (enega za duševno prizadete), Loka pa naj bi bila le zatočišče za od starosti onemogle ljudi.

M. L.

Zabukovje: Načrt je narejen

Pred kratkim je bil narejen načrt za gradnjo vodovoda v Zabukovju. Svet krajevnega skupnosti je sklenil, da bo še letos začel napeljevati vodo iz višje ležečega zajetja, ki bo napajal več vasi pod seboj. Pri delu bodo morali največ narediti vaščani sami.

Priprave za stoletnico

Maja bo minilo sto let, odkar je bil sevnški tabor, proslava stoletnice pa bo avgusta

Sestega maja 1868 je bil v Sevnici eden prvih slovenskih taborov, ki so bili v tistem času pomembna oblika narodnega prebujenja. Na tem zboru so sodelovali tudi ansambel Kolo iz Hrvaške in gostje iz Bolgarije. Kot zanimivost je vredno omeniti tudi, da je tabor zavrnil predlog o gradnji mostu čez Savo v Sevnici, češ da bo preveč ogrozil splavarstvo, ki je bilo takrat še močno razvito in je ljudem ob Savi prinašalo lepe zaslužke.

V kratkem bodo v Sevnici ustanovili poseben odbor za pripravo prireditve, ki bo v letošnjem avgustu. Na bližnjem sestanku se bodo pogovorili, kako bodo prireditve pripravili in kako bodo zbrali čimveč gradiva o zgodovini Sevnice in okolice. Rojak Zoran Pišl, knjižničar ekonomske fakultete v Ljubljani, ki ima precej gradiva, je pred nekaj dnevi že obljubil pomoč. Organizatorji prireditve so navezali stike z muzeji in zbirkami, med njimi tudi z muzeji iz Gradca, kjer so shranjene izkopanine iz rimske dobe, ki so bile najdene v Vranju.

Veliki Gaber: Mimo Beograda je dlje

Stalna stiska na pokopališču v Velikem Gabru ter podprt podporni zid na spodnji strani povzročata stalno nejevoljo vaščanov, ki na to opominjajo skoraj na vsakem sestanku. Odbornik Marjan Zamlić je na zadnji seji občinske skupščine vprašal, zakaj ni mogoče dobiti zemljišča in razširiti pokopališče, da bi se pripravile vsaj za las premaknile naprej.

Odgovor je bil naslednji. Lastnik zemljišča je v Ameriki. Občinska uprava ne more stvari urediti samo z njim, marveč mora iti zadeva prek Sekretariata za zunanje zadeve SFRJ.

OBISK PRI PRIDELOVALCIH SEMENSKEGA KROMPIRJA

Dobro seme mora najti dobre kupce!

Tako mislijo kmetovalci v okolici Velikega Gabra, ki kljub slabšim možnostim prodaje ne mislijo opustiti pridelovanja semena

Mladi agronom Alojz Metelko, ki vodi semenarsko službo v pogovoru s pridelovalcem semenskega krompirja Antonom Kancem ml. iz Biča (Foto: Legan)

Semenarjenje je tudi del kmetovega ponosa. Ko je semenar iz okolice Velikega Gabra kupil trenutno najbolj moderno sorto dezire, »tisto z rdečo kožico«, je naložen voz nalašč pustil dlje časa pred gostilno, češ naj si ga še drugi ogledajo. Pridelovanje semena zahteva več znanja. »Zato pa bolj poplača trud,« so povedali semenarji v Biču, Pristavici, Cesti in Bregu, ko smo jih obiskali.

Lojze Koporc, vas Cesta pri Velikem Gabru, kmetija z 9 ha obdelovalne zemlje ima lasten traktor: »Letos bomo pri nas posadili blizu dva hektarja semenskega krompirja sort Igor in vesna. Kaj da si želimo pridelovati? Stabiliteta, sklenjene pogodbe naj tudi držijo. Lani smo se dogovorili, koliko krompirja bomo dali jeseni za kilogram semena, vendar dogovor ni držal. Vem, da tega ni kriva semenska služba, ki je potrebna, saj je treba pri pridelovanju semenskega krompirja več znanja.«

Ludvik Strmole, Breg, dobrih 5 ha obdelovalne zemlje: »Semenski krompir bom tudi letos prideloval, čeprav je

bila lani tako slaba letina. Moti me samo to, da vem, po čem bom seme kupil, ne vem pa, po čem ga bom lahko jeseni prodal. Nekaj govorijo o tovarni za predelavo krompirja. To bi bila za nas rešitev, saj vidite, da živina nima cene.«

Alojz Kastelic (35), Pristavica, 6 ha obdelovalne zemlje in 14 glav živine v hlevu: »S semenarstvom se ukvarjamo že več let in ni nam žal. Čeprav pridejo tudi slabši časi in se dajemo zaradi cene, semenski krompir poplača trud in skrb.«

Alojz Zajc, Pristavica, 7 ha obdelovalne zemlje: »Upamo, da bo letos bolje, kot je bilo lani. Naša hiša bo sklenila pogodbo za skoraj dva hektarja semenskega krompirja.«

Anton Kano ml., Bič, 6 ha zemlje: »Pri nas se ukvarjamo s semenarstvom, že odkar na tem območju obstaja semenska služba. Za letos smo dogovorjeni za 2 ha semenskega krompirja. Razen originalnega semena sort vesna, igor in bintje bomo zasadili tudi elitno seme zelo iskane sorte dezire. Za preteklost moram reči, da se je splačalo. Da bi kupil traktor? Prej je treba pri hiši še marsikaj drugega.«

Semenarji so dobri gospodarji. To dokazujejo tudi

njihove kmetije. Bo kdo prekel: Njim je lahko, pa vendar je treba k temu pristaviti: na stotine in stotine je večjih kmetij, ki ne dajejo tolikšnega dohodka, ker se lastniki še vedno ukvarjajo z vsem in nočejo slišati, da ni mogoče več delati tako kot pred desetletji.

M. LEGAN

Splošni interes zahteva nadaljevanje del

Odklanjati prispevek za regulacijo Mirne in Temenice pomeni odklanjati izdatno pomoč republiškega vodnega sklada

Da poslovnik skupščine ni tako nepomembna zadeva, je bilo potrjeno v četrtek, 25. januarja. Na ključje je hotelo, da je za dodatni predlog inž. D. Kotarja, po katerem naj bi kmetijskim delovnim organizacijam znižali vodni prispevek za regulacijo Mirne, dvakrat zapovrstjo glasovalo prav toliko odbornikov, kot jih je glasovalo proti. V prvem glasovanju je bilo 16:16, v poimenskem glasovanju 18:18, šele tajno glasovanje pa je s 34 proti 12 glasovi zavrnilo predlog. Razlika do 47 prisotnih odbornikov se je glasovanja vzdržala.

Čeravno so številke zanimive z več plati, pojdimo k stvari!

Znane so koristi, ki jih ima kmetijstvo in gospodarstvo nasploh, če so vodotoki strug urejeni. Ta dela pa zahtevajo veliko denarja, povrnejo pa ga šele v daljšem časovnem obdobju.

Urejanje Mirne sega še v avstrijske čase, vendar je v

zgornjem toku, pa tudi nižje še vedno precej struge neregulirane. Slovenija ima velike potrebe tudi drugod, zato je bilo težko prepričati republiški vodni sklad, da bo v prihodnjih šestih letih prispeval 274 milijonov starih dinarjev, če bo le občina sama zbrala polovico toliko denarja.

Pred letom dni je bil sprejet program regulacijskih del

na Mirni in Temenici, zaaj pa se je začelo težje delo: zbiranje prispevkov. Občinska skupščina je na zadnji seji sklenila, da bodo kmetijske delovne organizacije v občini morale prispevati letno 2.000 Sdin od hektarja zemljišča, gozdna gospodarstva pa 1.000 Sdin. To bo nanoslo dobrih 4,5 milijona Sdin na leto, razlika do potrebnih 24 milijonov pa bodo prispevale druge delovne organizacije. Predlog

Svetinje imajo krajevno organizacijo

Na Svetinjah so prejšnji teden ustanovili samostojno krajevno organizacijo Socijalistične zveze, k čemur je še decembra dala pristanek tudi konferenca v Dobriču. Doslej je dobriška krajevna organizacija obsegala tudi Svetinje, kjer pa dejavnost ni razširila. Na zadnjem sestanku na Svetinjah so izvolili novo vodstvo in menili, da bodo kot samostojna enota več naredili. Obravnavali so tudi delo krajevne skupnosti Svetinje, ki je lani v popravilo potov vložila pol milijona starih dinarjev. To je nekakrat več, kot je znašala občinska pomoč. Menili so tudi, da jih za druga pušča preveč ob strani in da je potrebno začeti načrtneje izobraževati kmetičke fante in dekleta.

o manjši obremenitvi družbenega kmetijstva ni bil sprejet, kot smo zapisali že v uvodu.

Zasebni kmetovalci, ki že tako kot kmetijske gospodarske organizacije plačujejo redni vodni prispevek, dodatno ne bodo obremenjeni. Pojavi pa se vprašanje, zakaj ni obremenjena zasebna obrt. Ob stalnih zahtevah po enakih pogojih gospodarjenja v zasebnem in družbenem sektorju je nevzdržen predlog, da bi na primer družbeno gostišče Grmada v Trebnjem moralo v 6 letih prispevati 383.000 Sdin, zasebna gostišča pa nič. Predlagatelj osnov za določitev vodnega prispevka bo moral prispevke natančneje in pravičneje razdeliti.

M. L.

Krajevno skupnost čaka veliko dela

Na konferenci krajevne organizacije SZDL v Trebnjem, ki je bila 25. januarja, je bil za novega predsednika krajevne organizacije izbran Franc Masnik, za novega predsednika sveta krajevne skupnosti pa Ivan Vraničar. Izvoljena sta bila tudi nova odbora KS in SZDL.

Ureditev preskrbe z vodo, skrb za zunanji videz naselij, postavitev mrliške vežice na trebanjskem pokopališču, tržnica ter še nekatere stvari so glavne naloge krajevne skupnosti v letošnjem letošnjem letu, krajevna organizacija SZDL pa bo po mnemu udeležencev konference morala med drugim bolj poskrbeti tudi za kulturno življenje kraja.

Velika Loka: gasilci so dobro gospodarili

Gasilsko društvo je imelo 28. januarja letni obračun. Poročila predsednika, poveljnika in blagajnika so pokazala, da je dobro gospodarilo. Društvo je kupilo slavnostne uniforme, ki so skupaj veljale skoraj pol milijona starih dinarjev. Na nedeljskem obnem zboru so sprejeli tudi program operativnega in društvenega dela. V živahni razpravi so potrdili, da so pripravljeni sodelovati in vzgajati nove člane, ki so voljni in sposobni varovati uspehe vsakodnevnih naporov delovnih ljudi.

J. K.

Seminar za vodstva in člane ZK

V petek, 26. januarja, je občinski komite ZK priredil v Trebnjem seminar, katerega so se udeležili člani občinske konference ZK, vodstva krajevnih organizacij ZK ter občinska vodstva drugih družbenopolitičnih organizacij. Namen seminarja je bil nadrobneje seznaniti člane s stališči republiškega vodstva do zveze in do razvoja Slovenije. Druga tema je bila: uveljavitev stališč Zveze komunistov, uresničevanje sprejetih sklepov ter sodelovanje in enotnejši nastop družbenih sil, kar vse so pomembne zadeve reorganizacije Zveze komunistov.

Odborniki so bolj redno na sejah

Kot pravi poročilo o lanskem delu trebanjske občinske skupščine, so v primerjavi z letom 1966 odborniki redneje prihajali na seje. Lani je bilo na sejah navzročil povprečno 78,6 odstotka odbornikov, predlanskim pa le 72,5 odst. Vseh devetih lanskih sej se je udeležilo 7 odbornikov, 19 jih je manjkalo enkrat, 11 dvakrat, 9 trikrat, 7 štirikrat, 3 petkrat, 1 šestkrat, eden pa celo sedemkrat. Zadnje mesece pa je spet opaziti, da obisk pada. Potrebno je poiskati vzroke. Na obisk vpliva prav gotovo tudi čas izvolitve, zato so seje proti koncu mandatne dobe slabše obiskane.

Ponikve: za gasilstvo premalo razumevanja

21. januarja je imelo občni zbor gasilsko društvo v Ponikvah. Udeležba je bila zadovoljiva, prisotni pa so pohvalili delo upravnega odbora, saj je društvo kljub težavam lepo napredovalo. Tajnik občinske zveze Ivan Novak je zbranim razložil težave gasilskih organizacij. Po mnenju članov družba ne kaže dovolj razumevanja za gasilstvo, ker ga ne oprosti različnih dajatev. »Zakaj je potreben prometni davek pri nakupu orodja, zakaj carina od uvoženih gasilskih opreme, zakaj takse na gasilske avtomobile, zakaj omejitve prispevka DOZ?« so se spraševali gasilci. »To je ravno tako, kot da bi od krvovalca, ki rešuje življenje, zahtevali plačilo davkov.«

E. GERMOVSEK

Prijavite se v tečaj tujih jezikov!

Delavska univerza v Trebnjem je pripravljena organizirati tečaj italijanskega, nemškega ali angleškega jezika. Od števila prijavitelcev je odvisno, za kateri jezik bo prirejen tečaj. Prijavite se lahko do 10. februarja.

Naenkrat ne bo več trgovin po vaseh!

»Ne damo se izriniti,« je odgovor Mercatorja na odpoved najetih lokalov

»Gradišča«, poslovni enoti veletrgovine Mercator, je trebanjska kmetijska zadruga v več krajih v občini odpovedala lokale, ki morajo biti izpraznjeni do konca maja. Po mnenju vodstva zadruge, ki se namerava v prihodnje več ukvarjati s trgovino, bi tudi precej manjši promet dajal zadruzi več dohodka, kot ga dobi z najemninno, ki jo plačuje Mercator.

Vodstvo »Gradišča« se je v trenutku znašlo v neprijetnem položaju. Upravni odbor je odločno sklenil, da se iz teh krajev Mercator ne bo umaknil, marveč bo uredil svoje

trgovine, ki bodo konkurenčne zadružnim.

Pred kratkim je bil že izdelan načrt za ureditev trgovin v vseh krajih, kjer je odpovedala streha. Z denarjem lanskega in predlanskega sklada bo »Gradišča« do letošnjega maja uredilo trgovino v Lisjakovi hiši na Čatežu, v Tomlinčevi hiši v Sentrupertu, v stavbi krajevnega urada v Dobriču, v Bregarjevi hiši v Šentlovrencu, odprlo pa bo tudi trgovino na Račjem selu. V Trebnjem bo še letos odprta trgovina v Seničevi hiši, kjer je bila nekdanja trgovina Borovo. Naslednje leto bodo na vrsti trgovine v Velikem Gabru in v Mokronogu, samopostrežna trgovina v Trebnjem pa bo morala malo počakati.

»Razumemo zadrugo, toda jasno povemo, da se kot trgovci ne bomo dali izriniti iz krajev, kjer smo že imeli trgovine. Ne bi hoteli biti preprok, moram pa povedati, da bo naše podjetje konkurenčno,« je pripomnil direktor »Gradišča« tov. Marinšek.

Odpoved bo imela za ljudi v prizadetih krajih koristne posledice: brez prošnje in prikazovanja potreb bodo dobili več trgovin in — konkurenco!

Stalni rešilni avto v Trebnjem

Vodstvo baze Pomoč in informacije v Trebnjem predlaga, da bi v svoji režijski poskrbelo tudi za prevoz ponesrečencev. Ugotovljeno je, da na avtomobilski cesti Ljubljana — Zagreb promet vsako leto naraste za polovico, močno se veča tudi število nesreč, reševalni postaji pa sta precej oddaljeni. Baza ima denar za nakup avtomobila, po njihovem mnenju bi se bilo treba dogovoriti z rešilno postajo in medsebojni odnos pogodbeno urediti. Vozilo bi bilo stalno v Trebnjem in bi bilo hitreje na kraju nesreče, prvo pomoč pa bi ponesrečencem lahko nudilo zdravstveno osebje iz Trebnjega.

Malo Loko bo prevzel Mestni arhiv

V gradu bo uredil arhivsko zbirko, kasneje pa tudi turistično postojanko

Odkar je prenehala na Mali Loki pri Trebnjem delovati gospodinjstva in nižja kmetijska šola, je šlo vse rakovo pot. Poslopja ni hotel nihče prevzeti in primerno vzdrževati, delno je bilo uporabljeno za skladišča in za zasilna stanovanja.

Občina je grad ponujala marsikateremu interesentu, vendar se je vsak hitro ustrašil velikih popravil, ki bi jih

zahtevale stavbe, da bi bile spet uporabne. Škoda je bila vse večja, čeravno bi se na tistem mestu dala urediti privlačna turistična postojanka, če je že opuščena vsaka misel na obnovo gospodinjstva ali kmetijske šole.

Končno se je pojavil ljubljanski Mestni arhiv, ki opravlja službo varstva arhivskega gradiva tudi za trebanjsko ob-

čino. Zavod je pripravljen v gradu hraniti arhivsko gradivo, del gradiva pa razstaviti tako, da bi bil na vpogled obiskovalcem. Predvideno je, da bo grad vključen tudi v turistično dejavnost. Pogodbo je 25. januarja odobrila trebanjska občinska skupščina.

TREBANJSKE NOVICE

Pomembna seja predsedstva ObSS

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Črnomelj je v ponedeljek razpravljalo o težkem gospodarskem položaju podjetja LIČ, čevljarkega podjetja Planina in kmetijske zadruge. Sindikat je sklenil članom teh kolektivov pomagati, razen tega bo pazljivo spremljal nadaljnja dogajanja v navedenih podjetjih. Bili so mnenja, naj gre LIČ v likvidacijo. Prav tako so razpravljali o reorganizaciji zdravstvene službe. Predsedstvo ObSS Črnomelj zagovarja ustanovitev belokranjskega zdravstvenega doma z utemeljitvijo, da je Bela krajina geografsko in demografsko zaokrožena celota, da jo od Novega mesta loči masiv Gorjancev, in meni, da predpisano število zdravstvenikov ne bo nepremostljiva ovira. K. W.

Rdeči petelin še vedno grozi

Črnomaljski gasilski avtomobil predstavlja v občini vse večji problem, ker že nekaj časa ni uporaben, rdeči petelin pa se lahko vsak hip pojavi na kateri od domačih streh. Medobčinska zavarovalnica je že prispevala 7 milijonov Sdin za nakup novega gasilskega avtomobila, vendar bi morali imeti še enkrat toliko denarja. Da bi ga lahko čimprej kupili, je občinska gasilska zveza skupno z družbeno-političnimi organizacijami začela nabiralno akcijo po podjetjih, kjer so za požarno varnost najbolj zainteresirani. Vsem delovnim organizacijam so že razposlali pismene prošnje, naj bi prispevale od 50.000 do 700 tisoč Sdin, upajo pa, da bodo pri odločanju upoštevali resnost položaja.

Predavanja za oficirje

Komisija za rezervne oficirje in podoficirje pri občinskem odboru ZZB Črnomelj je organizirala ciklus predavanj v okviru obrambne vzgoje. Predavanja so v Dragatušu, na Vinici, v Semiču, Starem trgu in v Adlešičih. Ker so predavanja obvezna, bodo predani sodniku za prekrške vsi vojni obvezniki, ki bodo neopravičeno izostali.

Proti zaračunavanju najemnine

Na občnem zboru Zveze borcev v Petrovi vasi so obravnavali tudi uporabo prostorov bivše osnovne šole, ki je na zahtevo občanov ostala v lasti Socialistične zveze. Kritizirali so odbor SZDL, ki hoče za uporabo družbenih prostorov zaračunavati najemnino in ni dovolil, da bi občani priredili silvestrovanje. Sprejeli so tudi sklep, da bodo s skupnimi sredstvi vseh družbeno-političnih organizacij nekdanjo šolo popravili. V kratkem pa nameravajo sklicati izredno konferenco SZDL, na kateri bodo izvolili novo vodstvo te organizacije. V vodstvu želijo take ljudi, ki bi znali bolje upravljati s staro šolo.

Svetujemo vam, da pred nakupom spomladanskega tekstilnega blaga obiščete

Delektstil - ČRNOMELJ

NOVICE črnomaljske komune

V Črnomlju so pred kratkim namestili na križišču pred zdravstvenim domom lepo napisno tablo, ki vabi na smučišča v Črmošnjicah. Zadnjo nedeljo je bilo na Gačah res vse živo. Po hribu je kar mrgolelo smučarjev in žičnici sta delali, dokler nista obnemogli od napora. Mnogi ljudje, med katerimi je bilo izredno veliko Ljubljancev, pa je izjavljala v en glas, da se gostinci sploh ne znajdejo. Če bi kdo na smučišču prodajal topel čaj, belokranjsko potico, sendviče in sploh karkoli za okrepčilo, bi lahko dobro zaslužil, toda — na kaj takega se nihče ni spomnil. Škoda! — (Foto: Ria Bačar)

Črnomaljski komunisti premalo delajo

Pretekli teden je skupina članov centralnega komiteja ZKS obiskala Črnomelj in ugotavlja delavnost komunistov v obdobju po reorganizaciji ZK

Člani centralnega komiteja ZKS Janez Hočevar, Leopold Krese in Leopold Jesenko so se 23. in 24. januarja mudili v Črnomlju. Obiskali so tovarno BELT, rudnik Kanizarice, semiško Iskro ter krajevno organizacijo 1 v Črnomlju.

Pri ocenjevanju dela aktivov so ugotovili, da so bili komunisti v delovnih organizacijah premalo delavno v obdobju po reorganizaciji nasploh, še posebno pa pri spremljanju družbeno-političnih dogajanj v njihovih delovnih organizacijah. Vse preveč so ča-

kali navodil občinskega komiteja in stali ob strani. Komunisti imajo namreč mnogo širše delovno področje, kot si ga predstavljajo, saj spada v njihovo področje tudi sprejemanje novih članov in kaznovanje članstva. Po njihovi oceni je najslabši politični položaj v rudniku Kanizarica, kjer se komunisti po reorganizaciji sploh še niso sestali. Ugotovili so tudi, da bi morali poživiti delo komisij pri

V nedeljo mladinska konferenca

V nedeljo, 4. februarja, bo dopoldne v Črnomlju občinska mladinska konferenca. Okoli 70 delegatov iz mladinskih aktivov bo razpravljalo o vzrokih manjše delavnosti mladine v lanskem letu, razen tega bodo sprejeli delovni program za prihodnje obdobje.

ČRNOMALJSKI DROBIR

NEKATERI LASTNIKI hiš v Luki imajo še vedno odtočne cevi speljane kar na pot all ceste. Ker to kvari podobo naselja, poleti pa je tudi leglo različnega mrčesa, bo krajevna skupnost Črnomelj letos ukrepala proti lastnikom, ki odtoke ne bodo uredili.

25. JANUARJA so se začela predavanja na soferskem tečaju za priznanje kvalifikacije. Tečaj je v osnovni šoli vsak torek, sredo, četrtek in petek od 17.15 dalje, ob nedeljah pa v dopoldanskem času. Ker je to edinstvena priložnost za

poklicne voznike, jih vabimo, naj se čimprej prijavijo.

IGRALSKA DRUŽINA iz Preloke je v nedeljo, 28. januarja, gostovala na Vinici in z igro »Moje dete« žela priznanje občinstva v nabito polni dvorani. Uprizoritev je bila v okvirju natečaja za Zupančičevo nagrado, zato je bila navzoča tudi ocenjevalna komisija. Ta je bila presenečena nad kvaliteto izvajanja in kostumi.

V NEDELJO, 4. februarja, bo ob 15. uri viniško prosvetno društvo »Oton Zupančič« pokazalo svoje sposobnosti z igro »Poslednji mož«. Ker je bilo društvo eno redkih, ki je delalo tudi prejšnja leta, upamo, da bo prireditev kvaliteten.

V CETRTEK ZVEČER je bila v Črnomlju konferenca mestne organizacije SZDL, katere se je udeležilo okoli 120 občanov. Predsednik Franc Kure je poročal o dosežkih delu, ki je bilo usmerjeno v akcijo za krajevni samoprispevek, organizacijo javnih tribun, proslav in prireditev ter razprav o delu mladine, kulturno-prosvetnih organizacij itd. Tudi krajevna skupnost je poročala o svojem delu, nato pa so sprejeli delovni načrt za mestno organizacijo SZDL in svet krajevne skupnosti. Na konferenci so izvolili tudi polovico novih članov sveta krajevnih skupnosti.

LIČ v brezupnem položaju

Črnomaljsko podjetje LIČ je tik pred propadom — Svet za gospodarstvo občinske skupščine Črnomelj predlaga, naj bi podjetje prenehalo poslovati, da ne bo izguba še večja

Kolektiv podjetja LIČ je opozoril občinsko skupščino na izredno težak položaj, iz katerega sami ne vidijo izhoda. Podjetje izkazuje izgubo, kolikšna je, bo pokazal zaključni račun, razen tega za prihodnji mesec nimajo več naročil.

Podjetje je že lani prišlo v težave, predvsem zato, ker njihovi izdelki iz sive litine na domačem trgu ne morejo prodreti s ceno. Ker so druga tovrstna podjetja konkurenčna zaradi mehanizirane in bolj sodobne proizvodnje, LIČ nima več dela. V sedanjem izredno tež-

kem položaju se je podjetje znašlo brez skladov, ker jim tudi v dobrih časih niso odmerjali dovolj sredstev. Poleg tega niso skrbeli za obnovo mehanizacije, delali so na obrtniški način, dokler je pač šlo. Ob tem pa v preteklosti s sredstvi za osebne dohodke niso ravno skoparili.

Da 80-članski kolektiv nima nobene perspektive, so sicer na občini že lani ugotovili in priporočali priključitev BELTU, vendar je tedaj zaradi neuspelega referenduma združitve propadla.

Svet za gospodarstvo občinske skupščine Črnomelj je o sedanjem položaju LIČA razpravljal in predlagal delavskemu svetu podjetja, naj v kolektivu čimprej razpiše referendum o prenehanju proizvodnje. Verjetno bi nato sosednje podjetje BELT prevzelo osnovna sredstva propadlega LIČA in nadaljevalo svojo proizvodnjo v LIČEVIH prostorih.

Ce pa referendum ne bi uspel, meni svet za gospodarstvo, da bo morala v zadevo poseči občinska skupščina s svojimi pristojnostmi.

3183 mladih v črnomaljski knjižnici

Ljudska knjižnica v Črnomlju uspešno izvršuje svoje poslanstvo že od ustanovitve leta 1962 — Kljub težkim finančnim razmeram delo teče in bralci so zadovoljni

Hiša, v kateri je ljudska knjižnica, je bila zgrajena 1868; takrat je bila v njen narodna čitalnica. Uradno je bila ustanovljena sedanja ljud-

ska knjižnica v jeseni 1962 na pobudo zavoda za kulturno dejavnost, ki je prispeval tudi prve 4 milijone in inventar.

Ljudska knjižnica je 1963 izposodila 4548 knjig, leta 1965 pa že 8051 knjig. Lani je bilo manj obiska, saj so si črnomaljski izposodili le 5876 knjig. 1965 so kupili 600 novih knjig, lani pa le 182, ker so jim zmanjšali podporo. 1966 so dobili 239.000 Sdin izposojnine, lani pa 225.000 Sdin. Ob lanskem zaključku je imela knjižnica že 5581 knjig, kar je še enkrat več kakor ob ustanovitvi.

Obiskovalcev, predvsem mladine, je bilo l. 1963 2436, 1965 4221, lani pa 3183. V ljudski knjižnici plačujejo člani poleg članarine in izposojnine še nekakšen »samoprispevek«. Mladina plačuje na večer 5 Sdin, starejši pa 10 Sdin. Ker pa imajo v čitalnici tudi prostor za šahiranje, je obisk te kulturne ustanove še večji.

V zadnjem času se je precej govorilo o preselitvi knjižnice. Ker pa je sedaj knjižnica na idealnem mestu, zaenkrat do premestitve ne bo prišlo. Ljudska knjižnica je pravzaprav edino mesto, kjer se lahko zbira črnomaljska

mladina, da kulturno preživi svoj prosti čas.

Letos je knjižnica predložila letni proračun v višini 4,5 milijona Sdin, odobrili pa so ji le 2,5 milijona. Kljub temu da je v slabem položaju, bo pod vodstvom tov. Kramarča še vnaprej poslovala ter nudila črnomaljsanom prijetne urice.

MIHA GOŠNIK

Lani izdali 211 ribolovnic

Lani so bili vključeni v črnomaljsko ribiško družino 104 člani na področju Lahinje, Kolpe in Dobličice. S sodelovanjem Vrbanske družine v sosednji Hrvaški so vložili v Kolpo 40 tisoč mladice potočne in kanadske pstrvi. V Lahinjo so vložili 245 kg somov ter 54 kg smučev. Stroški porabljanja so znašali 500 tisoč Sdin.

V njihovi družini je lani lovilo tudi precej tujih ribičev. Izdali so 211 turističnih ribolovnic. Največjo ribo je ujel neki tujec: njegov sulec je tehtal kar 12 kilogramov. V načrtu imajo, da bi njihovo področje obiskalo čim več turistov. Tujim ribičem dajejo tudi popust. M. G.

Na obisku v delavnici lutk

Angela Ahačič iz Črnomlja se bolj zaradi veselja kot zavoljo potrebe po zaslužku ukvarja z izdelovanjem lutk v narodnih nošah

— V glavnem delava za SUPERMARKET v Ljubljani. Pred kratkim sva oddali 200 lutk, zdaj izpolnjujeva novo naročilo.

Manjše in večje lutke v belokranjskih ali slovenskih narodnih nošah prodajajo vse uglednejše prodajalne spominkov v Sloveniji, največjo izbiro pa imajo pri SUPERMARKETU v Ljubljani. Ondan smo bili v hiši, iz katere lutke potujejo v svet.

Na Belokranjski cesti v Črnomlju živi v svoji hiši 78-letna Angela Ahačič s svojo hčerko Angelco Kvas. Ne da bi jima bila sila, sta se odločili za izdelovanje lutk, pravzaprav iz posebnega veselja do lepih spominkov.

Kosi rdeče svile, zlatega traku in bele kotenine so bili na mizi, Kvasova mama pa je iz njih na šivalnem stroju urno ustvarjala stilna oblačila.

Zanimalo me je, kako lepa lutka nastane.

— Delava po fazah. En

dan režem blago, drugi dan šivam itd., dokler ni lutka oblečena s perilom od nog do glave s predpisanimi čipkastimi obrobnimi, zlatim pasom in vsem kar sodi k slovenski narodni noši.

Koliko zaslužka vam vrne enen dan?

— Lahko bi jih deset, če bi imela toliko naročil, — je povedala Kvasova mama. — V življenju sem veliko prestala in najbrž zaradi tega ne morem spati. Pred 11. uro zvečer ne grem v posteljo. Če ne bi imela dela, bi mi bilo dolgčas.

Koliko zaslužka vam vrže ena lutka?

— Z Angelco sva izračunali, da je najino delo pri vsaki lutki vredno okoli 5 Ndin.

Kako imate organizirano prodajo?

Izpod rok Angele Ahačič prihajajo v trgovine lepe lutke v narodnih nošah — spominki, ki s kičem nimajo nobene zveze.

Obisk pri znanem športniku

V Metliki smo na CBE 38 obiskali znanega športnika Slavka Rajmerja. Prosili smo ga, da bi nam kaj povedal iz svoje bogate športne kariere.

Rodil se je 1905. Prvič je nastopil v javnosti 1919 v Metliki. Telovadba mu je bila takrat nekakšen konjiček, delal pa je kot mizar. Med opravljanjem službe je s pridnostjo opravljal tudi težke izpite s področja telesne vzgoje v Metliki.

Eden izmed njegovih največjih nastopov v orodni telovadbi je bil 1923 v Novem mestu. Od 55 tekmovalcev je zasedel odlično 9. mesto. Na tekmovalstvu so sodelovali tudi Leon Štrukelj ter Novomeščana Kozina in Murn.

V Ljubljano je prišel 1931, kjer je služboval kot telovadni učitelj sokolske župe. Hkrati se je izpopolnjeval v Zagrebu pri telovadnem mojstru Macanoviću. Istega leta je v Beogradu na vseslovenskem prvenstvu nastopal skupaj z Leonom Štrukeljem.

ljem. To tekmovalstvo je bilo zadnje pred nastopom naše telovadne vrste

v Luksemburgu. Zaradi spora s trenerjem pa tovariš Rajmer na to tekmovalstvo ni odpotoval.

1939 je odšel na orožne vaje v Slavonko Požeško, 1941 pa je bil na fronti v Strumici. Od tam se je po težavnih potih vrnil v Metliko. Kmalu se je pri njem oglasil Janez Porenta, katerega so pozneje ubili kot talca v Gramozni jami. Slavka Rajmerja je pridobil za delovanje v OF. Od 1945-1948 je bil v Karlovcu s 13. proletarsko brigado. Tudi tam se je udeleževal na športnem področju.

Ob koncu pogovora smo ga vprašali, kaj misli o naših sedanjih telovadcih. Odgovor je imel takoj pripravljen: »Takšne telovadne vrste še nismo imeli. Prav vsi njeni člani so odlični športniki. Zelo rad pa bi še nekaj povedal: kadar gledam po televiziji našega Cerarja, se vedno tresem ob njegovem nastopu. Miro je res odličen športnik, samo preskromen je. Pred smrtjo pa imam še eno željo: rad bi se z Mirom rokoval ter izmenjal z njim nekaj besed.«

MIHA GOŠNIK

533 kaznovanih pri sodniku za prekrške

Prekrški občanov precej naraščajo, zlasti je zmeraj več kršilcev javnega reda in miru ter cestno-prometnih predpisov

Slavo Orlič, občinski sodnik za prekrške v Metliki, je lani izrekel 533 pravnomočnih kazni, medtem ko je obravnaval 664 zadev. Lani je število predlogov za kaznovanje precej naraslo, saj jih je bilo v letu 1966 samo 488.

Zoper javni red in mir se je lani pregrešilo 162 občanov. Največ je bilo preteptov in drznega vedenja, zato je sodnik za prekrške 14 kršiteljem odločil zoper javni red in mir izrekel zaporno kazen. Skupno so dobili 230 dni zapora.

Največji porast je bil lani dosežen pri kršitvi cestno-prometnih predpisov, verjetno zato, ker močno narašča število voznikov motornih vozil. Kaznovanih je bilo 159 občanov samo zato, ker so se z mopedi vozili brez izpi-

ta. Kršilcev drugih prometnih predpisov pa so imeli 104. Lani so odvzeli 9 vozniških dovoljenj zaradi vožnje na opazajo, da je med kršilci cestno-prometnih predpisov precej povratnikov, zato jim izreka ožrejšje kazni.

Mladolentni pred sodnikom za prekrške ne predstavljajo problema, saj je bilo lani kaznovanih le 18. Po priporočilu občinske skupščine bodo tudi v bodoče energično ukrepali in posegali po zapornih kaznih, kjer jih dovoljuje zakon, v primerih kršitve javnega reda in miru, če so storilci prekrškov povratniki.

Za zamudnike ni milosti

Lastnike motornih vozil s področja metliške občine so večkrat opozarjali, naj opravijo registracijo vozil. Za zamudnike so rok podaljšali celo do 25. januarja, zdaj pa za tiste, ki kljub vsemu niso izpolnili dolžnosti, ne bo več milosti. Neregistriranim vozilom bodo enostavno odvzeli evidenčne tablice.

Mladina »BETI« pripravlja igro

Učenke poklicne šole tovarne BETI v Metliki so začele pod vodstvom učiteljice slovenščine Dragice Nenadič študirati Borove »Raztrgance«. V moških vlogah bodo priskočili šolarjem na pomoč mladinci, ki so v rednem delovnem razmerju. Nekaj vaj so imeli že v šolskih učilnicah, nekaj pa na odru TVD Partizan. Uprizoritev je predvidena v marcu.

M. G.

Jutri ne zamudite predavanja

Znova opozarjamo na predavanje prof. inž. Ivana Klemenčiča o naših izseljencih v Kanadi in ZDA. Predavanje s skopiranimi slikami, ki bo v petek, 2. februarja v sejni sobi občinske skupščine, organizira Turistično društvo v Metliki. Naslednji večer bo prof. Klemenčič isto predavanje ponovil na Suhorju.

Gneča na zboru volivcev

V ponedeljek je bil ob 19.30 v metliški kino dvorani zbor volivcev za mesto Metlika in Berčice. Dvorana je bila nabito polna občanov, ki so razpravljali o urbanističnem programu občine in urbanističnem načrtu mesta, o gospodarskih in komunalnih zadevah ter o uvedbi krajevnega samoprispevka. Tudi na občnem zboru volivcev so se zanj izrekli, že prej pa je okoli 800 občanov od približno 1300 volivcev s podpisom potrdilo sprejetje samoprispevka. Redki so bili tisti, ki so odklonili podpis in denar za gradnjo gasilskega doma, pač pa so bile pri zbiranju podpisov težave z zaposlenimi, ki delajo v izmenah.

Odporni proti gripi

Medtem ko v Novem mestu divja gripa, čez Gorjance v Metliko do 24. januarja bolezen še ni prišla. Metličani so se doslej izkazali kot odporni, verjetno zato, ker je bilo precej občanov preventivno cepljenih.

Prav zares: banda huliganov

Metličani so že do grla siti razgrajanja med filmskimi predstavami in pravijo, da ne bodo hodili več v kino, če ne bodo odgovorni znali napraviti reda v dvorani. 24. januarja, pri predstavi ob 19.30, ko so predvajali film »Banda huliganov«, je skupina frkolinov in paglavcev spet razgrajala. Vpili so, se naglas smejali, žvižgali in se ogovarjali s takimi izrazi, da jih niti kosmato uho ne bi moglo prenesti. Do kdaj bodo mirni obiskovalci filmskih predstav še prišli? Prenašati domačo bando huliganov?

Program turizma v metliški občini

Regionalni program razvoja metliške občine na tapeti — Metličani se zavedajo, da turizem prinaša dobiček

Pretekli petek so zastopniki Dolenjske turistične zveze in Zavoda za izobraževanje in Zavoda za izobraževanje in Zavoda za izobraževanje v Metliki o regionalnem programu razvoja metliške občine. Zbrali so namreč številne klimatske, zemljepisne, zgodovinske, turistične in druge podatke, iz katerih naj bi programirali turizem v prihodnjih letih. Ta je na žalost v metliški občini v primeri z drugimi državami, pa tudi v primeri z razvitejšimi predeli Slovenije (Gorenjska, Koprsko) še prav v povojih, čeprav ima lepe možnosti za razvoj te panoge. Nekaj deset let ležiš v družbenem sektorju in niti dvajset zasebnih turističnih sob na območju občine so pač šele prvi koraki na poti v turizem. Res, da je Kolpa močno v kopalskem in ribolovnem pogledu zanimiva reka, vendar premnoge turiste moti neenotni ribolovni režim v naših in hrvaških ribiških družinah, pomanjkanje kampov in urejenih kopališč, predvsem pa slabe makadamske ceste v sosednji republiki, ki motoriziranim turistom branijo, da bi se odločili za tranzitno pot prek Metlike in nje-nega področja.

Vendar je na vse te pojave treba gledati optimistično, saj se stanje iz leta v leto izboljšuje. Po navedenem programu ima metliška občina dvajset krajev, ki so privlačni za tranzitni, izletni, stacionarni vinogradniški, lovski, ribiški in še kakšen turizem.

Tu se vrste kraji ob asfaltirani cesti od Jugorja do Gradca, pa vasi ob Kolpi od Božakovca do Podzemlja; nadalje vinogradniški predeli, kakršna sta Vinomer in Radovica. Ne manjka pa seveda vmes kulturnozgodovinskih in umetnostnih spomenikov (na primer Kučar in Rosalnica s Tremi farami).

V vse te kraje bo treba še veliko investirati, da omenimo samo napeljavno pitne vode, urejene cestne dostope, kampe in podobno. Potruditi se bo treba, da se bosta domači in tuji turist čim dalj zadržala v teh naseljih. Moramo se namreč zavedati, da se na področju turizma veliko lažje vključujemo v mednarodno delitev dela kot pa v industriji. Pravi, prizadevanje turizem prinaša dobiček, zato ni nikjer rečeno, da ne bi s primerno zavzetostjo tudi za metliško občino čez leta postal pomemben vir dohodkov.

Da bi bili v programiranju turizma doseženi čim boljše rezultati, bodo na prihodnji sestanek povabljeni tudi zastopniki projektivnega ateljeja v Ljubljani, ki izdelujejo dolgoročni perspektivni načrt razvoja metliške občine.

J. D.

OD BESED K DEJANJEM, IN TO TAKOJ

Metlika: s kulturo mislijo resno

Za tri vrste kulturno-prosvetnega dela so določili odgovorne ljudi — Točen delovni načrt za letošnje stalne prireditve, proslave in gostovanja — Posvet s kulturniki je bil res koristen!

Na posvetu s kulturno-prosvetnimi in družbeno-političnimi delavci, ki ga je v Metliki sklical podpredsednik občine Slavo Prevajšek, so se temeljito pogovorili o nadaljnjem delu na področju kulture in prosvete.

Bili so enotni v mišljenju, da je treba prekiniti z dosedanjim mrtvilo, zato so takoj določili odgovorne za bodočo kulturno dejavnost v okviru šolskega izobraževanja, za dejavnost v kulturno-prosvetnih društvih in za skupino, ki bo gostovala doma in v tujini.

Dogovorili so se, da bodo nekatere že znane metliške prireditve, kot so pusta, Igraj kolce, cvetlični teden itd., prirejali še naprej. Razen tega bodo bolj pripravljali proslave za državne praznike, letos pa nameravajo organizirati še posebno proslavo v čast 25-letnice ustanovitve XV. belokranjske brigade. Metličani, predvsem njihova folklorno-tamburaška skupina, se bodo udeleževali gostovanj po Dolenjski, vabijo pa jih tudi na Bled in v Italijo.

Za gostovanje drugje bodo osnovali večjo skupino folkloristov, tamburašev in pevcev, ki bo naštevala celovečeren samostojen spored. V načrtu imajo tudi obnoviti pevski zbor, za katerega po iščejo novega pevovodjo. Prav tako bi radi dobili režiserja, ki bi profesionalno ali honorarno prevzel vodstvo igralske skupine.

Na sestanku so ugotovili, da že zdaj dobro dela edino le metliška godba. Ima nekaj novih instrumentov in kar 25 resnih, mlajših novih članov. Delovni načrti so še obširnejši, a v celoti jih ne moremo navesti. Odgovorni za po-

samezne dejavnosti bodo v kratkem izračunali, koliko bi za delo potrebovali denarja, nakar bo materialno plat reševala občinska skupščina skupno s delovnimi organizacijami.

SPREHOD PO METLIKI

■ DRUŠTVO MOJSTROV, ki mu predseduje Darko Barbič (tajnik je Božidar Flajšman, blagajnik Silvo Mihelič) je 14. januarja imelo občni zbor. Društvo ima zadnja desetletja predvsem značaj pogrebne družbe in opravlja vse usluge pri pogrebi. Člani, ki so plačali pristopnino in določeno članarino, imajo brezplačen pogreb zase in najbližje svojce (ženo in otroke, dokler se ti ne poroče), medtem ko drugi plačajo usluge po sprejetih tarifah. Društvo šteje danes 111 članov.

■ FRED KRATKIM je tov. Karol Meržek iz urbanističnega zavoda Projektni atelje v Ljubljani na občinski skupščini tolmачil popravljeni in dopolnjeni urbanistični načrt mesta Metlike. Kot je znano, se je pričelo mesto zadnja leta naglo razvijati, tako da je bilo treba prejšnji načrt popraviti, obenem pa zajeti v program ves razvoj občine. Med drugim so bili okoli Kolpi določeni rekreacijski centri, kajti ta reka in njeni

pregovi postajajo vse važnejši za oddih delovnega človeka.

■ UPRAVNI ODBOR GASILSKEGA DRUŠTVA, ki mu je uspelo na široko razprsti in tudi uspešno izvesti akcijo za ponovno sprejetje občinskega samoprispevka, ki ga bodo letos porabili za zgraditev novega gasilskega doma, zdaj že razpravljajo o gradnji in svečani proslavi, ki bo drugo leto ob 100-letnici metliškega gasilskega društva. Tako bo to najstarejše društvo na Slovenskem leta 1969 organiziralo vrsto prireditev. Med drugim naj bi ponovili igro Ivana Drobničiča »Kako so v Metliki ustanovili požarno brambo« in izdelali kratko kroniko stoletnega razvoja in dela domačega gasilskega društva.

■ GOSPODJE SE SPRAŠUJEJO, kaj so v Metliki pomaranče iste ali celo slabše kvalitete za 75 din dražje kot v Ljubljani. Ali naj Metlika v ceni prednjači pred Ljubljano? Kaj res toliko stane prevoz?

Jasno: hočejo svoj zdravstveni dom

V Metliki in Črnomlju so se odločili za združitev obeh zdravstvenih domov v nov — Belokranjski zdravstveni dom — Komisija za združitev že dela, kolektiva pa bosta imela ponovno referendum

Najprej je treba povedati, da oba zdravstvena doma v Beli krajini ne izpolnjujeta pogojev za ustanovitev samostojnega zdravstvenega doma, kakršne predpisuje zakon o reorganizaciji zdravstvenih služb. Čeprav si posamezna področja v Sloveniji prizadevajo, da bi postala izjema, zakon še ni omajal. Kot je videti pa Belokranjski še vedno upajo na to.

Metlika in Črnomelj sta se odločila za svojo pot. Upati je le, da je dobro premišljeno in začetna od konca. Za združitev in ustanovitvo

samostojnega zdravstvenega doma pride namreč še verifikacijska komisija, ta pa ima precejšnje strokovne zahteve.

Trenutno razpolagamo le z naslednjimi podatki o reorganizaciji zdravstva v Beli krajini: na skupni seji svetov za zdravstvo občinske skupščine Metlike in Črnomlja so se odločili za samostojen belokranjski zdravstveni dom. Imenovali so tudi komisijo za reorganizacijo sedanjih zdravstvenih domov. Za predsednika komisije je bil izvoljen dr. Eugen Bienenfeld, člana pa sta dr.

Vlado Mušič in Franc Cimerman.

Komisija se je 17. januarja sestala v Črnomlju in sprejela nekaj sklepov za nadaljnje delo pri združevanju kolektivov in za ustanovitev novega zdravstvenega doma.

Na prvi seji je bila komisija mnenja, da je potrebno izvesti referendum o enakopravni združitvi zdravstvenih domov, razen tega pa so predlagali, naj bi z imenovanjem direktorja novega zdravstvenega doma se počakali.

metliški tednik

Zakaj je voda prepoceni?

Inž. Peter Ivanetič, odbornik občinske skupščine:

»Prepričan sem, da bomo morali kmalu seči v voje žepa, če bomo hoteli imeti v Novem mestu zadovoljivo preskrbo pitne vode. Stanje preobremenjenega, dotrajanega — kot pravimo — vodovoda me skrbi. Ob še večji obremenitvi cevovodov bi se lahko zgodilo, da bi nenadoma ostali brez vode. Tega trenutka pa ne želim dočakati.

Priprave za nov vodovod bi morali pospešiti, hkrati pa zbrati denar za izgradnjo. V programu je zapisano, da bi ta vodovod, ki bi imel zajetje na šentjernejškem polju in bi med drugim napajal tudi Novo mesto, stal milijardo Sdin. To ni malo denarja, in se sprašujem, če bomo gospodarsko dovolj močni, da ga bomo zbrali. Vem, da še nismo močni in da še dolgo ne bomo. Kje torej dobiti denar?

Že na skupščinski seji sem opozoril na ta problem. Ko sem o tem govoril, sem imel v mislih tole: če je vodovod na ekonomskem računu in če vemo, da niti ustrezno komunalno podjetje niti občina niti kdo drug ne bo imel toliko denarja, da bi jamčili za izgradnjo vodovoda, bi bilo edino pravico, da bi denar zbrali porabniki vode. Zbirati bi morali prireditelj, seveda namensko zbirati. Vodarina, ki jo zdaj plačujemo, namreč ne bo dala niti približno tistega, kar porabniki lahko plačajo. Vodo bi morali podražiti. Naposled tudi ne vidim razloga, zakaj ne bi znanega dela za nov vodovod prispevali porabniki!

Priporočilo skupščine

Delovne organizacije v novomeški občini so dobile te dni pismo s priporočilom občinske skupščine, naj prispevajo del sredstev iz skladov skupne porabe za poživitev kulturne dejavnosti v občini. Za priporočilo se je občinska skupščina odločila na decembrski seji in že takrat sklenila, da se bodo sredstva za kulturno dejavnost poslej zbirala na tekočem računu občinskega sveta ZKPO v Novem mestu.

Lani 89 črnih gradenj

Po podatkih inšpekcijske službe je lani v novomeški občini zidalo hiše 246 zasebnikov, od tega 89 takih, ki niso imeli gradbenega dovoljenja. Leto prej je zidalo hiše 222 zasebnikov, med katerimi jih 82 ni imelo gradbenega dovoljenja. Črne gradnje v novomeški občini so se v zadnjih letih precej pomnožile. Podatki ne upoštevajo adaptacij stanovanj, dozidav, nadzidav, postavljanja gospodarskih poslopij, garaž, vikendov in drugih del. Zanimivo je, da je bilo lani na področju zasebnih gradenj porabljenega skoraj toliko denarja kot za zidavo družbenih stanovanj.

V Žužemberku ena osnovna organizacija Stiri osnovne organizacije Zveze komunistov v Suhi krajini so se nedavno združile v enotno osnovno organizacijo ZK Žužemberk. V Hinjah in na Dvoru imajo zdaj oddelka ZK, v Žužemberškem ISKRINEM obratu pa aktiv komunistov. Na ustanovni konferenci so komunisti sprejeli program letošnjega dela.

M. S.

Za enotno občinsko organizacijo ZK

Komisije, ki delujejo pri občinski konferenci in pri občinskem komiteju ZK, so širok organ, ki predstavlja novo metodo dela v ZK — Njihovi programi zato ne gre pojmovati preozko, saj so to programi za delovanje vseh komunistov v občini

Zveza komunistov v občini se mora z reorganizacijo spremeniti v enotno občinsko organizacijo Zveze komunistov, povezano z enotnostjo misli in akcije. Nove, precej večje krajevne organizacije ZK v novomeški občini ter pet organizacij ZK v delovnih organizacijah so precej spremenile dosedanje organizacijske oblike v Zvezi komunistov. Ob tem je treba iskati nove metode dela ZK, saj želimo doseči, da bi se ZK uveljavila kot subjektivni činitelj med množicami ter kot glavni pobudnik in nosilec najnaprednejših idej. Ena izmed takšnih novih metod dela so komisije: tako komisije občinske konference ZK, kot tudi komisije komiteja. Komisije ustanavljamo z namenom, da bi oživile delo članov Zveze komunistov na vseh področjih.

Občinska konferenca ZK je sorazmerno številni organ in se sestaja vsak mesec. Občinski komitej je po reorganizaciji izgubil mnoge dosedanje pristojnosti, ki so prenesene na konferenco, in je postal izvršni organ, ki uresničuje sklepe in stališča konference.

Nove krajevne organizacije ZK in organizacije ZK v delovnih organizacijah so po številu članov precej večje, saj je zdaj v novomeški občini namesto prejšnjih 76 osnovnih organizacij vsega le 26 organizacij ZK: 21 krajevnih in 5 v večjih podjetjih. Nove, večje organizacije ZK bodo povečale vpliv ZK v občini, razen tega bo manjše število organizacij pripomoglo k preraščanju Zveze komunistov v eno samo občinsko organizacijo, ki jo sestavljajo vsi komunisti. To veliko organizacijo pa mora povezovati enotnost misli in akcije.

Komisije občinske konference ZK in komiteja so ob tem zelo važni organi. V času medasedanj konference oživljajo in povezujejo delo organizacij ter hkrati posredujejo komiteju in konferenci sliko o stanju v ZK v občini.

Po sklepu občinske konference imamo v novomeški organizaciji ZK 7 komisij: eno za družbenoekonomsko odnose, eno za organizacijo in razvoj, eno za družbeno-politične probleme ter eno za delovanje komunistov na kulturnem

in prosvetnem področju. Razen naštetih komisij delujeta pri konferenci še dve: kontrolna komisija in revizijska

V slaščičarni večja izbira

Kolektiv Slaščičarne na Glavnem trgu v Novem mestu se je pred nedavnim priključil Solskemu centru za gostinstvo. Priključitev k ustanovi, ki si je v dokaj kratkem času pridobila dobro ime, se bo poznala v njihovem delovanju. Tako nameravajo že prve dni februarja pripraviti nekoliko širši izbor zahtevnih jedi, kot so razni pudingi, palačinke in marsikaj drugega, kar bo gotovo razveselilo tiste, ki so takšnih reči v našem mestu pogrešali.

Spet zdravnik po želji?

25. januarja je izvršni odbor pri skupščini zdravstvenega zavarovanja v Novem mestu sprejel osnutek novega pravilnika o zdravstvenem varstvu zaposlenih občanov. Osnutek daje zavarovancem možnost, da si zdravnika in zdravstveni dom izberejo po svoji želji, določa pa, kakšne bi bile zavarovanceve obveznosti, če bi iskali varstvo v dražjih zdravstvenih ustanovah, kot so na novomeškem območju. Veljavni pravilnik ni priznaval proste izbire zdravnika in zdravstvenih zavodov. Osnutek novega pravilnika je že v javni razpravi pri zdravstveni službi, občinskih skupščinah, občinskih sindikalnih svetih in večjih delovnih organizacijah.

komisija, pri komiteju pa kadrovska komisija.

Tokrat ne bomo opisovali programa dela komisij, poudarili bi radi le tole: komisije bodo delovale s članstvom ZK na vseh področjih. Predstavljajo novo metodo dela ZK v občini in zato njihovih programov ne smemo pojmovati ozko, kot programe za delo tistih komunistov, ki so člani komisij, ali pa mogoče kot program komiteja. Programi dela komisij so veliko več: so program, po katerem se bo odvijalo celotno delovanje komunistov v občini. Gre torej za delovni program občinske organizacije ZK.

vem delovanju. Tako nameravajo že prve dni februarja pripraviti nekoliko širši izbor zahtevnih jedi, kot so razni pudingi, palačinke in marsikaj drugega, kar bo gotovo razveselilo tiste, ki so takšnih reči v našem mestu pogrešali.

V postrežbo se bodo vključili tudi gojenci šole, ki bodo ob istočasnem praktičnem delu skušali nuditi obiskovalcem kvalitetne in hitre usluge.

Bomo videli, ali nas bodo slaščičarji resnično presenetili.

Naloge trgovine in novi odloki

Prva dva odloka o novi urbanistični dokumentaciji

Poročali smo že, da je občinska skupščina v Novem mestu 28. decembra sprejela priporočila glede razvoja trgovine. Odborniki so v razpravi predvsem poudarjali, da mora trgovina delovni čas v prodajalnah prilagoditi prostemu času zaposlenih občanov. Ko so se kar ugodno ocenili dosedanja prizadevanja trgovine, so pripomnili, da se bo treba poslej na podeželju posvetiti razvoju, v mestu pa predvsem specializaciji trgovine.

V obširnejši razpravi o lovstvu in ribištvu so poudarjali, da je potrebno zagoto-

viti tema panogama, da bosta uspešneje pospeševali lovski oziroma ribiški turizem.

S posebnim odlokom je skupščina določila način začasnega financiranja proračunskih potreb občine v prvem tromesečju leta 1968. Odlok pravi, da se sme v tem času porabiti vsota, ki ne bo večja od četrtine lanskih proračunskih dohodkov.

Sprejeta sta bila tudi odloka, ki ju je predlagalo Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij.

Prvi določa naselja in območja, za katera je potrebno napraviti urbanistične in zidalne načrte ali urbanistični red, drugi pa naselja in območja, ki jih bo potrebno urejati z urbanističnim redom.

S štirimi odloki je skupščina sprejela spremembe in dopolnitve v občinskem statutu, družbeni pomoči borcem NOV, izdatkih za potne in druge stroške svojih upravnih organov, odbornikov, članov svetov in komisij ter drugih skupščinskih organov.

Skupščina je potrdila investicijski program VODOVO-DA za leti 1968 in 1969, dala soglasje k sklepom o ustanovitvi zdravstvenega doma v Novem mestu in soglasje k stopnjam dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje.

Novo vodstvo pri ribičih

Ribiči iz RD Novo mesto so na letnem občnem zboru 14. januarja izvolili tudi novi upravni odbor.

Ce želimo oceniti dejavnost ribiške organizacije v preteklem letu, ne morem mimo dejstva, da je organizacija kot celota napravila precejšen korak naprej. Solidno gospodarjenje in urejeno poslovanje sta vzbudila pri ribičih zaupanje v organizacijo, ki ima vse možnosti za še hitrejši napredek.

Na zadnji seji odbora so ribiči izvolili novo vodstvo. Predsednik je FRANCI FURLAN, podpredsednik FRANC KOTNIK, tajnik BRANE SUHY, gospodar dr. IVO PODERGAJS in blagajnik SLAVKO TESAR.

Mislim, da se bodo ribiči strinjali z menoj, ko trdim, da je prejšnji odbor napravil veliko dobrega za razvoj ribištva in mu gre javna zahvala.

Sd

Nov poskus z naselitvijo Ciganov

Občinska skupščina v Novem mestu podprla koristne predloge komisije za reševanje ciganskega vprašanja — Cigani domači obrtniki?

Ker pri dosedanjem reševanju ciganskega vprašanja niso zalegli niti mili niti ostri ukrepi, je komisija za to vprašanje predlagala občinski skupščini nov poskus: vse v novomeški občini živeče Cigane bi za stalno naselili v okolici Novega mesta, šentjerneja in Žužemberka, jim dali pitno vodo, javno razsvetljavo in sanitarije ter poskrbeli, da bi se otroci šolali, za delo sposobni pa zaposlili. Preselitev ne bo zadela tistih ciganskih družin, ki že bivajo v zaprtih prostorih.

V razpravi na seji občinske skupščine 8. decembra so predvsem poudarjali, da bi s stalno naselitvijo ciganskih družin onemogočili Ciganom še nadalje živeti nenadzorovano, da bi po mili volji kradli in sploh kršili zakone, od-

loke in druge uredbe, ki jih morajo spoštovati, upoštevati in se jim podrejati vsi drugi občani.

Stalna naselitev pa bi, kot so menili odborniki, omogočila tudi izvajanje ene najpomembnejših družbenih za-

htev: da morajo vsi šoloobvezni otroci hoditi v šolo. Podprli so predlog komisije, da bi za takó naseljene Cigane odprli posebne oddelke osnovnih šol, pouk v njih pa bi bil podoben pouku v posebnih šolah. Če za te oddelke ne bi našli primernih obstoječih prostorov, bi bilo treba zgraditi nove.

Nadalje so bili na seji občinske skupščine mnenja, da bi bilo treba stalno naseljenim Ciganom zagotoviti družinske dohodke. Omenili so več načinov, da bi imele ciganske družine od časa živeti. Stalna zaposlitev za delo sposobnih Ciganov je najpomembnejši način. Prizadevati si bo treba, da bo poslej več Ciganov delalo v podjetjih, predvsem v panogah, ki lahko porabijo tudi ne kvalificirane delavce. Cigani bi lahko pripravljali gramoz v kamnolomih in opravljali druga dela kot v časih stare Jugoslavije. Odborniki so pritrili tudi predlogu, da bi dovolili Ciganom v naseljih, kjer bodo živeli, opravljati domačo obrt. Znano je, da Ciganom »leži« predvsem kovaška dejavnost, kovačev pa dandanes manjka.

Za uresničitev predlaganega bo potrebno zagotoviti sredstva. Predračun za izvedbo vseh nalog v zvezi z reševanjem ciganskega vprašanja bo pripravila ustrezna komisija.

Pravice za 7.595.000 Ndin?

Izvršni odbor skupščine zdravstvenega zavarovanja kmetov je pripravil na podlagi novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov predlog za splošen akt, po katerem bodo kmečkimi zavarovancem priznane pravice do zdravstvenega zavarovanja in določene obveznosti do sklada.

V tork, 30. januarja, je predlog sprejela tudi skupščina. Iz gradiva je razvidno, da bi bilo potrebno za pravico kmečkih zavarovancev zagotoviti 7.595.000 N din. Do 18. februarja bo javna razprava o predlogu izvršnega odbora.

Predsedniki in tajniki občinskih konferenc SZDL so 24. januarja na posvetu v

Novem mestu menili, da bi morale biti pravice kmečkih zavarovancev vsaj take kot lani, da pa bo treba proučiti, ali bodo kmetje te pravice lahko tudi plačali. Udeleženci posveta so se pogovarjali tudi o izločitvi polovice članov skupščine zdravstvenega zavarovanja kmetov.

Vasem bo ostalo največ

V KS Mali Slatnik bodo v dveh letih zbrali 41.633 Ndin krajevnega samopriskevka — Občani soglašali z načinom delitve samopriskevka

V krajevni skupnosti Mali Slatnik so občani na nedavnih zborih, ki so bili po vseh vaseh in posebej v zaselku Blatniki, sprejeli sklep o uvedbi samopriskevka in delovni načrt za dve leti ter način delitve denarja za skupne potrebe in potrebe posameznih vasi.

Računajo, da bodo v dveh letih zbrali 41.633 Ndin krajevnega samopriskevka. Vasem bo ostalo 24.972 Ndin ali 60 odstotkov, za skupne potrebe pa bo pozabljeno 16.663 Ndin ali 40 odstotkov. Na Potovem vrhu so predlagali, naj bi jim ostalo malo več denarja za popravilo poti.

Z delom samopriskevka za skupne potrebe bodo uredili gramoznico, pokopališča v Smolenji vasi, na Velikem Slatniku in na Potovem vrhu in pomagali gasilskim društvom v Smolenji vasi in na Potovem vrhu oziroma Velikem Slatniku.

Za kulturno dejavnost bodo predvidoma dali iz skupnih sredstev 7200 Ndin. Menijo, da bodo s tem lahko priredili nekaj zdravstvenih, kmetijskih in drugih predavanj, organizirali proslave, podprli prosvetna društva itd.

V vaseh bodo z denarjem, ki jim bo ostal (60 odst.), po-

pravili poti, napajališča, perišča in očistili ter uredili nekaj studencev.

Jože Rajk iz Gabrja: »Sem šofer pri IMV in odpeljem vsak dan z avtobusom 70 delavcev v Novo mesto. Na tej progi opravi osem voženj. Razen tega odpeljem vsak dan iz Gabrja 30 otrok v Brusnice in jih spet pripeljem. Avtobus vozim že šesto leto. Po cesti, kakršno imamo, je še z osebnim avtom težko priti v Gabrje. Za avtobuse in druga večja motorna vozila pa je težko. Dvoje takih vozil se ne more srečati. Res je zadnji čas, da bi to cesto razširili!«

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: dr. Lavo Morela, Alojz Sašek, Matiji Grandžij in Dra. Dolinar, člani kolektiva Splošne bolnice Novo mesto; Martin Plantan, Miha Irt in Ivan Jakše, člani kolektiva Novotek, Novo mesto; Betka Kuplenik, Pepca Badovinac, Milan Bevc, Drago Brezovar, Franc Kramaršič, Franc Senčar, Alojz Novak, Ljubica Hamin in Srečko Daničič, člani kolektiva Krka, tovarna zdravil, Novo mesto; Alojz Avbar, član kolektiva Dolenjskih Toplic; Boris Rajk, član kolektiva Novoles, Straža; Franc Primc, delavec iz Gojne vasi; Franc Zupancič, Janez Senica, Karel Pezdirec, Franc Cesar, Karel Kmet, Nevenka Avguštin in Franc Kren, člani kolektiva Bor, Dolenjske Toplice; Stefan Hiliš in Jože Dragan, člani kolektiva Pionir, Novo mesto; Jože Juršič, kmet z Dolše; Martin Rukše, upokojenec iz Brusnice; Pavla Bradač, gospodinja iz Soteske; Marija Bradač, gospodinja iz Dolnjega Polja; Anica Mugerli, gospodinja iz Semice; Marija Umek, članica kolektiva Kmetijska šola Grm.

Malo krvodajalcev

Pred kratkim je bila v Dolenjskih Toplicah prostovoljna oddaja krvi. Kri je dala malo krvodajalcev. Kaže, da je slaba obveščenost kriva, da ni bila oddaja krvi boljša. D. G.

1.156 izobraževalnih ur

Novomeški zavod za izobraževanje kadrov je organiziral lani 17 seminarjev in tečajev za potrebe delovnih organizacij, 14 seminarjev s področja družbenoekonomskega izobraževanja, tri seminarje pa za organe upravljanja. Za podelitve je zavod pripravil 28 poljudnoznanstvenih predavanj. Tečaj, seminarji in predavanja so trajali 1165 ur. Seminarjev za organe upravljanja se je udeležilo 58, poljudnoznanstvenih predavanj pa 1367 ljudi.

Julija Primic in njen rod

V Dolenjski galeriji v Novem mestu bodo v torek, 6. februarja, odprli razstavo Julija Primic in njen rod. Razstavo je Dolenjski galeriji posredoval Prešernov spominski muzej iz Kranja, odprl pa jo bo njegov upravnik tov. Zorec. Otvoritev razstave bo povezana s kulturnim programom.

Vabimo vas, da se udeležite otvoritve zanimive razstave, posvečene Prešernu in slovenskemu kulturnemu prazniku. Otvoritev bo ob 18. uri.

Voznik avtobusa pojasnjuje

Na sestavek »Ponoči nagnal otroke iz avtobusa na mraz«, ki ga je podpisal H. T., bi dal rad nekaj pojasnil. Opisani dogodek je bil, žal, resničen, povedal pa bi, kako se je zgodil.

Solarji, ki sem jih vozil tisti teden, so bili zelo nemirni in opozoril sploh niso hoteli slišati. Res je, da niso bili vsi taki, zlasti ne vsi tisti, ki so se peljali v spremstvu delu avtobusa. Solarji v zadnjem delu avtobusa pa so razgrajali, trgali lesenitno

Žužemberk: ŠSD lepo obeta

Lanskega septembra ustanovljeno šolsko športno društvo v Žužemberku lepo dela, člani pa imajo večkrat na teden vaje v telovadnem domu. Pred zimo so ob sodelovanju šolskega vodstva in pomoči ISKRINEGA obrata uredili toplo izolacijo nad telovadno dvorano. S telovadnim domom je dobila šola tudi nekaj sredstev in je že poskrbela za ureditev telovadnice. Med zimskimi počitnicami bodo organizirali smučarski tečaj v Žužemberku.

28 šolarjev na smučeh

Solsko športno društvo v Žužemberku je organiziralo enotedenski smučarski tečaj za šolsko in predšolsko mladino. Obiskovalo ga je 28 otrok. Ob koncu so imeli tečajniki smučarko.tekmovanje. M. S.

Cenjenim strankam sporočam, da imam na zalogi razne

KAMGARNE IN DIOLENE

za moške in ženske obleke ter kostime.

Priporočam se za naročila, ki jih izvršim v najkrajšem času po zmernih cenah.

MATIJA KREN, krojaštvo, Dilančeva 11, Novo mesto

CEPRAV SE JE ZIMA MENDA ŽE PREVESILA, prodajalci na novomeškem trgu še vedno vneta ponujajo toplo zimsko obutev in obleko. Med drugimi tudi tale na naši sliki, ki zagotavlja, da je roba tako dobra, da jo boste lahko nosili vse življenje. — (Foto: M. Dimitrič, tretja nagrada za »Fotografijo tedna«)

Te dni bo krožila anketa

V 31 novomeških delovnih organizacijah bodo te dni izvedli anketo ob prehodu na nov delovni čas. Anketa bodo okoli 10 odstotkov zaposlenih. Prejšnji četrtek so predstavniki teh delovnih organizacij pokazali anketni list, ki ga je pripravila analitiška skupina pri občinskih političnih organizacijah v Novem mestu. Anketa je obsežna in bo posegla na vsa tista področja zaposlenih, ki jih

v delovnih organizacijah v pripravi na nov delovni čas. Anketa bodo morali odgovoriti na vprašanja, kakšne so njihove življenjske navade, kje se hranijo, kdo jim varuje otroke, koliko zaslužijo, kako porabijo prosti čas, kaj si obetajo od novega delovnega leta in podobno. Analitiška skupina bo anketo obdelala in pripravila analizo, iz katere bo razvidno, kakšno je razpoloženje zaposlenih in kakšne so možnosti ob prehodu na nov delovni čas.

Peskopop se izplača

Lanskega marca je žužemberška krajevna skupnost prevzela v upravljanje peskopop v Poljanah. V desetih mesecih je krajevna skupnost od peska dobila precej denarja, da je reševala komunalne zadeve, pomagala socialno ogroženim, nekaj pa je šlo za investicije v peskopop. Čeprav se cene pesku niso spremenile, je dal peskopop lani večji dohodek kot predlanskim. M. S.

Novomeška kronika

■ SKLAD ZA ZIDANJE nove osnovne šole v Novem mestu se je do ponedeljka, 29. januarja, povečal na 65.245.042 Sdin. Po priporočilih občinske skupščine je nakazalo Cestno podjetje 573.802, SDK 600.000 in Opekarna Zalog 50.000 Sdin.

■ ZARADI OBNOVITVENIH del v MODI na Glavnem trgu so prodajalno prejšnji teden časno preselili v MERCATORJEVO trgovino s pohištvo in opremo pri Kettejevem vodnjaku.

■ SANKE SO SE RAZBILE 10-letni Vesni Damjanovič in 16-letni Mileni Flajšman, ki sta se 24. januarja popoldne med sankanjem Nad mlino zaleteli v osebnih avto Franca Kumarja iz Bršlina, pa se ni nič zgodilo. Pri trčenju je Kumarjevo vozilo izgubilo nekaj laka. Skoda so ocenili na 150 Ndin.

■ GALANTERJSKA REVŠČINA kupcem res že preseda. Medtem ko v celih vrstah ljubljanskih trgovin ponujajo gumbje, svile in zametaste trakove, našitke vseh barv in kovosti, v Novem mestu tega ni. Najbolj revna je zaloga gumbov, kar dobro vedo šivilje, saj strankam zmeraj svetujejo, naj gumbje dobe iz Ljubljane. Kaj res ni mogoče prodajati galanterijskega blaga v takem središču, kot je Novo mesto malo bolj organizirati?

■ S PESTJO SO ŽUGALI pešci za voznikom sivga fička, ko jih je v ponedeljek popoldne na kanalskem mostu nesramno poskrpilo z umazano vodo, ki se tam zadržuje ob dvignjenih pločnikih. Avtomobilist se je pripeljal na most iz Kundlje in vozil tik ob pločniku, čeprav je bila cesta prosta do Glavnega trga. Med vozniki so, žal, še vedno taki, ki se preveč samopasno in brezbržno vedejo do čisto nemočnih sodržavljanov na

Dvodnevni seminar

22. in 23. januarja je bil v Dolenjskih Toplicah v zdraviliškem domu seminar sindikata Zveze delavskih univerz iz Ljubljane. Udeležilo se ga je 32 predstavnikov delavskih univerz iz vseh krajev Slovenije. Udeleženci so si ogledali potem krajevno muzejsko zbirko.

232 ljudi na jezikovnih tečajih

Jezikovne tečaje, ki jih je organiziral novomeški zavod za izobraževanje, je lani obiskovalo 232 ljudi. Bilo je 7 angleških, 8 nemških in en italijanski tečaj. Tečaji so trajali 1244 ur. Letos namerava zavod organizirati tečaje tujih jezikov tudi v Beli krajini.

Drugi blok pod streho

Pred kratkim so v Žužemberku pokrili že drugi ISKRIN stanovanjski blok. Ta bo vseljiv že letos. Pred letom so se vselili stanovalci v prvi ISKRIN blok. M. S.

Italijanski komandant strmi v Černeta, ki mu zastaja dih.

»Ti si mizar?« ga vpraša čez čas Italijan. »Ti bi moral biti ustreljen, če pa mi narediš omarico, ne boš.« »Seveda bom,« vzkligne Mrščan od veselja. Za rešitev glave bi rad napravil pohištva za celo palačo, ne samo skromno omarico. Komandant mu je nasul v dlan še pest cigaret.

Italijanski poveljnik je prišel v Zamaško šele zadnji čas, po 22. avgustu, ko je prejšnji padel v bitki s partizani. Sam je o sebi nekoč dejal, da je v Italiji duhovnik, tu mora pa ljudi na smrt obsojati. No, kljub temu, da so imeli za komandanta duhovnika, niso zagrešili Italijani v Zamaškem nič manj ropov, umorov in drugih hudodelstev, kot so jih po drugih krajih.

Iz nemške postojanke na bližnjem Križaju, ki spada pod Zamaško in je od šole oddaljen nekaj sto metrov, je prišel po cesti Nemec. Za šolskim zidom zagleda begunca Tomažina s Colnišč.

»Kaj pa vi tukaj delate?« se začudi kmetu, ki ga je dobro poznal. Saj je v patroljah ob meji moral dostikrat mimo njegovega doma. Jetnik je nemo skomignil z rameni. Nemec je stopil v šolo in Italijanom ukazal, naj Tomažina izpuste.

Gruča pred šolo se je vedno bolj vznemirjala in nestrpo čakala, kaj se bo zgodilo. Skozi vrata pride oddelek vojakov s puškami v rokah. Za njimi se prikaže sedem kmetov, navezanih na vrvi. Zada je prihajal drug oddelek Italijanov z dvema Nemcema. Zunaj so se vojaki razvrstili jetnikom ob straneh.

Na vrvi so bili sami oženjeni gospodarji, tisti, ki jih je Zamaščan zaprl v bunker pred šolo. Bila sta priljubljeni Virant in komaj oženjeni Franc Banič iz Dobrave, nesrečni Franc Povšič s sosedom Divjakom in dninarjem Janževcem iz Čučje mlake, begunec Levičar iz vaških krajev in pa bogati gruntar Fakin s Cistega brega. Komaj so se vlekli na vrvi, vsi stepeni in do smrti izmučeni. Mladi Božič je globoko povešal ramo, ki so mu je zdrobili. V šoli so vsi zaman prosili: »Kaj smo storili? Če smo česa krivi, zaprite nas, sodite nas!«

Italijani so jih s kopiti pušk suvali v hrbet in kričali, naj vzklikajo v pozdrav Italiji in dvigajo roke po fašistično. Jetniki so bili kakor gluhi. Šli so nemi, upognjeni in brezčutni, kakor da jih nič na svetu več ne zanima. Vojak je s puško udaril Božiču roko navzgor. Ljudje so videli, kako mu je mrtva območila. Bila je zlomljena.

Na cesti je s svojim izbranim oddelkom domačinov v pozoru stal Zamaščan v italijanski uniformi, vsi drugi z lopatami in v kmečkih oblekah.

Povšičeva je naglo z očmi poiskala moža. Zastal ji je dih. Kam se bodo obrnili? Po cesti proti Kostanjevici? Potem bo vse dobro. Zavili pa so v drugo stran, proti Dobrovi. Zamaščan je glasno poveljeval in s svojim oddelkom pogrebcev krenil za sprevedom.

Zene in otroci so zagnali jok in vpitje. Levičar je zaklical Černetu, naj mu pozdravi ženo. Povšičevi se je iz grla iztrgal krik:

»France, kam greš?« Izdajalska roka ji je zamašila usta in jo podrla v cestni jarek.

Obsojence so gnali kakih petdeset korakov po cesti in nato zavili z njimi na desno, v gozd. Dober lučaj od ceste so jih za Dolmovačevim, po domače Martinkovim vrtom postrelili. S salvo pušk so po temnem, močvirnem pragozdu odmevali presunljivi krik.

»Marija, pomagaj! Nedožni smo! Pomagajte! Na cesti so kamnele vdove in sirote, ki so pravkar izgubile može in očete.

Strelci so se takoj vrnili še po štiri neoženjene fante, ki jih je bil Zamaščan zaprl v bunker zadaj za šolo. Z žico so trdno zvezali oba brata Božiča in Antona Baniča iz Dobrove ter nedoraslega bosonoga Jožeta Jordana iz Koprivnika. Na krakovske gozdove je padel prvi mrak, ko so v gozdni samoti ugasnila pod salvo krogel še štiri mlada življenja.

Stari Jože Jarkovič s Cistega brega je pozneje dejal: »Streljali so jih v hrbet čisto od blizu. Smrt je bila hitra, brez besed. Samo tesar Janževac iz Čučje mlake je dvignil pest, preden so ga krogel pokosile.«

Kaj pa kriki, ki so jih slišali na cesti? Jarkoviču ni mogoče verjeti, saj je bil legist, čeprav ne zvest in dober.

Janez Rabzelj s Cistega brega, ki je bil v Zamaškem novem oddelku z lopatami, je ljudem povedal, da so žrtve streljali trije Italijani, Nemca in Zamaščanovi ljudje pa gledali. Na tleh so jim streljali še v glavo.

Po Mršči vasi, Čučji mlaki in Dobrovi so se širile drugačne govorice. Da so oba konca vrvi, na kateri so obsojence vodili, privezali med dve drevesi. Ko so jo po streljanju prerezali, je tesar Janževac še živ klečnil v jamo. »Kaj me boš kar živega zagrebel?« je z grozo kričnil, ko je pred seboj zagledal sošolca Janeza Martiniča z lopato, tistega, ki je šel Italijanom za Povšičev denar po vino. Drugi menijo, da je slabo zadeti tesar dejal le svojemu svaku Francu Kirarju s Hrvaškega broda: »In ravno ti me boš pokopal?«

Govore, da je dobrovski Franc Banič umirajoč pomolil svojemu grobarju Antonu Rabzelju s Hrvaškega broda roko in ga prosil, naj ga ne pozabi.

Na spominski plošči, vzidani na šoli v Zamaškem, sta imeni Povšič in Janževac popačeni v Pavšič in Janžević. Napadni sta navedbi, da je Janez Fakin iz Zamaškega (prav: Cisti breg) in Vinko Levičar z Rake (prav: Selo pri Raki). Pravi datum ustrelitve je 15. september 1942, ne 11. september 1942.

Koprivšek zmagal na Mirni

Prizadevanja smučarskih delavcev na Mirni so končno bila kronana z uspehom. Velika bojazen, da bodo ostali brez »belega elementa«, se na srečo ni uresničila. Ze veliko truda in s precejšnjo mero prizadevanja je Mirenčanom uspelo organizirati svoje tradicionalno tekmovanje, ki je eno največjih tovrstnih na Dolenjskem.

Udeležba je bila kljub odpovedi nekaterih znanih smučarskih imen dobra. 44 tekmovalcev iz desetih klubov se je potegovalo za najboljša mesta. Med člani je po pričakovanju bil najboljši Koprivšek (Enotnost-Ljubljana) pred Dodo (Jesenice). Zmagovalcu, ki je nedvomno najboljši tekmovalac, ni uspelo preseči rekorda skakalnice, ki je 38,5 m.

Ob skakalnici se je zbralo blizu 1000 gledalcev, ki so uživali v lepoti skokov zlasti nekaterih tekmovalcev.

Organizacija tekmovanja, ki so jo speljali člani domačega Partizana s pomočjo pokrovitelja Danc z Mirne, je bila zelo dobra. O sami skakalnici se je pohvalno izrazil tudi zmagovalec pri članih Koprivšek. Omenil je, da je skakalnica odlična in da je pripravna zlasti za mlajše hrabre mladence, ki se želijo uveljaviti v tem sportu. Edino pripombo je imel na rovaš prekratke odskočne mize, ki so bodo marljivji Mirenčani gotovo podaljšali.

Rezultati tekmovanja: Člani: 1. Koprivšek (Enotnost) 198,1 (35,5, 36,5); 2. Dodo (Jesenice) 185,7 (35,5, 35,7).

34). Starejši mladinci: 1. Bogataj (Triglav) 121,3 (25,5, 26); 2. Gladek (Crnomelj) 112,8 (26, 25,5). Mlajši mladinci: 1. Konec (Triglav) 130,2 (27,5, 28,5); 2. Ješe (Triglav) 121,9 (26,5, 27). Starejši pionirji: 1. Kolenc (Mirna) 136,8 (28,5, 28,5); 2. Režberger (Log) 114,1 (25,5, 25). Mlajši pionirji: 1. Turk (Log) 128,2 (26,5, 27); 2. Tršar (Log) 97,4 (23, 20,5).

Občinsko smučarsko prvenstvo

V Crmošnjicah je bilo občinsko smučarsko prvenstvo pionirjev in mladincev. Tekmovanje, ki bi moralo biti v nedeljo, so zaradi objektivnih zadržkov organizatorji predstavili na ponedeljek.

Udeležba na občinskem tekmovanju je bila solidna. Mladi smučarji so pokazali precejšnjo mero znanja in hrabrosti. Zlasti nekateri tekmovalci so pokazali kvalitete, ki obeta, da se bodo razvili v dobre tekmovalce.

Rezultati tekmovanja: Mlajši pionirji: 1. V. Turk (Crmošnjice) 29,4; 2. Marjan Sonec (Katja Rupena) 31,3; 3. M. Suln (K. Rupena) 46,0. Starejši pionirji: 1. Z. Janez (Rog) 29,8; 2. R. Svent (K. R.) 30,0; 3. S. Thorjevski (K. R.) 38,0. Mlajši mladinci: R. Kušar (Rog) 34,6; 2. M. Svent (Rog) 39,9; 3. A. Bukovec (Rog) 46,2. Mladinke: Duška Kemaric; pionirke: Vesna Saje.

Mladi tečajniki z osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu poskušajo prve korake na snegu. Tečaj, ki ga organizirali v Severni dolini nad pokopališčem v Ločni, je marsikateremu pionirju in pionirki odkril lepote smučarje. (Foto: S. Dokl, druga nagrada za »Fotografijo tedna«)

Belo veselje naših najmlajših

Za smučarski tečaj na novomeški osemletki je bilo izredno zanimanje — V Severni dolini nad novomeškim pokopališčem je bil vsak dan vrvež

SSD novomeške osemletke je tu di med vaditelji izvedli anketo o nadaljevalni smučarski tečaj. Poleg učiteljev telesne kulture so naprosili še nekatere dijake gimnazije, da so jim priskrbeli na pomoč. V petek dopoldne je bilo na tečaju še posebno živo, ker so se vsi pripravljali na sobotno tekmovanje. Pogled na smučišče je bil zares prekrasen. Pred nami so dekleta vadiła pluzni zavoj, na malo bolj strmem pobočju so fantje utrjevali slalom, skoraj na ravni pa so najmlajši vozili smuk.

Smučarski tečaji v Kočevju

Osnovna šola v Kočevju je o zimskih počitnicah organizirala več smučarskih tečajev za pionirje in pionirke. Skupno je v začetniškem in nadaljevalnem tečaju nad 90 smučarjev. Tečaje vodijo tovarišica Nada Smola in še pet vodnikov — smučarjev.

Tečajev bi se udeležilo še več učencev, žal pa nimajo smučarske opreme. Na tečaj pa tudi ne morejo oddaljeni, ki se sicer vozijo v šolo z avtobusi, ti pa med počitnicami ne vozijo.

Po pobočju Stojne pod Mestnim vrhom je na smučiščih sedaj vse živo. Za zaključek tečaja so imeli skupen izlet na Travno goro.

Gimnazija ima pod vodstvom prof. Saše Bižala svoj tečaj za dijake in dijakinje. Tu je število tečajnikov manjše, so pa vsi vsaj delno večji osnov smučanja.

Pokazalo se je, da bi bilo dobro v bodoče poskrbeti za nov zimski športni center na področju občine Kočevje. Lepih terenov za smučanje je tukaj dovolj. Urediti bi se dala katera izmed koč. Tako bi vršili v zimskih počitnicah s smotrno organizacijo do osončnih večerov smučarskih tečajev izven mesta.

A. ARKO

Tretja tekma na Javorovici

Tudi tokrat so se morali šentjernejski smučarji skakalci odpraviti na Javorovico na svojo tretjo skakalno tekmo. Junak tekme je bil tokrat Bartolj, ki bi premočno zmagal, če ne bi pri 18 metrih padel. Tudi tekmovalce Pavc, ki je tekmoval izven konkurence, je presenetil z dobrimi skoki. Na tekmovanju je zmagal Ruden, ki je bil v nedeljo najbolj zanesljiv. Tokrat je šlo nekoliko slabše Selaku, ki ni imel svojega čne.

Rezultati: mlajši mladinci: 1. Branko Ruden (13,5, 15,5, 14,5); 2. Janez Selak (12,5, 13, 14,5); 3. Alojz Bartolj (14, 16,5, 18 p). Pionirji: 1. Potočar, 2. Ruden, 3. Grubar. Izven konkurence: Pauc (15, 14,5, 14,5).

V skupni razvrstitvi pri mladincih še vedno vodi Selak pred Ruden in Potočarjem, pri pionirjih pa Ruden pred Potočarjem in Videtom.

A. BUČAR

Smučarski skoki nad Obrhom

Preteklo nedeljo so se na 20-metrski skakalnici nad Obrhom pomerili med seboj mladinci iz okolice Dragutša. Na zaletišču se je zbralo precej navdušenih skakalcev. Za v prvi seriji je bil dosežen rekord skakalnice; dosegel ga je kasnejši zmagovalec Martin Svetič.

Rezultati: 1. Martin Svetič 225 točk (20, 20); 2. Dane Svetič 193 (17, 18); 3. Jože Stegne 191,5 (17,5, 17,5); 4. Jože Juršak 169,5 (14, 15); 5. do 6. Dane Dajčman in Drago Zalec 151 točk.

S. J.

VESTI

Gimnazija : Partizan 3:1

Odbojkarji črnomajske gimnazije so premagali tekmece črnomajskega Partizana z rezultatom 3:1. Prvi set so dobili starejši igralci, gimnazijci pa ostale tri in so s tem tudi zmagali.

—LAN—

Osnovna šola : gimnazija 144:130 (14:50)

V telovadnici osnovne šole v Crnomlju so se pomerili med seboj košarkarji osnovne šole in gimnazije. Gimnazijci so bili v prvem delu igre mnogo boljše, v drugem delu pa je za osnovnošolce zaigral košarkar Gajlič, ki služi v Crnomlju vojaški rok. S svojo igro je prispeval k zmagi osnovne šole, saj je sam dosegel 86 točk. Za osnovno šolo so dosegli največ točk: Gajlič 86, Weiss 28, Kobe 14, Dvoržak 12 itd. Za gimnazijo sta bila najuspešnejša Fortun 44 in Glaser 32 točk.

—LAN—

Šribar zopet zmagovalec

Na hitropoteznem šahovskem turnirju v Krmelju je ob udeležbi 15 igralcev zopet zmagal Šribar. Zmagovalec je zbral 13 točk, drugo mesto je zasedel Debelak z 11 in pol, 3. Prosenik (10 in pol), 4. Zitnik (10), 5. Hočevar (9), 6.—7. Perhaj in Hočevar (8 in pol) itd.

D. B.

Namiznoteniško prvenstvo

Na osnovni šoli v Metliki je bilo namiznoteniško prvenstvo. Prvenstva so se udeležili učenci sedmih in osmih razredov. Najprej je bilo medrazredno tekmovanje. Zmagal je 7. a in prejeli diplomu. Drugo mesto je zasedel 8. a, tretje pa 8. b.

Po medrazrednem tekmovanju je bilo tekmovanje posameznikov. Pripravljenih je bilo deset tekmovalcev. Prvo mesto je osvojil Branko Gašperič, drugo Tonček Vengot in tretje Srečko Suštar.

—ko

Zimski športni dan

Pretekli teden so imeli na osnovni šoli v Vavti vasi zimski športni dan. Sneg je bil počasen, zato učenci niso dosegli takih rezultatov, kot bi jih lahko. Tekmovanje je bilo v veselaletni, teku in sankanju.

Rezultati: veselaletni — 1. Zdravec (21,08), 2. Dragman (23,06), 3. Glavan (24,07). Tek: 1. Piškur (28,04), 2. Kren (28,07), 3. Dular (29,06). Sankanje: 1. Ivica Jakše (21,03), 2. Mojca Majer (22,07), 3. Niko Bučar (23,01).

J. P.

Marjan Koprivšek, skakalec iz Ljubljane, ki je na nedeljskem smučarskem tekmovanju v skolah na Mirni dosegel prvo mesto med člani in razen tega tudi letošnji najdaljši skok 36,5 metra. V kratkem pomenku med tekmovanjem je pohvalil skakalnice, ki je po njegovem mišljenju zelo primerna za vadbo mlajših skakalcev-začetnikov. — (Foto: M. Jakopec)

Pokal je šel v Trbovlje

Trboveljčani osvojili Padersičev pokal. V Crmošnjicah pričela obratovati nova vlečnica. Poplava smučarjev na smučiščih pod Gačami. Najbolj zadovoljni smučarji — FORTE, BEVECEVA, NOVINEC in drugi smučarji iz Trbovlje.

Nedeljsko smučarsko snidenje ljubiteljev belega elementa v Crmošnjicah je bilo prijetno. Tu so se zbrali smučarji, ki so se potegovali za prehodni pokal Vinka Padersiča, in številni gostje iz oddaljenih krajev Slovenije. Med najboljšimi številnimi so bili mladi tečajniki smučarskega kluba »Novinar« iz Ljubljane, ki so se želili naučiti smuke in prijetnega dolenjskega okolja. Zal se je to lepo zamisljeno in idealno načrtano nedeljsko vzdušje le delno izpolnilo. Najprej je odpovedala pokorsčino nova turistična vlečnica. Nekoliko kasneje pa še druga, daljša. Kot zaklet! Ko bi jih najbolj potrebovali, sta se supila. Ne moremo za vse novosti kriviti organizatorje. Saj vsi dosedanjí napori že presegajo meje amaterstva. Pa jih naj zdaj še grajam? Nikakor! Verjetno se bodo v prihodnje potrudili, da ne bo prihajalo več do takšnih spodbujajev. Vemo pa tudi to, da je vsak začetek težak.

Na smučarskem tekmovanju se je zbrala množica kvalitetnih smučarjev. Pred vsemi so spet prednjačili gostje iz Trbovelj, ki so trdno poudarili osvojitvi Padersičev pokal v tejno last. Ta met jim je tudi uveljavljena zmaga je zaslu.

žena. Smučarji Forte, Zupan in Sirše sodojo med kvalitetne tekmovalce, ki jim Dolenjci niso bili kos. Najbolj je domačine razveselil mladinec Janez Novinec, ki se poleg nekaterih mlajših nadarjenih smučarjev razvija v kvalitetnega tekmovalca.

Pomanjkanje snega, ki ga je zmanjkalo zlasti na začetku tekmovalne proge, je onemogočilo boljše izide zlasti mladincem, ki so vozili tudi po zemlji.

Organizatorji, ki se lotevajo vedno bolj zahtevnih smučarskih tekmovanj, se morajo nekoliko bolj soborožiti s sodobnimi sredstvi tehnike, ki sodijo k takšnim tekmovanjem. V nasprotnem primeru so doseženi časi lahko dvomljive vrednosti.

REZULTATI: Veselaletni — 700 metrov, višinska razlika 150 m: Članice: (1) 1. H. Beve (Trbovlje) 149,1. Člani (Trb): 1. Forte (Trb) 52,3; 2. Zupan (Trb) 57,4; 3. Sirše (Trb) 60,3; 6. Smodej (Rog) 63,7; 9. J. Legan (Rog) 68,9; 10. Sila (Rog) 70,8; 11. M. Sonec (Rog) 72,9; 13. Rebernik (Rog) 74,5; 15. Celik (Rog) 79,4; 16. Koprivšek (Rog) 80,5; 17. Petan (Brezice) 87,9. Mladinci (14): 1. Novinec (Rog) 63,8; 2. Medvešek (Trb) 70,0; 3. Kušar (Rog) 77,1; 4. Verbič (Rog) 77,2; 5. M. Legan (Rog) 86,8; 6. Turk (Crmošnjice) 87,0; 9. Spilner (Rog) 95,3; 10. Kušnik (Crn) 97,2; 11. J. Bece (Rog) 107,8; 12. Furlan (Rog) 119,0; 13. Pelko (Dol. Toplica) 125,9; 14. Virant (Rog) 164,5. Eldipno: 1. SD Trbovlje (Porte, Zupan); 2. Trbovlje II. (Rojšek, Kmetič); 3. Rog II. (Novinec, J. Legan); 4. Rog I. (Smodej, Sila); 5. Trbovlje III. (Medvešek, Stradar); 6. Rog III. (Verbič, M. Legan); 7. Rog IV. (Kušar, Spilner) in 8. Crmošnjice (Turk, Kušnik).

—o—

Prizadevanja pošttrvovalnih smučarskih delavcev so bila kronana z novo pridobitvijo v Crmošnjicah. Nova turistična vlečnica je pričela delovati preteklo nedeljo. Zal so nekatere nepredvidene pomanjkljivosti preprečile normalno obratovanje. PREPRICANI SMO, DA BO VLEČNICA KMALU NARED IN DA BO NE-MOTENO STEKLA. (Foto: S. Dokl)

Kot po navadi so se tudi tokrat v Crmošnjicah najbolje odrezali smučarji SD Trbovlje. Ze tretjič so zaslužno zmagali in prejeli PADERŠICEV POKAL v trajno last. Pri članih je ponovno blestel znani smučar SREČKO FORTE. (Foto: S. Dokl)

HELENA PUHAR Matjaž in Alenka⁷

Ce nam je jasno, da hočemo s spolno vzgojo doseči ravno nasprotno gledanje na spolnost, se šele lahko zavemo, kako zgrešeno je takšno ravnanje. Razen tega pa ima prikrivanje spolnosti še to posledico, da stopajo mladi ljudje v spolno življenje premalo poučeni.

Naše odzivanje na otrokovo spolno dejavnost je napačno

Ker napačno mislimo, da postane spolnost vprašanje šele po začetku zorenja, se nikakor ne moremo spriznati z mislijo, da otrok že pred zorenjem lahko doživlja vznemirjenja na spolnih organih, da rad ogleduje bodisi svoja, bodisi spolovila drugih otrok ali priložnostno celo draži svoje spolovilo. Največkrat poskušamo vse te pojave zadušiti s silo, ker pač sodimo, da je vsaka otrokova spolna dejavnost pred zrelostjo znak pokvarjenosti. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je glavni nagib otipavanja spolovila pred začetkom spolnega zorenja želja po užitku. Razumljivo je torej, da se zatekajo k takšnim užitek pogostejše otroci, ki so bili na katerem koli drugem področju za užitek prikrajšani. Tu mislimo predvsem užitke, ki jih pri naša otroku varen, miren in topel dom ter roditeljska ljubezen.

Med zorenjem pa ima pri samozadovoljevanju poleg želje po užitku določeno vlogo še potreba po sproščanju napetosti, ki jo v mlademu organizmu povzroča na novo prebujeni spolni nagon.

Tako v otroštvu kot v mladostništvu se starši na samozadovoljevanje običajno napačno odzivajo. Tako ga spreminjamo iz nečesa, kar samo po sebi ni škodljivo, v duševni boj, v nekaj, kar otroku škoduje. Morali bi vedeti, da se otrok tem bolj vdaja samozadovoljevanju, čim bolj ga zaradi tega preganjamo in sramotimo. V pravih mejah lahko samozadovoljevanje preprečimo oziroma omejimo le, če odpravimo vzroke zanj. To se pravi, da moramo otroka s čimkoli zaposliti, mu izkazovati ljubezen; v mladostništvu pa mu dovoljevati dovolj sprostitev na področju športa in raznega drugega uveljavljanja.

Učimo otroka ljubezni!

Kdor ni sposoben ljubiti drugega človeka in uživati v

tem, da je ljubljen, ne bo nikoli živel srečnega spolnega življenja. Ljubezen do moškega oziroma ženske je odvisna od človekove splošne sposobnosti ljubiti druge ljudi. Kdor je mrzel do ljudi na sploh, bo tudi do dekleta in žene oziroma do fanta in moža. Nobeno poučevanje o spolnosti ne more te nesposobnosti premostiti ali vsaj ne v celoti. Zakaj ljubiti se ne učimo z razlaganjem, marveč tako, da je najprej nekdo nas ljubil. To je edina pot, po kateri se razvije človekova sposobnost ljubezenskega čustvovanja.

Otrok ob rojstvu še nikogar ne ljubi, otrok samo živi in sprejema naše ukvarjanje z njim in hrano, ki mu jo dajemo. Kakor telesno hrano prav kmalu sprejema tudi izraze naše nežnosti, našega zadovoljstva ob njem in ljubezni do njega. Te tako imenovane materinske nežnosti in ljubeznivosti so za vsakega človeka prvo srečanje z ljubeznijo. Če otroku vztrajno izkazuje ljubezen, če z izrazi zadovoljstva nad tem, da je med nami, ne varčujemo, se otrok lepega dne čustveno prebudi in odgovori na našo ljubezen. Vrne nam smehljaj za smehljaj in pokaže, da je vesel in srečen, ko smo pri njem. Nekateri pravijo, da je v čustvenem pogledu sprva prazen akumulator, ki prav zato, ker ni napolnjen, ne more delovati. Šele če otroka najprej napolnimo z ljubeznijo do njega, se v njem prebudi sposobnost, da začne ljubiti tudi on in ljubezen vračati. Spritko tega smatramo roditeljske nežnosti in bogato izražanje čustev ljubezni do otroka za najvažnejši temelj vzgoje sploh, pa tudi zdrave vzgoje za odnose z ljudmi drugega spola.

Ljubezen lahko otrok dojemal le na zelo preprost in bolj ali manj čuten način. Dojema jo tako, da ga srečni jemljemo v naročje, se sklanjamo nad njim in mu govorimo ljubeznivosti, ga pestujemo, stiskamo k sebi. Ko dorašča, postopoma dojema ljubezen že tudi na manj čuten način. Važno je, da ravnamo z njim tako, da z leti tudi ob manj čutnih ravnanjih ohrani prepričanje, da je iskreno ljubljen. Z dozorevanjem je treba tudi pričakovati, da na ljubezen odgovarja z ljubeznijo. Tako postavljamo naravno potrebo po »ljubiti in biti ljubljen« v pravo sorazmerje, otroka naučimo, da sta dajanje in vračanje ljubezni medsebojno povezana. To je v odnosih med spoloma izredno važno.

»Ljubiti in biti ljubljen« pa se otrok ne »učil« le iz odnosov med seboj in starši, marveč prav tako iz odnosov vseh družinskih članov. Kje družinski članov ne povezuje toplo izkazovanje ljubezni, veselje nad skupnim bivanjem, se tega tudi otrok ne more naučiti.

Važna »šola« njegove bodoče ljubezni do človeka drugega spola je tudi to, kako si ljubezenska čustva medsebojno izkazujejo roditelja kot zakonca. Mislim, da je povsem zgrešeno, da se zakonci največkrat bojimo vpričo svojih otrok pokazati, da nas vežejo topla čustva. In vendar neprimerno laže omeni pomen ljubezenskih vezi med spoloma otrok, ki je izraze ljubezni doživljal pri starših. S tem ga usposabljam, da bo tudi sam v zakonskem življenju bolj znal izražati svoja čustva, kar je za dovoljstvo v zakonu pogosto odločilnega pomena. So ljudje, ki svojih toplih čustev ne znajo izražati, so okorni in vase zaprti. Če vidi drugi zakonec v tem pomanjkanje ljubezenskega čustva, je soglasje v zakonu ogroženo.

Življenje je polno pravil

Nihče ne živi sam, ampak v družbi z drugimi. Družba postavlja posamezniku mnogo pravil, ki jih mora izpolnjevati, če neče zadeti na obsojanje ali celo na dopor. Tudi v odnosih med spoloma družba zahteva ali vsaj pričakuje od človeka, da se bo ravnal po njenih moralno-etičnih načelih. Kdor ta pravila krši, naleti najmanj na negodovanje, to pa prinaša človeku tudi osebno nezadovoljstvo, kajti nikomur ni vseeno, če doživlja odobravanje ali odpor in zgražanje.

Živeti v skladu s pravili družbe se uči človek že od rojstva. Že majhnega otroka navajamo na pravila pri hranjenju, spanju, snagi. Čim starejši in zrelejši je, tem več pravil mu nalagamo in zmeraj bolj pričakujemo, da jih bo spoštoval in izpolnjeval.

V tej zvezi je zanimivo, da se otrok vsem pravilom življenja z drugimi ljudmi — torej v družbi — privadi toliko laže, kolikor bolj strpni, toda dosledni smo pri navajanju nanja in kolikor več ljubezni mu pri tem izkazuje. Nestrepen in grob način, v katerem ni čustev topline, ima lahko v glavnem le dve posledici: bodisi izgubo vsake samozvesti in poguma, bodisi tih ali glasen

protest in kljubovanje. V tem primeru se med roditelem in otrokom razvije boj za premoč po tistem znanem »kdo bo koga«. Otroku namerno kljubuje in dela zmeraj ravno nasprotno, kar starši od njega pričakujejo. Pogosto ne le v otroštvu, kajti kljubovalnost postane važna poteza njegovega značaja. Dostikrat se zgodi, da taki otroci tudi v letih zorenja in mladostništva enako kljubujejo staršem v njihovih pričakovanjih in nasvetih glede odnosov med spoloma. Ravnanje torej z otrokom tako, da se bo lahko podrejal življenjskemu redu in pravilom, in bo znal omejevati svoje osebne potrebe in jih usklajati s koristimi družbe. Kolikor bolj se nam bo to posrečilo doseči v otroštvu, toliko verjetneje bo uspeval v spoštovanju pravil tudi pozneje v življenju.

Nihče ni sam na svetu, vse je treba deliti!

Otrok kmalu spozna, da so razen njega na svetu še drugi ljudje, predvsem oče in mati, morda tudi bratje in sestre. V tem krogu ljudi je treba vse deliti: stanovanje, hrano, igrače, celo obleko in obutev, pozornosti, veselje, ljubezen. Potem so še stari starši in drugi sorodniki. V družino prihajajo in sosedje, znanci, prijatelji, in tedaj je za otroke še manj časa. Roditelja jim strežeta, sta ljubezniva z njimi, domači se njim na ljubo temu ali onemu odrečejo. Otroku naj bo ob takih priložnostih po možnosti navzoč. Tako bo najmanj, da marsikaj tega, kar imamo, delimo z drugimi, brez besed in prepričevanja kratko malo doživljal. Tako se na najučinkovitejši način uči čutili z drugimi, odreči se temu ali onemu, da ustreže njim. V njem se razvija socialni čut.

Spet naletimo na zapazanje, da je človek tudi kot spolni tovariš pogosto tem uvidevnejši, nesebičnejši in prilagodljivejši, čim prej in trdnje je vse te lastnosti svojega značaja izoblikoval v odnosu do staršev bratov, sestr, vrstnikov, sosedov — ljudi nasploh. Težko je navezovati stike s človekom brez socialnega čuta, s človekom, ki pozna le sebe in svoje koristi, ki se ne more prilagoditi svoji okolici, če bi se moral sam čemu odreči. Pravimo, da so taki ljudje sebični.

■ Če česa, potem odnosi med spoloma in v družini
■ ne prenesejo sebičnosti.

Pogovor z zdravnikom

Vrednost in uporaba fizikalne terapije

Fizikalna terapija ali uporaba fizikalnih sredstev za zdravljenje je verjetno stara toliko, kakor znanje o zdravilstvu in zdravljenju. Najverjetneje je človek pred več tisoč leti bolje poznal blažilni učinek vode ali toplote kakor pa vpliv raznih rastlin. Po tolikih letih pozabe na to važno in preizkušeno vejo medicine se je sodobna znanost spet vrnila k njej. Precej načinov fizikalne terapije vključujemo v zdravljenje posameznih okvar in bolezni, da bi bolnik čimprej spet lahko postal sposoben za delo.

V naslednjih vrsticah bom poskusil povedati o tem toliko, kot se mi zdi potrebno za razumevanje osnov fizikalne terapije. Posameznik pa si bo iz tega izluščil tudi nekatere načine, ki jih bo lahko uporabljal doma, kadar bo to potrebno ni koristno.

1. Zdravljenje s toploto

Uporaba toplote je najbolj razširjen način fizioterapije. Toplota pomiri bolečine, sprosti napeto in boleče mišice, povzroča znojenje in razširitev krvnih žilic, pri vnetnih procesih pa celo sproži povečano obrambno reakcijo organizma s tem, da je prekrvavitve obolenega področja večja in da je tam več celic, ki požirajo povzročitelje vnetja in uničeno tkivo.

Toploto lahko uporabimo na tri načine: z žarki, s prenosom, s pretvorbo.

Toplotni žarki, pravimo jim tudi infra rdeči žarki, so menda najbolj poznana oblika toplote, ki jo sprejemamo. Največji izvor teh toplotnih žarkov je sonce. Vendar se ne moremo sončiti ob vsakem letnem času, pa tudi ob vsaki uri ne. Zato so iznašli poleg navadnih peči, kaminov in ognja tudi solux svetilke, ultralux, infra rdeče peči itd., kar vse imamo danes v nešteti oblikah in različnih v stanovanjih. Sem spadajo tudi kaloriferji vseh oblik in izdelav, pa tudi feni vseh vrst. S te vrste toplote grejemo telo ali oboleli del telesa navadno največ pol ure. Pogoj pa je, da je izvor žarčenja tako blizu, da povzroči na koži prijetno toploto, rdečico in znojenje.

Prenosna toplota izvira od segretega telesa, priprave ali snovi. V to vrsto segrevanja spadajo steklenice, napolnjene z vročo vodo, gumijasti termoforji, segreti, v krpo ali časopisni papir zavita opeka, mokri in suhi vroči obkladki, vroče kopeli, električne blazine, ruže in podobno. V zdravstvenih zavodih uporabljamo tudi parafinske tople obloge.

Nadaljevanje prihodnjic

FOTOGRAFIJA TEDNA

Ta teden smo prejeli 13 fotografij. Martin Zupančič iz Artič je zamudil rok, druge fotografije pa so bile dobre, zanimive in tudi pravočasno oddane. Največ je bilo motivov z različnih zimskih tekmovalanj, pa tudi iz vsakodnevne življenja jih ni manjkalo. Na žalost nismo mogli vseh nagraditi niti za objavo ni bilo dovolj prostora. Prišle bodo na vrsto v prihodnjih številkih. Posebej smo bili veseli Pavlinovega »Zaključnega računa«, ki kaže elemente prave novinarske fotografije.

Tako smo tudi prisodili prvo nagrado 10.000 Sdin Darku Pavlinu iz Novega mesta, drugo nagrado 5.000 Sdin Slavku Doklu in tretjo nagrado 3.000 Sdin Milovanu Dimitriču.

Fotografije, ki nam jih pošiljate za nagrado, morajo biti narejene vsaj na formatu 13 x 18 cm in morajo imeti primeren podpis s podatki:

- datum posnetka,
- kraj posnetka
- kdo ali kaj je na sliki
- kako je bila posneta (film, osvetlitveni čas, zaslonka)

Do ponedeljka, 4. februarja, je naslednji rok za »Fotografijo tedna«! Vaši posnetki morajo biti v uredništvu Dolenjskega lista ta dan do 12. ure. Mnogo iznajdljivosti in ostro oko vam želi.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

FOTOGRAFIJA TEDNA

Docent dr. Herbert Zaveršnik:

Alkohol in naša jetra

Kaj se pri tej bolezni v jetrih dogaja? Jetrne celice, ki opravljajo za človeka izredno veliko zelo zamotanih del, postopoma odmirajo, nadomešča jih manjvredno vezivno tkivo. Obenem nastajajo novi skupki jetrnih celic, ki pa človeku bolj škodujejo, kakor koristi, kajti te gručice celic in razmeroma trdo brazgotinasto tkivo pritiskajo na še preostalo zdravo tkivo, zlasti na krvne žile tako, da kri ne more več pravilno krožiti skozi jetra.

Gotovo je, da cirozo ne povzroča samo alkohol, ampak zelo v večji meri vnetje jeter, tako imenovana epidemijna zlatenica ali hepatitis. Ta, kadar se ne pozdravi, preide ravno tako v cirozo in je pravzaprav od alkoholne ni mogoče ločiti. Otroška ciroza gre pri

nas v glavnem na račun epidemijne hepatitisa, medtem ko gredo ciroze otrok v Afriki in Indiji predvsem na račun izredno slabe beljakovinske prehrane.

Moški obolevajo trikrat česče kakor žene, kar bi tudi odgovarjalo razmerju med moškimi in ženskimi alkoholiki. (Ciroza je v Evropi razširjena zlasti v Franciji, Italiji in na Irskem, torej pri tistih narodih, kjer je čezmerno uživanje alkohola močno razširjeno. Zanimivo je, da je tudi število ciroz nazadovalo vzporedno z zmanjšanjem uživanja alkohola, kar je bilo posledica ali prohibicije ali izredno visokih cen pljace.

Prvi znaki jetrne ciroze so izredno nejasni; bolnika privede k zdravniku najčesče prebavna motnja. Trebuha je na-

pet, vetrovi se zapirajo ali pa so čezmerni, pojavljajo se jutranje bruhanje, nelagodnost v trebuhu, tope bolečine pod desnimi rebri in lokom, otekel trebuh ali rahli otoki v gležnjih. Kasnejši znaki so mnogo bolj izraziti, tako zlatenica ali močno povečanje trebuha zaradi nabiranja tekočine v njem. Neredko je prvi znak močno bruhanje krvi. Pri teh krvavitvah je smrtnost izredno visoka in 50 odst. bolnikov umre po prvi krvavitvi.

Zakaj cirotični bolniki sploh krvave? Kot sem že omenil, se pretaka kri iz organov trebušne votline, to je črevesja, skozi jetra. Če pa so žilice v jetrih zaradi brazgotin in novonastalih jetrnih celic stisnjene, potem si mora kri iskati pot skozi želodec in požiralnik. Stenje teh žil pa je nežno, in

(8) če sedaj pritiska nanje močan dotok krvi, nastanejo krtice — krčne žile, kakršne srečujemo pri mnogih ljudeh na kračah. Krtice lahko počijo in rastane izredno močna krvavitev.

Jetrna ciroza je, kot pravimo, napredujoča bolezen, zlasti če bolnik ne ve ali pa ne čuje vedeti, da je resno bolan. Na srečo človek lahko živi le z desetino jetrnega tkiva, toda skozi leta in leta propada ena celica za drugo, dokler ne pride tisti čas, ko ni več niti tiste desetine jetrnega tkiva na razpolago; v takem primeru nastopajo znaki zaspanosti, zmedenosti in marsikateri bolnik je bil napoten namesto na interni oddelk k psihiatru. Zmedenost se počasi spremeni v vse večjo zaspanost, človeka ne moremo več prebuditi in počasi pade v nezavest, v kateri tudi umre.

Tako imenovana mastna jetra pri alkoholikih so tesno povezana z uživanjem alkohola. Če bolnik preneha s pitjem alkohola, tudi izginejo. Sicer pa tudi taka jetra včasih kažejo znake prave ciroze z vsemi ostalimi usodnimi po-

sledicami. Zanimivo je, da opazamo najmanj jetrnih ciroz pri tistih, ki sicer uživajo redno, vendar ne prevelike količine dobrih kvalitativnih vin. Največ jetrnih ciroz srečujemo pri tistih, ki se namesto z vodo zalivajo s sadjevcem, in pri tistih, ki mešajo n.p.r. pivo z rumom ali žganjem.

Ciroza se ne pojavi kar čez noč. Pravijo, da je treba uživati alkohol skozi 10-15 let. Toda od trenutka, ko v bolnici odkrijemo cirozo, bolnik ne preživi 3 leta, če se točno ne drži navodil in ne postane popoln abstinent.

Vse do sedaj navedeno naj bi bil poziv ne samo tistim, ki uživajo čezmerne količine alkohola, ampak tudi vsem prosvetnim delavcem, da bi poučili prebivalstvo, kako izredno nevaren je alkohol in kakšne posledice ima. Le z dobro preventivno službo bomo lahko zlo alkoholizma zavirali in zmanjšali število ciroz. Vedeti moramo, da ljudje s cirozo ne dožive visoke starosti, razen tega pa so dolga leta delni ali popolni delovni invalidi.

K O N E C

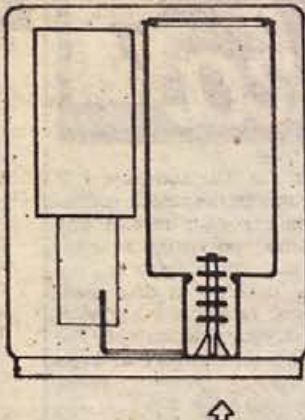
Popolno izogrevanje gorilnega olja, torej večjo ogrevno moč pri enaki porabi olja, izogrevanje prostora brez saj, ogrevane prostore brez neprijetnega vonja po gorilnem olju - vse to dosežete, če v vašo oljno peč vstavite

žarilni vložek

Proizvajalec:

INKOP

Industrija kovinske opreme
KOČEVJE

tako postavimo vložek
v oljno peč

DIJAŠKI DOM MAJDE ŠILC, ŠMIHEL PRI NOVO MESTU

vabi sodelavce za

- glasbeno vzgojo in pevski zbor,
- ritmiko in folkloro,
- športne dejavnosti,
- dramatiko.

Interesenti dobijo informacije v upravi doma ali po telefonu 21-109.

3. febr. 2. DNP

na Otočcu!

Kmetijska zadruga ŽUŽEMBERK

nudi

pri prevzemu nad 300 kg
umetnih gnojil in 200 kg
semenskega krompirja
IGOR in drugega poljskega
orodja

ŠESTMESEČNI BREZ- OBRESTNI KREDIT

Če želite velik pridelek
sena, posipajte travišča takoj
z tomaževo žlindro! Sklepamo
kooperacijske pogodbe za mlade
bikce. Za nabavo bikcev in krmil
nudimo kredit. Na kredit
nudimo vse vrste gospodinskih
strojev in POHISTVO.

Komisija za razpis delovnega mesta KMETIJSKE ZADRUGE ŽUŽEMBERK

razpisuje mesto

DIREKTORJA

Pogoji: višja strokovna izobrazba kmetijske smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj v kmetijski proizvodnji ali priznana srednja strokovna izobrazba in najmanj 6 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih. Poleg izpolnjevanja navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno družbeno in politično razgledani ter imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je treba dostaviti v 30 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazali o izobrazbi in delovnih izkušnjah z oznako na zaprti kuverti: »Za razpisno komisijo«.

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost! Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v vaši najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

Izredna priložnost za ugoden nakup!

V vseh prodajalnah

NOVOTEHNE

12

mesečni kredit

- brez obresti
- brez porokov
- brez pologa

za superavtomatske
pralne stroje

goranje

PS - 275 in PS - 652

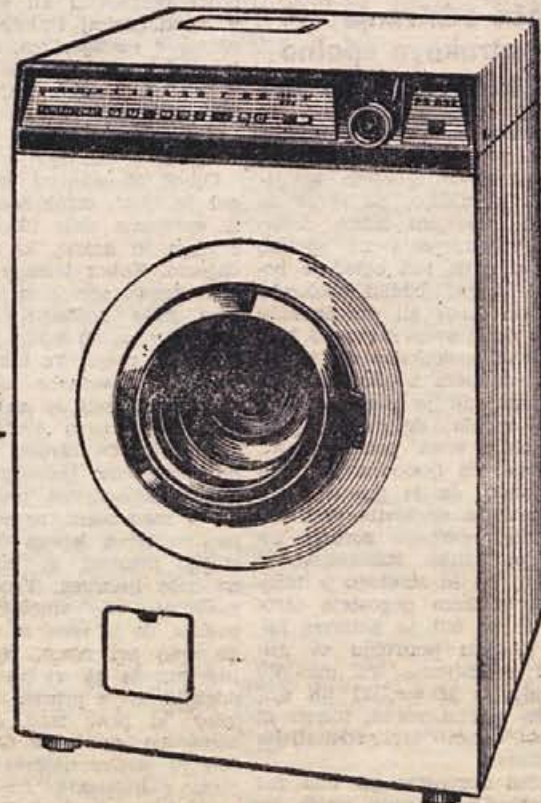
6

mesečni kredit

pod enakimi pogoji za
vse štedilnike

Tovarna **goranje** iz VELENJA daje

12-mesečno garancijo in po želji kupca priključuje pralne stroje.

- NOVO MESTO
- TREBNJE
- KRŠKO
- METLIKA

stop

radio
televizija
film
beat
REVIJA

Že to soboto v prodaji

OPEKARNA KANIŽARICA ČRNOMELJ

razpisuje
prosto delovno mesto

FINANČNEGA KNJIGOVODJE za nedoločen čas.

Pogoji: dovršena redna srednja ekonomska šola — lahko tudi začetnik.

Prednost imajo kandidati iz področja Bele krajine. Kandidati za razpisano delovno mesto naj pošljejo svojo vlogo z življenjepisom in dokazili o izobrazbi na upravo podjetja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi osební dohodkov.

NE HODI DOMOV BREZ

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspehi! Prejete ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

RAZGLAS ROKA

ZA PRIGLASITEV SEČNJE LESA V SEČNI SEZONI 1968/69

Na podlagi določil 12. člena pravilnika o določanju količin lesa za domačo uporabo GG Brežice objavljajo gozdni obrati Brežice, Kostanjevica, Krško, Mokronog, Planina pri Sevnici, Radeče in Sevnica

ROK ZA PRIGLASITEV SEČNJE LESA V SEČNI SEZONI 1968/69

Gozdni posestniki, ki imajo gozdove na področju zgoraj navedenih gozdnih obratov, naj prijavijo sečnje v svojih gozdovih, kakor tudi izven gozdov v roku

od 1. februarja do 15. marca 1968

Kraj in čas priglasitve v navedenem roku bodo gozdni obrati objavili na krajevno običajne načine.

Vsak gozdni posestnik mora ob priglasitvi sečnje izjaviti, koliko od skupno priglase količine lesa za sečnjo bo imel za domačo uporabo lesa za kurjavo in tehničnega lesa in koliko je namenil za prodajo. Če ima gozdni posestnik zaradi večjih popravil stavb v svojem gospodarstvu ali novih gradenj večje potrebe po tehničnem lesu, mora ob priglasitvi sečnje obvezno predložiti potrjeno gradbeno dokumentacijo. Priglasitev je sicer možno opraviti tudi pisмено na gozdni obrat, vendar pod pogojem, da lastnik gozda v pismini prijavi navede vse podatke o gozdu ter v kakšne namene potrebuje les. V razpisanem roku so priglasitve sečenj proste plačila.

Izven razpisanega roka gozdni obrati ne bodo več sprejemali priglasitev, razen za posebne potrebe v primeru elementarnih nezd.

V torek opoldne smo iz kupa 255 novih naročnic izžrebali spet 10 knjižnih nagrad za:

Franja Stupica, Velike Lašče 73; Viktor Krajnik, Senovo 135; Vanja Ostere, Poljska pot 4/a, Sevnica; Anica Zornik, Ribjek 8 pri Mokronogu; Ana Brložnik, Gubčeva 1, Brežice; Jože Kranjc, Šeškova 9, Kočevje; Miko Pečarič, Drašiči 29, Metlika; Ivan Jenič, Gor. Lakovnice pri Novem mestu; Julka Rajmer, Kolodvorska 40, Črnomelj in Milka Bregar iz Ribnice 118 na Pozdravlja vas vaš

DOLENJSKI LIST

OD 24. DO 30. JANUARJA:

1554 novih!

VESELA NOVIČA je pripravljena tudi za ta teden: še 255 novih naročnikov so nam pridobili številni prizadevni sodelavci, ki hkrati želijo, da podaljšamo zbiranje novih naročnikov do konca februarja! SKLEP: akcijo podaljšujemo do 29. februarja 1968 v vsem dosedanjimi pogoji! — Stanje v torek opoldne:

BREŽICE	201
ČRNOMELJ	114
KOČEVJE	174
KRSKO	128
METLIKA	44
NOVO MESTO	225
RIBNICA	59
SEVNICA	136
TREBNJE	94
Razne pošte:	307
Inozemstvo	72

»Doslje sem nabrala 55 novih naročnikov Dolenjskega lista. Vesela sem, da sta bili med njimi tudi dve naročnici obdarjeni z lepimi knjigami. Sama sem bila pri Korenetovih v Segonjah in se prepričala, da so pomoči resnično zelo potrebni. S kolegico Faniko Tomažin sva zanj zbrali med člani našega kolektiva 117.200 starih dinarjev. — Če imajo naročniki pripombe k listu? Nisem naletela na tak primer. Ljudje ga imajo radi, ker je domač in zanimiv. Pišite odkrito, prizadeto, šibajte napake, pokažite še več iz življenja naših ljudi, in zanimanje za list boste še povečali.« svetuje Ivanka Zemljak iz konfekcije Lisca v Sevnici (na sliki).

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 2. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja po madžarsko. 9.25 Ivanka Mrak poje slovenske narodne. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Chopinove mazurke. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Nada Puppis: Mlečnost krav v rejah, ki so na novo vključene. 12.40 Na kmetički peti. 14.05 Valčki in uverture. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 15.40 Kulturni glasbo. 17.05 Človek in zdravje. 18.00 Poročila — Poročila doma in v svetu. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Jožico Svete. 20.00 Koncert Slovenskega okteta. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 3. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut s našimi ansambli zabavne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Kar po domače. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v februarju. 12.40 Pevke iz studija 14. 13.30 Priporo-

čajo vam. 14.05 Od melodije do melodije. 15.45 Naš podlistek — B. L. Pasternak: Ljudje in situacije. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo beat! 18.15 Pravkar prispele. 18.50 S knjižnega trga! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Ivom Robičem. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 4. FEBRUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — James Krüss: »Rožencvet«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite tovariši! — Neža Maurer: Zveza mora ostati. 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.15 Iz operetnih partitur. 14.30—14.45 Humoreska tega tedna — J. Osenka: Kronika nekega planeta. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Arje iz Verdijevih oper. 17.30 Radijska igra — Janko Mlakar: Kako je Trebusnik hodil na Triglav. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 5. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Iz ju-

goslovanskih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. inž. Jože Maček: Vpliv industrijskih plinov na gojene rastline. 12.40 Dva venčka slovenskih narodnih. 13.30 Priporočajo vam. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 Nastopa mešani zbor iz Gorjanov. 17.05 Pojeta mezosopranistka Božena Glavakova in tenorist Miro Brajnik. 18.15 »Signal«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Vice Vukom. 20.00 Koncert simfoničnega orkestra in zbora Slovenske filharmonije. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 6. FEBRUARJA: 8.08 Operna matineja. 9.25 Slovenske narodne poje Arnold Arčon. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Tone Simončič: O prodaji in kupovanju plemenite živine. 12.40 Pihalni orkestri irskih gardistov. 13.30 Priporočajo vam. 14.25 Iz partitur Emila Waldteufela. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Igra Simfonični orkester RTV — Ljubljana. 18.45 Narava in človek —

Miran Borko: Človek in klima. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 Radijska igra — Leopold Suhadolčan: Dobri divji mož.

SREDA, 7. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravijo in zgodbe. 9.45 Glasbena pravljica. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Ivo Vome: Kako izboljšati plodnost kobil. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 Igramo za razvedrilo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš podlistek — F. Wefel: Hotelsko stopnišče — I. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Odskočna deska. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Olimpijske igre Grenoble 1968. 20.00 Lucijan Marija Škerjanc: »Sonetni venec«.

ČETRTEK, 8. FEBRUARJA: 8.08 Operna matineja. 9.40 Pet minut za novo pesmico. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Mirko Leskošek: Spremembe v oskrbi z gnojili v tem letu. 12.40 Domači pihalni orkestri in ansambli. 13.30 Priporočajo vam. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Četrtekov simfonični koncert. 18.15 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Olimpijske igre Grenoble 1968. 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov. 22.10 Komorni večer.

Da, to bi bila katastrofa — če ne bi imel Francelj denarja za popravilo na hranilni knjižici

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Za naše

Društvo prijateljev mladine iz Velikega Podloga pri Leskovcu je poslalo po banki te dni za naše trojčke 23.000 Sdin, podmladkarji Rdečega križa iz šole v Vel. Podlogu pa so zbrali zanje 18.228 Sdin in priložili še tole pisemce:

»Podmladkarji RK osnovne šole Vel. Podlog smo zbrali za dolenjske trojčke 18.228 Sdin in jih toplo pozdravljamo!«

Po banki smo dobili torej 41.228 Sdin,

na blagajni Dolenjskega lista pa so pri-

spevali za trojčke: Antonija Jež iz Kanade 5.723 Sdin, osnovna šola z Blance pa je zbrala 15.000 Sdin. Skupaj torej ta teden 61.951 Sdin. SKUPAJ ZBRANO do 30. januarja:

1.063.360 Sdin. Vsem dosedanjim darovalcem se lepo zahvaljujemo, vsem bralcem in naročnikom pa trojčke in našo akcijo še vnaprej priporočamo! DOLENJSKI LIST

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 4. II.

9.10 MADZARSKI TV PREGLED (za Pohorje in Plešivec) (Beograd)
9.25 POROČILA (Ljubljana)
9.30 NARODNO ZABAVNA GLASBA — ansambel Stirje kovač (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
10.45 MOKEDEJEVA MATINEJA — filmski spored za otroke (Ljubljana)
14.00 NEDELJSKO POPOLDNE ZAGREB: REKA — nogomet (Zagreb)
15.45 MLADOST — PARTIZAN — odbojka — Zagreb (Ljubljana)
17.15 TV KAZIPOT (Ljubljana)
17.35 CLOVEK S FILMSKO KAMERO — DILEME — danski film (Ljubljana)
19.10 BONANZA — serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.50 TV MAGAZIN (Ljubljana)
21.50 SPORTNI PREGLED (JRT)
22.20 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 5. II

16.45 MADZARSKI TV PREGLED (za Pohorje in Plešivec) (Beograd)
TEST Z GLASBO (za ostale oddajnike) (Ljubljana)
17.00 POROČILA (Zagreb)
17.05 MALI SVET: oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 ARHITEKTURA LENINGRADA — dok. film (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 PORTRITI — prof. Drago Ulaga (Ljubljana)
18.50 REPORTAŽA — Skopje (Zagreb)
19.20 ŠAMPINJONI — kuharski nasveti (Ljubljana)
19.45 VOKALNO INSTRUMENTALNI SOLISTI — zab. gl. odd. (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 TV DRAMA (Beograd)
21.35 TEME Z VARIJACIJAMI (Beograd)
22.05 TV DNEVNIK (Beograd)

TUREK, 6. II

15.00 Grenoble: SLOVESNA OTVORITEV ZIMSKIH OLIMPIJSKIH IGER (do 16.30) (EVR)
18.05 POROČILA (Ljubljana)
18.10 LUTKOVNI FILM (Ljubljana)
18.25 KAKSEN NAJ BO SLOVENSKI POGOVORNI JEŽIK (Ljubljana)
18.50 SVET NA ZASLONU — Mali (Ljubljana)
19.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)
20.00 CIKCAK (Ljubljana)
20.10 ZAKON JE ZAKON — franc. celovečerni film (Ljubljana)
21.40 NEIZTROHNJENO SRCE — ob slovenskem prazniku (Ljubljana)
22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 7. II.

16.05 TEK NA 30 km — posnetek iz Grenoble (Ljubljana)
17.05 MADZARSKI TV PREGLED (za Pohorje in Plešivec) (Beograd)
TEST Z GLASBO (za ostale oddajnike) (Ljubljana)
17.20 POROČILA (Ljubljana)
17.25 KLJUKČEVE DOGODIVOSTI — serijska lutkovna igra (Ljubljana)
17.45 KJE JE, KAJ JE (Beograd)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 NE CRNO, NE BELO (Beograd)

19.05 PODELITEV PRESERNOVIH NAGRAD (Ljubljana)

19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 FILMSKI PREGLED IZ GRENOBLE (EVR)
20.35 F. S. Pinčar: RAZVALINA ŽIVLJENJA — TV igra (Ljubljana)
21.35 CIRKUS V HISI — poljski serijski film (Ljubljana)
22.05 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 8. II.

15.40 POROČILA (Ljubljana)
15.45 SMUK ZA MOSKE — posnetek iz Grenoble (Ljubljana)
17.15 TIKTAK: Prijatelj s strehe — II. del (Ljubljana)
17.30 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 NARODNA GLASBA (Skopje)
18.45 REPORTAŽA — FITOGRAD (Beograd)
19.05 PRAVDARJI — humoristična oddaja (Beograd)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 Filmski pregled iz Grenoble (EVR)
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 AKTUALNI RAZGOVORI — Tito o mladini
21.45 TV DRAMA (Beograd)
22.40 TEKMOVANJE V DVOSEDEZNEM BOBU — posnetek iz Grenoble (Ljubljana)
23.40 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

PETEK, 9. II

14.55 POROČILA (Ljubljana)
15.00 MOJ PRIJATELJ FLICKA — serijski film (Ljubljana)
15.30 HITROSTNO DRŠANJE — 500 m ženske — posnetek (Ljubljana)
16.30 GRENOBLE — noke SZ: ZDA (EVR)
16.35 PRVI ODMAR — CIKCAK, II. odmor — TV OBZORNIK (Ljubljana)
19.00 GLASBENI MAGAZIN (Ljubljana)
19.30 A. Papir: OGULJENO MESTO — oddaja iz cikla Salon za smeh (Ljubljana)
19.55 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 GRENOBLE — filmski pregled (EVR)
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 CELOVEČERNI FILM »MOŽ S TISOČ OBRABI — ameriški (Ljubljana)
22.40 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA, 10. II.

11.45 GRENOBLE — smuk za ženske — prenos (EVR)
13.15 TEK NA 15 km — posnetek iz Grenoble (do 14.15) (Ljubljana)
16.35 TV KAZIPOT (Ljubljana)
17.00 Novi Tauber: MOJCA IN ŽIVALI — lutkovna igra (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 POKLIČI — humoreska (Beograd)
19.20 S KAMERO PO SVETU (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 GRENOBLE — filmski pregled (EVR)
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 GRENOBLE — umetno drsnje za ženske — prenos (EVR)
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

NE POZABITE!

OBISČITE GOSTOVANJE DUNAJSKE REVIJE NA LEDU Z NOVIM PROGRAMOM »EPISODEN«!

Revija bo od 8. do 18. februarja 1968 v sejmski dvorani v Celovcu (Klagenfurtu). Začetek revije vsak dan ob 14.30 in 19.30 — v ponedeljek, 12. februarja, ne bo predstav.

Vstopnice pri potovalnih uradih: ATLAS Zagreb, IZLETNIK Celje, KOMPAS Ljubljana, LJUBLJANA-TRANSPORT Ljubljana, PUTNIK, SAP Ljubljana, TRANSTURIST-TT Ljubljana

EPISODEN

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 2. februarja — Marija Sobota, 3. februarja — Blaž Nedelja, 4. februarja — Agata Torok, 6. februarja — Doroteja Sreda, 7. februarja — Ksenija Celrtrek, 8. februarja — Janez

PREKLICI

Marija Mauhar iz Morave, p. Kočevska Reka 16, preklicuje vse neresnične besede, ki sem jih izrekla proti Jožetu Resmanu iz Morave 13, p. Kočevska Reka. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbe.

ČESTITKE

Nacetu Nosanu iz Prigorice pri Ribnici želimo za 60-letnico še mnogo zdravih in zadovoljnih let, prav tako za 20-letnico skupnega življenja: žena Angela, vsi šaljivi z družinami, Vinko, Duško, Zdenka, Julka, Bernardka, prav tako tudi Tone in Mika Stefančič. Vse lepo stricu.

Janezu Udavcu, posestniku iz Ostroga pri Sentjerneju, in njegovi ženi Jožeti za 43-letnico poroke ter za dvojni praznik čestita in ji želi še dolgo srečnih in zdravih let hčerka Pepca Zorko z družino.

maliglas

SLUŽBO DOBI

HRISNO POMOČNICO — gospodinja potrebujem s 1. februarjem ali po dogovoru. Stanovanje in hrana v družini brez otrok. Plača po dogovoru. Sprejemati tudi mlažjo upokojenko. Ponudbe na naslov: dr. Marija Maren, zdravnica — Opatija.

ISCEN inštruktorja za fiziko za gimnazije. Naslov v upravi lista (96/68).

SPREJMEM brivsko-frizersko vajenka. Slavka Zabkar, Kostanjevica na Krki.

TAKOJ SPREJMEM brivsko-frizersko pomočnico in vajenka. Plača po dogovoru. Frizer Jure Pestner. Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

STAREJŠEMU zakonskemu paru grem za gospodinjstvo pomočnico. Naslov v upravi lista (116/68).

V VARSTVO na dom sprejemam otroke v dopoldanskem času. Naslov dobite v trafikah v Krškem.

VZAMEM NA DOM otroka v varstvo za 8 ur dnevno. Darinka Mencin. Zagrebška 14. Novo mesto.

STAREJŠA ZENSKA, vajena hišnih del, išče mesto gospodinjke pomočnice v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (88/68).

V VARSTVO VZAMEM otroka v starosti nad enim letom. Naslov v upravi lista (127/68).

STANOVANJA

NUJNO ISCEM sobo in kuhinjo v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO SOBO oddam intelektualci. Ogled od 16. ure dalje. Naslov v upravi lista (102/68).

MLAJŠA UPKOJENKA išče sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (91/68).

ISCEN SOBO in kuhinjo ali večjo sobo v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (87/68).

POSESTVO S. HISO, gospodarstvom poslojem in nekaj inventarja damo v najem. Poizvedbe pri Francu Zvaru, Sotelsko 20, Krško.

MOTORNIA VOZILA

PRODAM tovornjak Perkins (3 tone), kason 4 m in 400 modelov za strešno opako. Naslov v upravi lista (93/68).

UGODNO PRODAM moped T-12. Sitar, Smihel 69, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM zaidljivo gradbeno parcelo, zgrajeno do prve plošče. Ulica Sadež v Črnomlju. Zdenka Vrtn, Črnomelj.

PRODAM 21. arov vinograda v Osočniku, Leskovec pri Krškem.

Dragi mami Mariji Vidic z Daljnega vrha želimo za 54-letnico veliko srečo in zdravja, da bi bila še naprej tako dobra z nami: otroci z družinami, posebno pa Dragica.

OBVESTILA

Vallinica v Naklem pri Kranju prodaja enodnevne piščance. Za prednost nabave sprejema naročila Martin Kapušin, Vinogradniška, Metlika.

ZAHVALE

Ob bridki in nepozabni izgubi dobrega moža, očeta in starega očeta

FRANCA POTOČARJA iz Gorenje Stare vasi pri Sentjerneju

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancom in sosedom, ki so z nami sočustvovali, nam pomagali v težkem trenutku in spremljali pokojnega na zadnji poti. Najlepša hvala kolektivom IMV, internemu in ginekološko-porodniškemu oddelku splošne bolnišnice, ključavničarstvu Liseč, MERCATORJU iz Sentjerneja, družini Črtilič, KNJIGOTISKU in gasilskemu društvu za podarjene vence, ter sosedu Potočarju za poslovilne besede. Priazno zahvalo smo došli dr. Zoriču, duhovnikom in pevcom.

Zalujoča žena ter hčerke in sinovi z družinami

Ob boleči, nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

JOŽETA MUHIČA iz Jurne vasi

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, mu darovali vence ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem zdravnikom in strojnemu osebju internega oddelka splošne bolnišnice v Novem mestu, č. gospodu župniku za poslovilne besede ter vaščanom za pomoč v težkih trenutkih.

Zalujoči: žena Anica, sin Zdravko, hčerka Jožica, bratje, sestra in drugo sorodstvo

Josip Stefan iz Kota pri Semiču se najlepše zahvaljujem vsem, ki so mi kakorkoli, z materialom ali delom, pomagali dograditi hišo, ki je 5. avgusta pogorela.

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

FRANCA PIRCA upokojenca iz Podgore

se najlepše zahvaljujem vsem sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem za podarjene vence kolektivom Tovarne vezanih plošč, Straža, Gozdnemu gospodarstvu Straža, ZB in SZDL Straža.

Zalujoči: hčerke Reška z družino, Marija z družino, Nežka, Anica in Olga

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

ANTONA SENIČARJA iz Smolnje vasi

se najlepše zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje. Zahvaljujem se vsem za podarjene vence in cvetje. Iskrena hvala gospodu župniku in gospodu kaplanu ter gasilcem za spremstvo. Posebna hvala dr. Vodniku in dr. Oblaku za pomoč v boleznih in vsem, ki so dragega očeta spremljali na zadnji poti. Vsem iskrena hvala!

Zalujoče družine: Seničar, Mavsar, Vidrih, Hrastar in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi nepozabnega moža in očeta

IGNACA MEŽANA

se iskreno zahvaljujem organizaciji ZB Straža, tov. Virantu za ganljive poslovilne besede, pevcom za žalostinke, upravi podjetja v Ljubljani in kolektivni Silosa iz Straže za pomoč, tov. Živkoviču, zdravniku, ki mi je lajšal hude bolečine, čestitemu gospodu župniku ter vsem sorodnikom, ki ste nam pomagali, mu darovali cvetje in ga spremljali na zadnji poti v tako velikem številu. Posebna zahvala sostanovalcem, ki so nam nudili vsestransko pomoč.

Zalujoča žena in hčerka Darinka

Ob nenadni smrti naše drage mame, stare mame ter sestre in tete

ANGELE ŠURLA

Stranske vasi pri Novem mestu se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti in ji darovali cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem kolektivoma NOVOTERK in IMV, kakor tudi gospodu župniku.

Zalujoči: sin Ivan, hčerke Angelica, Olga, Marija, Ljilka in Joža z družinami, sestra Karolina in brat Jozef ter drugo sorodstvo

KINIO

Brežice: 2. in 3. 2. francosko-romunski barvni film »Nesmetni bojovniki«. 4. in 5. 2. italijanski barvni film »Črna zvezda«. 6. in 7. 2. francoski barvni film »Topli pleni«.

Črnomelj: 2. in 4. 2. ameriški barvni film »Sedem jih jaha v pekel«. 6. in 7. 2. ameriški barvni film »Na svidenje, Charles«. Kočevje: 2. do 4. 2. španski barvni film »Sedem pistol za brate Mac Gregora«. 5. in 6. 2. jugoslovanski film »Hasanaginica«.

Ob prerani, za vse nas boleči izgubi drage žene in ljubeče mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

KAROLINE MATKO, roj. Perše

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in znancom, ki so nam na kakršenkoli način pomagali lajšati bol. Posebna zahvala internemu oddelku bolnišnice v Novem mestu in vaščanom, ki so po kojnici blažili trpljenje. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetja.

Zalujoči mož, otroci in drugo sorodstvo.

Male Poljane, 29. I. 1968.

6. in 7. 2. ameriški barvni film »Brod za izposojanje«. 7. in 8. 2. italijanski barvni film »Čudovišče žene«.

Kostanjevica: 4. 2. francoski barvni film »Fantom«. 8. 2. ruski barvni film »Dedek Mraz«.

Metlika: 2. do 4. 2. ameriški barvni film »Pomakni se, draga«, in ameriški barvni film »Posvet o Jane Harlow«. 7. in 8. 2. ameriški film »Glasno šepetanje«.

Novo mesto — »Krka«: 2. do 5. 2. ameriški barvni film »Tigrica«.

Ribnica: 3. in 4. 2. ameriški barvni film »Plaža želja«.

Sevnica: 3. in 4. 2. ameriški film »Čast odpadnika«. 7. 2. italijansko-francoski film »Noro morje«.

Sodražica: 3. in 4. 2. ameriški film »Od tod do večnosti«.

Trebnje: 3. in 4. 2. španski barvni kavbojski film »Maščevanje v Cedrosu«. 7. 2. nemški kriminalni film »Čarovnik«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožeta Blatnik iz Gornjega Vrhopolja — Faničko, Franciška Mihelič z Brezove reber — Petra, Jožeta Kovačič iz Straže — Sonjo, Antonija Krasevec iz Sela — Simonca, Angelica Kužnik iz Stranske vasi — Janka, Steška Sinkovič iz Spodnjega Staroga grada — Slavka, Marija Brodarč iz Gribelj — Jožico, Valerija Končija iz Spodnjega Lipovca — Martina, Katka Vukmanovič iz Črnomlja — Zorana, Marija Kafol z Verduna — Jožeta, Alojzja Hočevar iz Sel-Sumberka — Stanislava, Anica Novak iz Gradenca — Jožeta, Albina Homan iz Sentjerneja — Antona, Marija Pavičakovič s Preloke — Jožeta, Vladislava Račič iz Viher — Milana, Jožica Trunkelj iz Zuzemberka — deklico, Kristina Vrešelj iz Vrhovca — dečka, Helena Popit iz Adlešičev — dečka, Karolina Plut s Kravčevega vrha — deklico, Milica Mornik iz Vapčev vasi — dečka, Marija Derganc iz Vrtca — dečka, Alojzja Jakše iz Gabra — dečka, Vida Pavlovič iz Čegelnice — deklico, Slavka Grabljevec iz Kukemberga — deklico, Vida Macedoni iz Otočca — dečka, Marija Muhič iz Orkijevca — deklico, Alojzja Jeršin iz Jelš — deklico in Anica Jelčič iz Krškega — deklico

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Emilija Florjanc iz Sevnice — deklico, Terezija Srebrnjak iz Čateja — Jožico, Terezija Gram iz Čedma — Sonjo, Ana Vidmar iz Dol. Boštanj — Roberta, Stefanija Geršak iz Lačeva — Marija, Antonija Boškovič iz Velikih Malenc — Franca, Terezija Kristarič iz Brežic — Mirjana, Djurdja Vukovič iz Dretnja — dečka, Ana Ile iz Gornje vasi — Miro, Rozalija Brce iz Rajca — Igorja, Alojzja Moškon iz Gorja — dečka, Ivana Zibert iz G. Pirošice — Martina, Vera Levstik iz Mrtvice — Marjana.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Vid Bukovina, upok. iz Brdovca, je padel na cesti in si poškodoval glavo in levo roko; Marija Cvetko, soc. podp. iz Brežic, je padla na zaledenem klancu in si zlomila levo roko; Ivan Kranjc, soboslikarski vajenec iz Pečega, je padel pri sankanju in si zlomil desno nogo; Irena Novosel, hči ključavničarja iz Gaberja, je padla pri drsanju in si poškodovala glavo; Rudolf Furjan, skladničnik iz Mihaelova, si je pri žaganju na cirkularni odrezal kazalec desne roke; Stanko Možič, delavec iz Dol. Boštanj, je padel s kolesom in si poškodoval rebra; Marjan Matkovič, vnuč kmeta iz Brežic, se je pri sankanju udaril v desno koleno.

TRIKON TRIKOTAŽA IN KONFEKCIJA KOČEVJE

Renault zdrknil pod cesto

29. januarja se je Viktor Majerle iz Vimolja pri Starem trgu peljal z osebnim avtom iz Metlike proti Novemu mestu. Na ovinku pri Tr. novcu je avto s poledenele ceste zaneslo na breg, kjer se je prevrnil. Dva poškodovana potnika so odpeljali v novomeško bolnišnico. Skodo so ocenili na 5.000 Ndin.

Trije prekucijaji na travniku

Franc Oražem iz Mengša se je 28. januarja popoldne peljal z osebnim avtom iz Mirne v Trebnje. Na ostrem ovinku je avto zaneslo na travnik, kjer se je trikrat prevrnil. Roman Kolenc si je zlomil ključnico, Marija Grkman pa si je poškodovala levo roko. Skode je bilo za okoli 5.000 Ndin.

Po prehitovanju ugasnil motor

Ferdinand Androjna iz Boštanj in Ljubljancan Franc Smrekar sta se 27. januarja popoldne z osebnima avtomobiloma drug za drugim peljala po avtomobilski cesti proti Zagrebu. Pri Medvedjeku sta prehitela tovornjak. Smrekarju je takoj nato ugasnil motor, tako da se je vanj zalezel avto, ki je vozil za njim. Skodo so ocenili na 800 Ndinarjev.

Z avtom podr kolesarja

Janez Majer iz Trebnja je 27. januarja popoldne odpeljal osebni avto s parkirišča na Glavnem tgu v Novem mestu, pri tem pa zaprl pot kolesarju Milanu Badovincu. Avto je kolesarja podr.

Avtomobilist podr mopedista

26. januarja popoldne sta se na Ljubljanski cesti v Novem mestu zaleza mopedist Jože Šulc iz Prečine in avtomobilist Jože Turk iz Praproč pri Sentjerneju. Mopedist je dobil pretres možganov in si zlomil roko. Voznik Turk se je po nesreči odpeljal in so ga šele kasneje našli.

V megli prepozno opazil voz

Anton Bukovec iz Semiča se je 25. januarja z osebnim avtom pripeljal v Črnomelj. Po Cesti heroja Stariha je vozil po levi strani, naproti pa je pripeljal Janez Cimerman z vozom, ki sta ga vlekla konja. Cimerman je avtomobilistu mahal z roko, ta pa ga v megli ni videl. Bukovec je zagledal konje in voz šele tedaj, ko je bil že čisto blizu. Zavril je, pa ga je na poledeneli cesti zaneslo, da je avto poškodoval konja. Skodo so ocenili na 3.000 Ndin.

Z avtobusom v voz s hlodi

25. januarja zvečer je Jože Troha iz Ribnice vozil avtobus iz Gradca v Metliko. Naproti je pripeljal voz, naložen z bukovinimi hlodi, last Zdravka Cajnarja iz Križevaske vasi. Voz ni bil osvetljen, razen tega pa je bila hloda megla, zato ga je Troha zagledal šele, ko je bil avtobus že čisto blizu. Pri trčanju ja nastalo za 800 Ndin skode.

Kravi zlomilo rog

Ivan Jurč iz Maribora se je 25. januarja popoldne peljal z osebnim avtom s skodas proti Metliki. V Gradcu je naproti Franc Sober pripeljal dve kravi. Ena je stekla čez cesto pred avtomobilom. Voznik je zavril, pa na poledeneli cesti vozila ni mogel ustaviti, zato je kravo zadel. Krava ima zlomljen rog, škodo pa so ocenili na 400 Ndin.

S klanca nazaj v drevo

25. januarja popoldne se je Jože Zagar iz Karteljevega z osebnim avtom odpravil iz Novega mesta domov. Ker je bila cesta poledenela, ni mogel speljati klanca pri Karteljevem. Vozilo je drslo nazaj, zašlo s ceste in z zadnjim kon-

cem udarilo v drevo. Skode je za 900 Ndin.

S »škodo« v tovarnjak

Zagrebian Sekfor Miljković je 25. januarja popoldne v Bršlino s tovarnjakom nameraval zaviti na jevo pred trgovino KZ. Naproti se je s »škodo« pripeljal Franc Grlica iz Biške vasi. Grlica je šele zadnji hip opazil tovarnjak in zavril, pri tem pa je prišlo do trčenja. Skodo so ocenili na 4.000 Ndin.

Po prvi nesreči še druga

Zagrebian Vladimir Bačić se je 24. januarja zvečer peljal z osebnim avtom volkswagen iz Ljubljane v Zagreb. Pri Ponikvah je nameraval prehiteti tovarnjak-cisterno, za katero pa se je umaknil, ker je naproti prihajalo neko vozilo. Na spolzki zasneženi cesti je volkswagen zaneslo v cisterno. Bačić je avto takoj ustavil, cisterna pa je odstopovala. Iz Ljubljane se je tedaj pripeljal tovarnjak s prikolico lesnoindustrijskega podjetja iz Osijeka. Voznik Marjan Roguljič je Bačića opazil in pričel ustavljati svoje vozilo. Pri tem je prikolica zadel volkswagen in ga poškodovala. Skodo so ocenili na 2.500 Ndin.

Prevrnjen fičko na travniku

Bojan Potočnik iz Trebnja se je 24. januarja peljal z osebnim avtom proti Mirni. Na zasneženi cesti na ovinku pri Dolu je fička zanesla po nasipu na travnik, kjer se je prevrnil. Skodo so ocenili na 2.500 Ndin.

Trčenje na poledenelih in zasneženih cestah

25. januarja opoldne je voznik tovarnega avtomobila Jože Bukovec iz Mrtvice privozil po Rostoharjevi ulici v Krškem v križišče z Leskovsko ulico, naproti pa mu je pripeljal po Leskovski ulici voznik osebne avtomobila Jože Zorič iz Ivandola in obstal v križišču. Ko je opazil stoječi osebni avtomobil, je zavril, vendar ga je zaneslo v osebni avtomobil. Na vozilih je za okrog 4.000 Ndin skode.

Voznik tovarnega avtomobila Borut Tičar iz Šmarje pri Rimskih Toplicah je 25. januarja popoldne vozil iz Krškega proti Sevnici. Naproti je privozil voznik tovarnega avtomobila-vlačica Ljubo Kecljan iz Celja. Ko bi se morala na ovinku srečati, sta zaradi zožene ceste zavirala, pri tem pa ju je na poledeneli cesti zaneslo in sta trčila. Na vozilih je za okrog 13.000 Ndin skode.

24. januarja zvečer se je pripetila prometna nesreča na križišču ceste čez novi most s cesto Brežice-Brestanica v Krškem. Iz Krškega je peljal proti omenjenemu križišču z osebnim avtomobilom inž. Zivorad Obradović iz Krškega s hitrostjo okrog 10 km. Naproti je pripeljal z osebnim avtomobilom s tablico za preizkušeno vožnjo Branko Salmič iz Leskoveca s hitrostjo okrog 40 km. Ker je bila cesta zaradi sneženja zelo gladka, je Salmičevo vozilo na ostrem zavoj zaneslo v bok naproti vozačevega vozila. Na vozilih je za okrog 3.600 Ndin skode.

Ivan Novak iz Sevnice se je 27. januarja popoldne peljal z osebnim avtom proti Artičam. Ko je pripeljal do križišča v Spodnji Pohanci, je iz Brežic pripeljal z reševalnim avtom Janez Starič iz Sevnice. Voznik osebne avtomobila je pred križiščem zavril, vendar ga je na poledeneli cesti zaneslo v reševalni avto. Pri tem je bila lažje poškodovana Marija Skoberne iz Trnovca, ki je bila v reševalnem avtomobilu. Na avtomobilu je za okrog 5.000 Ndin skode.

S sankami v jablano

24. januarja okrog 19. ure zvečer so se peljali s sankami iz vasi Pečje v Sevnico po cesti IV. reda Janez Kranjc in Božo Kozmčič iz Pečja ter Janko Traven iz Sevnice. Zaradi hitrosti jih je zaneslo v jablano. Pri trčanju si je Kranjc zlomil nogo in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopce, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 33 novih dinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina: 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustrežna druga valuta v vrednosti 4 amer. dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: ČP »Delov« v Ljubljani.